

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Tizenharmadik évfolyam
2002. május

5

Tartalom

Tanulmány

Hogyan prédikáljunk az Újszövetség igéi alapján? Dr. Varga Zsigmond J.: Az Apostolok Cselekedeteiről szóló könyv.....	199
--	-----

Vasárnapi prédikációk

Kováts László: Tartozunk egymásnak. 1Thesszalonika 5,14–15	203
Orbán János: A könyörgésben állhatatosak. Róma 12,12c.....	206
Tunyogi Lehel: Az Istenhez emelt szívek siralma. Jeremiás siralmai 3,57–58	209

Igehirdetés Quasimodogeneti vasárnapjától Exaudi vasárnapjáig

Székelty József: Ami jó és kedves dolog a mi Istenünk előtt. 1Timotheus 2,1–4	211
Hallgass meg engem, Úram! 1Királyok 18,36–39	214

Anyák napjára

Buzogány Emese: A meghallgatott imádság. 1Sámuel 1,9–11.24.28	217
---	-----

Mennybemenetel ünnepére

id. Kun Árpád: Jézus mennybemenetele. Lukács 24,50.51	219
Varga László: Mennybemenetel. Apostolok Cselekedetei 1,6–9	220

Pünkösd ünnepére

Bányai László: Jövel, Szentlélek Úristen! Apostolok Cselekedetei 2,18.....	224
Csiha Kálmán: Most. Apostolok Cselekedetei 2,1–4.....	226
Joó Sándor: Megélednek-e ezek a tetemek? Ezékiel 37,1–10	229
Lakatos Péter: A Lélek és a menyasszony. Jelenések 22,16–17	232
Orbán János: A szeretet és a Vigasztaló. János 14,15–17	235

Szentháromság vasárnapjára

Sándor Endre: Élsz-e a Szentháromság Isten ajándékaival? Jelenések 10,1–7	238
---	-----

A Genezáret partján

A szeretet Lelke.....	240
-----------------------	-----

Alkalmi prédikációk

<i>Ifjúsági bibliórára:</i> Móra László Tibor: Emberi ítélet. Apostolok Cselekedetei 4,13–21.....	242
<i>Rádioprédikáció:</i> Adorjáni László: Egy szívvel-lélekkel felemelték szavukat Istenhez Apostolok Cselekedetei 4,23–24.29–31	243
<i>Esketési igehirdetés:</i> Sikó Levente Róbert: A páros élet lehetőségei. 1Mózes 2,24.....	245
<i>Temetési igehirdetés:</i> Adorjáni Albert: Akarom. János 17,23–24.....	248

A borítólapon Gy. Szabó Béla metszete

Hátlapon

II. Róbert francia király: *Jöjj, Szentlélek* (vers)

Tanulmány

Hogyan prédikáljunk az Újszövetség igéi alapján?

Dr. Varga Zsigmond J.

Az Apostolok Cselekedeteiről szóló könyv

1. Az ApCsel egy-egy részletéről csak akkor prédikálhatunk jól, ha ismerjük az egész könyv *alapgondolatát*. Ezt így jellemezhetjük: – a) A könyv *Krisztus evangéliumának diadalútját* akarja megrajzolni a világban úgy, ahogyan ez az egyház életének legelső időszakában mutatkozik, de egyúttal úgy, ahogyan folytatódnia kell a könyv utolsó mondata utáni eseményekben is, e földön mindaddig, amíg Krisztus visszajön dicsőségben. – b) A könyv az érintett üdvtörténeti eseményt ennek világtörténeti háttérében rajzolja meg. A világtörténeti tényező ebben az esetben elenyészően csekély, ha mai tudományos-történeti módszerrel dolgozunk. Lukács mégis megdöbbentő beszédességgel szólaltatja meg. Pedig nem idealizál, mint ahogy emberi mozgalmak szeretik tenni eseményeikkel és ezek hordozóival (az eszme képviselőivel, főképpen mártírjaival). Kevés mozgalmi irodalom merne annyira hétköznapi módon leírni valamit, mint az ApCsel 12. r. Péter börtönből való „csodás” szabadulását (Péter szinte végig majdnem eszméletlenségig álmos, az angyalról nem tudjuk meg, hogy mennyei lény-e vagy egyszerűen egy kulcspozícióban levő római börtöntisztviselő, aki itt összejátszik a keresztyénekkal – és ez nem is fontos! –; ez a „szabadító” végül is kénytelen „oldalba bökní” Pétert, hogy legalább öltözzék már föl, de még erre is részletekbe menő utasításokat kell adnia stb. (vö. István vértanúhalálának elbeszélésével is, ApCsel 7,34 s köv.). Nem is stilizál különösebben, csak annyira, amennyire egy „műalkotásnak” tennie kell (márpedig a könyv műalkotás a legjavából). – c) Mit tesz hát akkor? *Bizonyságot tesz*, szilárd meggyőződése mellett, amely szerint kis és nagy események, emberi mértékkel mérve pozitív vagy negatív jelenségek egyaránt az evangélium *előbbre jutásának* (vö. Fil 1,12) ügyét szolgálják. *Maxima patent in minimis*. – d) Az evangélium előbbre jutásának, az egyház lelki térhódításának hitben megragadott tényét sohasem téveszti össze az ember nagyságának, „hatalomra jutásának”, érvényesülésének, látható dicsőségének ügyével. A történeti háttér jelentéktelen, az ember részvétele meg földi-emberi szemmel nézve épenséggel „*alacsony*” (újsz. gör. *tapeinos* „alázatos”), néha megalázó is az evangélium ügyének előbbre jutásában. Abban is, hogy Krisztus egyházának tagjai e dicsőséges előbbre jutás közben is szorongatásoknak vannak kitéve: „Sok nyomorúságon át kell bemennünk az Isten országába” (ApCsel 14,22). De abban is, hogy azok, akik „Isten munkatársai” az egyház diadalútján, nyomorult emberek maradnak. Nemcsak a Lélek kitöltése előtti tanácstalanságukban (ApCsel 1,6 s köv.), mert ez még csak hagyján. De Lukács abból sem csinál titkot, hogy az evangélium ügyét „legmagasabb szinten” szolgáló hívők között is keserves összekülönbözésre kerül sor, a nagy „misszió” folyamatában is (ApCsel 15,36). Pál és Barnabás között Márk személyét érintő ellentét jön létre, a görög szöveg ezt a nagyon éles *paroxysmos* főnévvel jelöli; lényeges azonban az, hogy végeredményben nem „személyi” ellentétről van szó. Különböztetesen azt sem rejtegette előlünk a könyv írója, hogy a jeruzsálemi apostoli gyűlésen is elég nehezen alakult ki az egyetértés a pogányokból lett keresztyénekre nézve. Pedig Péternek a pogányok között végzett munkája és Pálék ún. első missziói útja elég világos jel lehetett volna már

az ösgyülekezetnek arra, hogy a pogányoknak éppen úgy adta Isten a Lélek ajándékát, mint kezdetben Izráel fiainak (ApCsel 15,8; előtte azonban arról van szó, hogy „nagy vita támadt”, 15,7). Mindebből egy a tanulság: Lukács a könyv megírásával, a megírás módjával és a mű szemléletével arra kötelezi el az ige hirdetőjét, hogy járjon vele együtt az egyház megértésének, az evangélium diadalmas útjáról szóló bizonyosságtevésnek az útján. Ez áll az egészre éppen úgy, mint a részletekre: a könyv minden részletének magyarázatában – hirdetésében – annak kell kitűnnie, hogy mi, mai keresztyének is így értjük az egyház létét, így teszünk – és csak így tehetünk – bizonyosságot az evangélium diadalmas előretöréséről ebben a világban.

2. Amennyire jelentős az ige hirdetőjének az ApCsel alap gondolata, éppen annyira döntő fontosságú az igehirdetés szemszögéből a könyv *gondolatmenete, szerkezete* is. Ennek lényege az ApCsel 1,7 s köv.-ben páratlan pontossággal, Jézus szavaival van kifejezve, körülhatárolva. E szavak háttéré és kiváltója a tanítványok értetlensége: azt gondolják, hogy a megdicsőült Krisztus közöttük történt megjelenései (a krisztofániák) alapján most már jogossá vált ősi váradalmuk: Izráel földi uralkodásának beteljesítése. Jézus most arra figyelmezteti őket, hogy Krisztus egyházának jövője csakugyan a földi világgal áll szoros kapcsolatban, csak éppen nem a *hatalom*, hanem a *tanúskodás, bizonyosságtétel (martyria)* jegyében. Ők uralkodni szeretnének a világban, ennek népei fölött; de Jézus *szolgálatra* rendeli őket a világba, hiszen a *diakonos Christos* életének valóságáról kell tanúskodniuk. Nemcsak szóval, hanem egész emberi egzisztenciájuk latbavetésével. Minderre nem belőlük telik: belőlük csak hamis ábrándok nyomán kelt fonák kérdésekre telt. Aki igazán tanúkat csinált belőlük, az a Szentlélek. A Szentlélek semmilyen teológiai eszmélkedésbe nem illeszthető be „módszertani elvként” De a Szentlélek élő ereje nélkül nincs gyülekezet, nincs küldetés, nincs személyes hívő élet. Miről szólnak hát az ApCsel szerkezetét ott és akkor, az egyház életét itt és most is meghatározó „programszerű” jézusi szavak? – a) *Az idők és alkalmak (chronoi kai kairoi)* nemcsak hogy nem érthetők és határozhatók meg emberi értelmünk vagy számításaink alapján, de tartalmuk és érvényük valósága ellentmondásban is van ezekkel. Ha értelmünket követve keressük hitünk megnyilvánulásának időszerűségét és alkalmyszerűségét (aktualitását), akkor csödbe juttatjuk önmagunk és egyházi nemzedékünk életét. Az idők és alkalmak az Atya hatáskörébe tartoznak: ezekről Tőle kell tájékozódunk, mégpedig teljes odaadással és alázattal, újra meg újra, naponként: általános elvek itt nem segíthetnek, viszont az elmulasztott *kairosok* helyrehozhatatlanok. Aki az Istentől rendelt *kairosban* mást hirdet és cselekszik, mint ami az Ő akarata, az hamis prófétája az ő népének. – b) Az evangélium diadalútja, az egyház útja a világban azzal kezdődik, hogy Isten népének a maga körén belül (Jeruzsálemben és Júdeában) kell rendeznie Krisztussal való kapcsolatát, tudomásul kell vennie, hogy más út nem vezet Istenhez, csak a Messiás Jézus. Ha Izráel népe elutasítja ezt az egyedüli utat, akkor élete a maga egészében történeti tragédiák sorozatává válik. Ez nem jelenti azt, hogy Isten elvetette volna népét: a nép minden fiának nyitva áll az út Krisztus által az egyházba és az üdvösségre. Maga a nép azonban ebben az időszakban „nem-népnek” nevezetik (vö. Hós 1,8) a maga egészében. – c) A végső nagy lépés előtt tisztázni kell Isten népének (ez ebben az összefüggésben már világosan az ösgyülekezetet jelöli) a *samaritanus-kérdést*. Röviden azt, hogy a vele egy Isten hívő „féltestvér-nép” ellen elkövetett súlyos bűnét hogyan tudja jóvátenni. Ennek a bűnnek a következményei Jézus korában már keserves testvér-vizáillyá fajultak, és megoldhatatlan szakadásra vezettek a két „nemzetség” között. Jézus sok előzetes, jelként adott fáradozása (Lk 9; Jn 4) nem volt hiábavaló. Ebben a kérdésben jól vizsgáljuk az egyház: Samária befogadja az evangéliumot, a samáriai hívők és a jeruzsálemi ösgyülekezet között az apostoli kör által is szentesített testvéri kapcsolat

jön létre (ApCsel 8). – d) A végső nagy kérdés, nem kevesebbet kér számon Izráelen, mint az oly régen és olyan helyrehozhatatlannak látszó módon elkövetett mulasztást: *pogányokhoz való küldetésének teljes elhanyagolását*. Már az evangéliumok Jézusa is ezt kéri számon népén a templom megtisztításában adott ítéletes messiási jellel: a pogányok udvarát követeli vissza az állatárusoktól és pénzváltóktól, akiknek kezükre játszotta a főpapi dinasztia. Örök figyelmeztetés ez minden idők egyházának arra, hogy a világ iránti nyíltságot nem helyettesíthetik az öncélú egyháziasság bármilyen külső sikerei, az „egyházi üzlet” (vagyon, közéleti tekintély, népesség, statisztika) bármekkora prosperitása sem. Izráelben a pogányok iránt az őket magához ölelő szeretet helyét a teljes elzárkózás foglalta el: idáig ragadta az önmaga tisztaságának finnyás őrizgetésébe beleeszedült népet utálkozása és undorodása. Krisztus egyháza tehát ezen a ponton is próba előtt áll, és ez a próbatétel súlyos. Kezdődik a „legapostolabb apostolon”, Péteren. Az ApCsel 9,32–10,48 (és a más helyeken található utalások) mutatják, hogy mekkora ellenállással kellett megküzdenie Isten Lelkének, amíg a „Kőszikla” eljutott addig, hogy hinni tudjon a pogányok hitének lehetőségében. A Gal 2,11 s köv. mutatja világosan, hogy milyen súlyos probléma volt még sokáig: vállalhat-e asztali közösséget és ezzel együtt életközösséget a választott nép „tisztá” fia a tisztátalan, körülmetéletlen pogánnyal, még ha ez meg is keresztelkedett (vö. ApCsel 10,28 s köv.). Péter megindított egy folyamatot Krisztus egyházának történetében, amely megállíthatatlanul, feltartóztatlanul tart végső célja felé. De amennyire jelentős ez a szerepe (az ApCsel részletező és ismételtető ábrázolása mutatja ezt), annyira nem döntő az, hogy mit tett ezen a téren tovább, erről az ApCsel említést sem tesz. Főleg az világos, hogy nem ő juttatta el ezt a folyamatot döntő szakaszáig. Szolgálatá mindenestre intő jel volt arra, hogy Izráel nem ragaszkodhat tovább zárt és elzárkózó kegyességéhez. Ennek kapuit döngeti már jó előre István vértanú is. Különösen megdöbbenő igehirdetésének az a mozzanata, amely a jeruzsálemi templomhoz mindenáron ragaszkodó izraelita kegyességet valójában a bálványimádással teszi egyenlővé („Isten nem kézzel csinált templomokban lakik”, ApCsel 7,48; vö. Jn 4,19–24). Lassan olvad a jég. Az ApCsel egész tudósításának szelleme ezt szemlélteti azzal is, hogy a keresztyénülődések kezdeményezőiként mindig a zsidókra mutat rá, a pogány Római Birodalom bölcs mérsékletet tanúsít ebben az ügyben (ld. kül. ApCsel 18,12 s köv.; 19,23 s köv.). Nem Paulus, a római polgár elfogultsága ez a Birodalom iránt, másutt ezekről is kemény véleményt nyilvánít (ApCsel 16,16 s köv.). Csak arról van szó, hogy Lukács ebben az egész kérdésben „helyére akarja tenni” a zsidók által gyűlölt és oly sok mindennel alaptalanul vádolt „pogány világot” A döntő fordulat a pogánykérdésben a „legzsidóbb zsidó”, az egykori egyházüldöző Saul, Pál apostol munkája nyomán közeledik, valósul egyre inkább. A szíriai Antiochia az „anyagülekezete” ennek a szolgálatnak. Ennek az antiochiai gyülekezetnek sajátos súlya van a „pogánymisszióban” éppen a jeruzsálemi apostoli gyűléssel való összefüggésben. A pisidiai Antiochiában hirdetik meg Pálék döntően először a hitetlen Izráellel való szakítást. És a likaóniai, tiszta pogány hallgatóság előtt válik világossá, hogy Isten újszövetségi népe nem vállalja a közösséget a pogányok bálványimádásával, de nyílt szívvel és a szeretet teljességével fordul oda a pogányokhoz, hívja őket az életre (ApCsel 13–14 r.). A nagy fordulat itt már csírájában megtörtént, s ennek bizonyossága az apostoli gyűlés is Jeruzsálemben, amelyet Lukács az ún. első missziói út utáni időre tesz, mert könyvének alap gondolata így domborodik ki teljes élességgel. Az új típusú, „pogánymissziói” igehirdetés mintáját később, Athénben kapjuk Pál szájából (ApCsel 17 r., de ennek mondani-valója tulajdonképpen előlegezve van a likaóniai eseményekben). Ettől kezdve minden, ami még hátra van a könyvből, onnan kapja meg sajátos súlyát, hogy a világ fővárosába, Rómába eljutott apostol az ottani zsinagóga tagjainak tudomására hozza: Isten az evan-

gélium ügyét döntően kivette Izráel kezéből, „a pogányoknak küldetett el Istennek ez az üdvöztetés, és ők meg is fogják hallani” (ApCsel 28,28). Tehát a „nemnép” ezentúl népek nevezetetik. Itt tartunk ma: ami itt még megvilágosításként mondható volna, arról a Róm 9–11. r. tanít világosan.

3. A könyv minden egyes részletében az így megrajzolt alapgondolat és szerkezet érvényesülését kell keresnünk, megtalálnunk és igehirdetésünk alapjává tennünk. Különbőség csak abban lehet, hogy melyik „textus” milyen pontjára utal az ApCsel-ben megrajzolt üdvtörténeti fordulatra, és milyen fokig juttatja el ennek az érvényesülését. A mennybemenetel előtti részletek a tágabb tanítványi kör készülődését (Júdás tisztének betöltése), készülétlenségét (ApCsel 1,6) és felkészíttetését (ApCsel 2) mutatják be. A következő részek az ösgyülekezet engedelmes életéről szólnak, majd gondolataikról is; ez utóbbiakról is leplezetlen nyíltsággal (ApCsel 6. r., a jeruzsálemi diaszpóra-zsidóság elhanyagolása, majd a gondozásukra választott „hetes kör” a tizenkettes mellett, akik a bennszülött jeruzsálemi keresztyének terheit hordozzák). Samária „megtérése” után mintegy képviseltszerűen jelentkezik a Római Birodalom határán is túleső Etiópiából származó udvari ember, aki valóban „a föld végső hatáira” utal (ApCsel 8. r.). Feltűnő, hogy a „pogányok felé való nyitás” Péter előlegezett szolgálata után István és Filep nevéhez kapcsolódik. Mindketten a diaszpóra-zsidóság köréből származó hetes körhöz tartoznak (feltűnő az is, hogy mind a kettőnek görög neve van). Péter nagyszabású üdvtörténeti igehirdetéseinek szakaszát István igehirdetése zárja le, egyben ez az átmenet is Pál sokrétű „szónoki” tevékenységéhez. Pálra az jellemző, hogy ahol zsinagógát talál, ott mindenütt a zsidóknak hirdeti először Jézus Krisztus evangéliumát. A zsinagóga a maga tipikus egészében mindig visszautasítja ezt az üzenetet. Csak ezután megy át Pál a pogányokhoz, esetről esetre újra meg újra. Tudjuk, hogy szíve szerint „Izráel apostola” volna, lenne és maradna. Éppen azok az elbeszélések, amelyek Pálnak ezt a magatartását hangsúlyozzák, egyúttal a legvilágosabb illusztrációi annak, hogy a részletekben hogyan mutatkozik meg konkrétan az egész könyv alapgondolata és szerkezete: *martyriájának*, bizonyágtételre szólító bizonyágtételének tartalma.

Mögötted az ajtó

Az Egy árad belül, lesz Minden és Egész.
Meglelted ajtaját, ha Hozzá *vissza*-mész.

Istent nézd

Nem mondd, hogy „akarok”, „teszek”. Isten teszi.
Jól lát, ki mindenben csak Istent keresi.

(Daniel Czepko)

Vasárnapi prédikációk

Kováts László

Újös

Tartozunk egymásnak

Alapige: 1Thesszalonika 5,14–15

Bibliolvasás: Róma 12,6–21

Lehetnek keresztyének, akik úgy gondolkoznak, hogy én élem a magam vallásos életét, eljárók templomba, adakozom, a Bibliával is foglalkozom, ha időm van rá, de máshoz semmi közöm. Mások éljenek, ahogy akarnak, viselkedjenek szépen, vagy csúnyán, az ő dolguk, én nem szólok bele életükbe. Aki így fogja fel a keresztyén életet, nagy tévedésben, sőt tévelygésben van. A keresztyén ember nem önmagában áll, hanem egy keresztyén gyülekezetnek a tagja. Így nemcsak azzal kell törődnie, hogy a saját életét rendben tartsa Isten előtt, hanem azzal is, hogy a gyülekezetben is ékesen és szép rendben történjék minden. Ha a gyülekezet szép keresztyén életet él, ez öröm és dicsőség minden tagnak, ha pedig gyarló a gyülekezeti élet, ha bűnök éktelenítik el a gyülekezet arcát, ez fájdalmat, szenvedést és szégyent okoz annak is, aki az önmaga és családja életét ékesen hordozza. Ezért nekünk, az anyaszentegyház és a gyülekezet tagjainak kötelellégeink vannak egymás iránt.

Mai alapigénkben Pál apostol a gyülekezet tagjainak egymás iránti kötelellégei közül sorol fel néhányat. „Kérünk titeket, atyámfiai, intsétek a rendetleneket, bátorítsátok a félelmes szívűeket, gyámolítsátok az erőtlenekeket, türelmesek legyetek mindenki iránt.” Csodálatos intések ezek. Ha a gyülekezetben mindenki megfogadná, milyen szép gyülekezeti életet élhetnénk s milyen sikerrel dolgozhatnánk közösen egy testként Isten akaratára megvalósítása érdekében. De az a baj, hogy kevesen hallgatják meg, s ezek közül is kevesen viszik véghez, amit Isten itt kíván. Szóljon ezért a mai igehirdetés erről a tartozásunkról, egymás iránt való kötelellégeinkről, hátha az ige nyomán a Szentlélek elindít e kötelellégek teljesítésére.

„Intsétek a rendetleneket” – kívánja az apostol írása szerint Isten. Bizony ez komoly és nem könnyű feladat. Nem könnyű, mert a rendetlenek legtöbbször nem hallgatják meg az intést, szavunkra vállat vonnak és továbbmennek. De az is megtörténik, hogy intó szavunkra durvasággal felelnek, megsértenekek s kérdőre vonnak, hogy mi közünk hozzá? Mégis teljesítenünk kell e feladatot, akár milyen kényelmetlen is; intenünk kell a rendetleneket, mert Isten kívánja ezt. Bármely földi szervezet igyekszik rendben tartani tagjait, számonkéri hibáikat, figyelmezteti és fegyelmezi őket. Csak Isten anyaszentegyháza volna olyan tehetetlen, hogy tagjaitól eltúrje az Isten igéjével össze nem illő rendtelenséget? Nos, amely gyülekezet azt eltúrja, nem érdemli meg a keresztyén gyülekezet nevet, megoltotta a Lelket s nem jár Krisztus útján. Vigyázzon az ilyen gyülekezet, mert szól neki Isten szava: „Mivel lágymeleg vagy, sem hév, sem hideg, kivetlek téged az én számból.” Intsük tehát a rendetleneket. Jézus is azt tette, még tanítványait is intette, ha rendetlenül viselkedtek, így pl. mikor a kisgyermeket távol akarták tartani tőle. S Jézus után az apostolok is intették a rendetleneket: Pál apostol milyen keményen dorgálta a korinthusiakat, ha látta, hogy a keresztyén életben botorkálnak. Azt írja nekik, hogy „ha ismét odamegyek, nem leszek kíméletes” A rendetlenek intése elsősorban a presbiterek feladata, de nemcsak az övék, hanem a gyülekezet minden tagjéé, mert mindnyájunk érdeke, hogy Krisztus testén, az Anyaszentegyházon ne legyen szeplő és sömörögzés.

Hogy mi az a rendetlenség, amely ellen szavunkat fel kell emelnünk, röviden nem lehet elmondani. Annyiféle formája és ága van, ahányféle maga az élet. Rendetlenségnek számít a keresztyén gyülekezetben minden, amit Krisztus nem tűrne el. Én most megemlítek egy pár ilyen rendetlenséget, amelyek ellen tiltakoznunk kell. De újból állítom, hogy csupán példának okáért mondok egyet-kettőt.

Súlyos rendetlenség, ha a családban a szülők nem nevelik a Krisztus Lelke szerint és Krisztus tudományában a gyermekeket. Ha ilyent látunk, intsük, hogy gyermekének adja meg a lehetőséget, hogy megismerje és megszeresse Krisztus tudományát.

Súlyos rendetlenség a káromkodás. Ne tűrjük s ne hagyjuk szó nélkül, ha valaki a gyülekezetben tiszteletlenül, vagy káromolva említi Isten szent nevét. Úgyszintén ne tűrjük s nem hagyjuk szó nélkül a gyülekezet tagjai között való civódást és ellenségeskedést.

Különösen a Mezőség gyülekezeteiben nagy és kárhozzátandó rendetlenség a törvénytelen házasság. Csak összeáll a férfi és nő, csak elviszi a legény a leányt s úgy élnek együtt a gyülekezet szegyenére, hogy sem a törvény, sem Isten nem köti össze a házasság kötelékével. Vigyázzon a presbitérium, tagjai legyenek éberek, hogy vegyék elejét a törvénytelen házasságoknak. Akik pedig már benne vannak, azokat intsék, feddjék, ne hagyjanak békét nekik, amíg a házasság megkötése által hibájukat jóvá nem teszik.

„Bátorítsátok a félelmes szívűeket” – mondja tovább az apostol. Mennyi félelem emészti az embert, amíg e világon él. Fél a fájdalomtól, nélkülözéstől, betegségtől, haláltól, fél egyik ember a másiktól. De nem is lehet elmondani, hogy ezeken kívül még mennyi földi körülmény okoz félelmet. Az élet ijesztő oldalát nem mindenki egyformán fogadja. Némely ember bátran áll szembe a veszedelmekkel. De bizony vannak félelmes szívűek, akiknek napjai örök rettegésben telnek el. A gyülekezet többi tagjának bátorítania kell őket. Mikor ezt végezzük, tudnunk kell, hogy emberi erővel senkibe se önthetünk bátorságot. Csak Jézus Krisztus tud bátorrá tenni. Mikor Jézus a tengeren járva ment a nagy szélben a hajóban viaskodó tanítványaihoz, s mikor ezek meglátták és a sötétlő homályban nem ismerték meg, nagyon megrémültek, szörnyű félelem fogta el őket. Jézus csak ennyit szólt: „Bízzatok, én vagyok, ne féljete.” S félelmük eloszlott. Bátorítsátok a félelmes szívűeket, Jézus jelenlétével bátorítsátok. Arról beszéljete nekik, arról győztétek meg őket, hogy Jézus jelen van a viharban is, az éjszakában is, a fájdalomban, betegségben és a halálban is. Jelen van akkor, ha sért, vagy bánt valaki. Jézus jelenlétében pedig a félelemre nincsen ok, a félelmes szívűeknek bátorsággal kell megtelnie.

„Gyámolítsátok az erőtelenekeket” – egy másik Istentől adott feladatunk. Krisztus is ezt tette, amíg e földön járt: szomorkodókat vigasztalt, éheseket táplált és betegeket gyógyított. S Krisztus nyomdokán a keresztyénség minden időben hirdette, hogy tartozunk mi az erősek, hogy az erőtelenek erőtelenségét hordozzuk. Jakab apostol erről azt írja, hogy „tisztá és szeplő nélkül való istentisztelet meglátogatni az árvákat és özvegyeket az ő nyomorúságukban”. Tehát gyámolítsátok az erőtelenekeket. Ne sajnáljátok az éhezőt kenyérrel, a szükségben lévő munkával, vagy egyébvel megsegíteni. Látogassátok a betegeket, hordozzátok szíveteken az özvegyek és árvák sorsát. Isten ezt minden gyermekétől megkívánja. Ha ő Atyánk s ha mi egymásnak testvérei vagyunk, az erősebb testvér legyen segítségére, ha kell komoly áldozattal is a gyengébbnek. Ha ez közöttünk beteljesedik, nagy lépéssel kerülünk közelebb ahhoz a keresztyénséghez, amit Jézus Krisztus kíván tőlünk.

De gyámolítsátok azokat is, akik a hitben erőtelenek. Hozzátok templomba, Krisztus közelébe, akik elszoktak Krisztustól, beszéljete a Biblia és az egyház kérdéseiről, igyekezzetek a fősvényekben az áldozatkészség lelkét felébreszteni. Éreztesétek meg a hitben gyengébbekkel, hogy nem Krisztusnak van szüksége reájuk, nekik van szükségük Krisztusra s így az ő javukat munkáljátok, mikor hívogatjátok s a hitben erősítete őket.

A bátorításhoz hasonlóan a magunk erejével ezt a munkát sem tudjuk eredményesen folytatni, de mellettünk áll a Szentlélek Úristen s általa, segítségével gyámoltani, erősíteni tudjuk a hitben gyenge testvéreinket is.

„Türelmesek legyetek mindenki iránt” – figyelmeztet a továbbiakban Isten az apostol által. S ha ennek a felhívásnak engedelmeskednénk, sokkal kevesebb civódás volna és kevesebb harag az emberek és népek között. Mert olyan türelmetlenek vagyunk. Egy esetleg akaratlanul kimondott rossz szóért száz sértő és bántó szóval fizetünk. Háborúság van a családban, a házastársak és testvérek között, pedig nem is haragusznak egymásra, nem akarnak rosszat egymásnak. De nem tudnak tűrni egymásnak. Összevesznek a szomszédok egy csirkekaparásért. Hát megéri? Nem, de nem tudnak tűrni. Folytathatnám, hogy a gyülekezetben, a községben, az országban és a világon mennyi baj kerül elő a türelem hiánya miatt. Mindig volt az emberben türelmetlenség, de ma több van, mint valaha. Ideges az ember. Értessük meg magunkkal, hogy ha nehéz az élet, ha ez is, az is hiányzik, vagy ha békételen a lelkünk, ezért nem családtagunk, vagy szomszédunk, vagy más embertársunk a hibás – s legyünk velük szemben türelmesek. Isten kívánja ezt, de a mi érdekünkben, a mi életünk – s a világ békességéért kívánja. Imádságainkban minden alkalommal kérjük erőt és segítséget erre a türelemre.

Végül még egy komoly intése van az alapigének: „Vigyázzatok, hogy senki senkinek rosszért rosszal ne fizessen, hanem mindenkor jóra törekedjétek.” Más szóval: Bocsásd meg egymásnak. Nem más gondolat ez, csak amit mindennap elimádkozunk: Bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk azoknak, akik ellenünk vétkeztek. Az embert a teste, az indulata arra hajtja, hogy a rosszért rosszal fizessen, hogy bosszút álljon. De amíg ez az indulat vezet, szívünknek nem lesz békessége és boldogsága. A bosszú bosszút szül, a bántásra bántás következik. Aki nem tud megbocsátani, hanem a rosszért rosszal fizet, saját magának árt. Isten bűnbocsátó Isten, Krisztus ellenségeiért imádkozó Krisztus, s azért kell elsősorban jóra törekednünk, mert ezt a békesség Istene kívánja. Ne fizessünk rosszal, hanem jóra törekedjünk egymás iránt a családban és a gyülekezetben. De jóra törekedjünk mindenki iránt, akik más nyelven beszélnek, más szertartással imádják Istent. Ne fizessünk rosszal még azoknak sem, akik csúfolnak, sértenek és bántanak. „Azért, ha éhezik a te ellenséged, adj ennie; ha szomjúhozik, adj innia; mert ha ezt míveled, eleven szemet gyűjtesz az ő fejére” (Róm 12,20), mondja egy más helyen, a Római levélben Pál apostol; s ezzel nem tesz egyebet, csak újból hangoztatja, amit Jézus már elmondott: „Szeressétek ellenségeiteket, áldjátok azokat, akik titeket átkoznak.”

Erre a megbocsátó, rosszért jóval fizető szeretetre a természeti ember nem képes, csak az újjászületett ember. Hogy ezt mivelhessük, arra van szükségünk, hogy a Krisztus indulata legyen bennünk, arra van szükségünk, hogy levetkezzük ama régi élet szerint való ömbert, mely meg van romolva, amely önző és bosszúálló – és öltözzük fel az új embert, mely Isten szerint teremtetett igazságban és valóságos szentségben. Ez pedig a Szentlélek munkája. S ha így áll a dolog, nemcsak pünkösdkor kell imádkoznunk a Szentlélek ajándékáért, hanem minden imádságunkban kérnünk kell Isten Szentlelkét. Kérnünk kell a magunk, családjunk és gyülekezetünk számára. Hogy mindannyiunkat tisztítson meg, tegyen újjá s adja Krisztus indulatát, hogy a rosszért se fizessünk rosszal, hanem mindenkor jóra törekedjünk.

Ezekre a kötelezésekre figyelmezteti az apostol a keresztyén embert, és a keresztyén gyülekezetet. Mi tartozunk, hogy egymás iránt mindezt véghezvigyük. Gyülekezeteink tiszta élete, igaz keresztyénsége függ az igének való engedelmségünktől. De ettől függ a magunk lelkének kiegyensúlyozott nyugalma és egyéni keresztyénségünk is. Mindezt

Isten akarja s Jézus így szól: „Nem mindenki, aki azt mondja nékem: Uram, Uram, megyen be a mennyeknek országába, hanem, akik cselekszi az én mennyei Atyám akaratát.”

Ezért „kérünk titeket atyámfiaink, intsetek a rendetleneket, bátorítsátok a félelmes szívűeket, gyámolítsátok az erőtelenekeket, türelmesek legyetek mindenki iránt. Senkinek rosszal ne fizessetek, hanem mindenkor jóra törekedjete.” Ámen.

Orbán János

ny. lelkipásztor

Marosújvár

A könyörgésben állhatatosak

Alapige: Róma 12,12c

Bibliáolvasás: 1Sámuel 1,9–20

Szoktatok-e imádkozni? Azért teszem fel így a kérdést, mert ez az ige: a könyörgésben állhatatosak legyetek, elsősorban az imádkozó emberek számára buzdítás. Aki versenypályán nem fut, azt senki sem biztatja. Aki fut, arra vonatkozik az apostoli bátorítás: „kitartással fussuk meg az előttünk lévő küzdőtér!” (Zsid 12,1) Így tehát, aki imádkozik, annak isteni ösztönzés ez az ige. Szükségünk is van erre, mert a legtöbb keresztyén ember azzal jut lelki bajba, hogy nem képes állhatatosan, kitartóan imádkozni. Márpedig az imádság a hit lélegzése. Ahol kihagy az imádság, ott veszélybe kerül a hitélet. Ahol pedig megszűnik az imádkozás, ott meghal a hit, elveszetté lesz a lélek.

Lelki életünk legkomolyabb kérdéséről van szó. Ezt vegyük most valamennyien számba. Feltételezem, hogy akik most itt vagytok, szoktatok imádkozni. De hogy, mikor, hányszor, milyen időközökben? És miből is áll az imádkozásotok?

Vegyük először az utolsó kérdést: miből is áll az imádkozásunk? A legtöbb imádkozó ember még gyermekkorában megtanult néhány imádságot, s azt mondja el reggel, este, étkezéskor. Ehhez szokott járulni, hogy amikor bajba van, elhagyja az ajkát a „jaj Istenem!” Vannak olyanok is, akiknek van valamilyen imádságos könyvük, s abból olvassák el naponta az imádságokat. Vannak, akik csak akkor imádkoznak, ha templomba jönnek, s mert egyeseknél ez egy-egy ünnepi istentiszteleten való részvételt jelent, nagyon nagy „lélekzetet” kellene vennie – ha lehetne –, hogy egyik ünneptől a másikig elég legyen.

Jó, hogy vannak saját szavaikkal imádkozók is, sőt olyanok is, akik arra is bátorságot vesznek, hogy bibliáórán, vagy imaórán hangosan imádkozzanak. Az is igaz, hogy éppen az ilyen imádkozásnak van számos ellenzője is. Ezzel kapcsolatban mondom el, hogy egy gyülekezetbe új, fiatal lelkipásztor érkezett. Első dolga az volt, hogy megszüntette a bibliáórakon és imaórakon a gyülekezeti tagok imádkozását. Amikor ezt egyesek szóvá tették, azzal érvelt, hogy a gyülekezet nagyobb és komolyabb része ellene van az ilyen imádkozásnak. Amikor erre valaki megkockáztatta azt válaszolni, hogy így gyakoroljuk az imádkozást, így tanulunk meg jobban imádkozni, a tiszteletes asszony azt válaszolta: imádkozik a lelkipásztor minden istentiszteleten, tanuljanak tőle imádkozni.

Nagyon szép, sőt elengedhetetlen, hogy a lelkipásztor imádkozzék – persze ne csak „hivatalosan” az istentiszteleten, hanem a saját „belső kamrájában” is, saját lelki épülésére is. Az is elképzelhetetlen, hogy egy hűségesebb lelkipásztor ne imádkozzék rendszeresen a gyülekezetért. Sámuel, amikor a királyság létrejön, azt mondta a népnek: „tőlem távol legyen, hogy az Úr ellen vétkezzem és felhagyjak az érettetek való könyörgéssel”. (1Sám 12,23) Pál apostol pedig azt írta a filippibelieknek: „nem szűnöm meg hálát adni tiértetek”. (Fil 1,4)

De vajon a gyülekezetnek, mint hívő közösségnek, nem kell-e állhatatosan imádkoznia a lelkipásztoráért, egymásért? Az első jeruzsálemi gyülekezet tagjai: „foglalatosak

valának a könyörgésben”. (ApCsel 2,42) Továbbá arról is tudósít a Szentírás, hogy „egy szívvel-lélekkel felemelték szavokat az Istenhez”. (ApCsel 4,24), és többek között azért imádkoztak: „adjad a te szolgálóidnak, hogy teljes bátorsággal szólják a te beszédedet”. (ApCsel 4,29) A gyülekezet tagjai tehát a könyörgésben állhatatosak voltak, s az apostolok nem hallgatták el őket. Tudták, hogy valakinek az imádságát elhallgattatni anynyi, mint a lelkét fojtani meg. Márpedig az Írás határozottan mondja: „a lelket meg ne oltásatok!” (1Thessz 5,19) Amikor Péter apostolt ismét fogságba vetették, „a gyülekezet szüntelen könyörög vala Istennek őéréte” (ApCsel 12,5)

A szüntelen könyörgés az állhatatos, kitartó imádkozás. Ezt nem lehet időhöz, helyhez, alkalomhoz kötni. De vajon valóban imádkozunk-e? Nem inkább úgy van, hogy imádkozgatunk, imádkozgatunk, talán éppen csak a szükségben. Inkább türelmetlenek vagyunk, mint állhatatosak. Ha nem történik azonnali meghallgattatás, megmakacsoljuk magunkat. Ilyenkor a Sátán úgy örül! Mert a Sátán is figyel a imádkozókat. Minél kitartóbban, minél odaadóbban imádkozik valaki, a Sátán annál inkább bosszankodik. Igyekszik a gondolataidat megzavarni, az imádkozás idejét, alkalmait meggátolni. Azért tette egy eszeveszett, ideges kapkodássá az életet, hogy az embereknek ne jusson idejük az imádkozásra, az Úrral való közösség táplálására. Három váltásban dolgozó emberek a legszükségesebb családi dolgokat sem tudják megtárgyalni egymással. Mikor imádkozunk? Isten tudja mindezt, ezért hangzik ma is felénk a figyelmeztetése: „Vigyázzatok és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne esetek!” (Mt 26,41) Aki állhatatosan keresi, minden körülmények között megtalálja az imádkozás lehetőségét és módját.

De mi is az imádság? Istennel való lelki beszélgetés. Mint ilyen, személyes, meghitt kapcsolat Isten és az ember között. Úgy mondhatnám, olyan, mint a legbensőségesebb kapcsolat ember és ember között, amikor őszintén merünk beszélni egymással. Isten is így akar beszélni velünk, mint ahogy ember szokott szólni barátjával. (2Móz 33,11) Hogy imádkozz? Mint aki a legjobb barátjával, Jézussal beszél. Színről színre, őszintén, egyszerűen, nyíltan, mint azzal a Jézussal, aki éltét adta érted. Így a Hozzá kapcsolódó lelkület, a hit a fontos, és, az a szeretet, amellyel magához kötött téged az Úr. Így még a hallgatás is imádkozás. Hagyod, hogy Isten beszéljen hozzád. Persze nem arról van szó, hogy csupán hallgass, hanem, hogy meghallgasd Őt, aki vérével pecsételt barátjává téged. Hogy imádkozz tehát? „Ím nagy Isten, most előtted szívem kitérom.” Nincs titkolózás, sem takargatás: „Amint vagyok, sok bűn alatt, de mert hallom hívó szavad, s mert értem áldozád magad, Uram Jézus jövök.” Hogy imádkozz? Én Jézusom, úgy fáj, hogy szavaimmal, magatartásommal megbántottalak. Ez a bűnbánat imádsága. De meg kell köszönnöd, amit érted tett, hogy sebeivel meggyógyított. Ez a hálaadás. Aztán kéréseidet is elmondhatod Neki. Arra azonban ügyelj, hogy az imádság nem Isten számára adott emberi utasítás, hanem Istennel való teljes önátadás. Az imádság nem arra való, hogy te mondd meg Istennek, hogy Ő mit tegyen, hanem hogy egészen Reá bíz magadat, szeretteidet, gyülekezetet, népedet. Ő tudja, hogy mit kell tennie.

Mária, a Jézus anyja a kánai menyegzőn csak annyit mondott Jézusnak: „Nincs boruk.” (Jn 2,3) Ennyi volt a Mária imádsága. Jézus elé vitte a szükségét. Te is így tégy. Uram, beteg vagyok; én Jézusom, fáj a szívem a gyermekemért; Úr Krisztus, veszélyben van a családi életem. A megoldást Reá bíz, Tőle várd! Lehet, hogy nem gyógyulsz meg. Lehet, hogy még keservesebben fog fájni szíved a gyermekedért. Lehet, hogy még összekuszáltabb lesz a családi életed. S akkor mit tegyél? Hagyd abba? Megpróbáltam, nem hallgatott meg, nem teljesítette kérésemet. Nem is érdemes imádkozni!

Vajon állhatatosan könyörögtél-e? Igen, könyörögtél-e? Mit jelent könyörögni? „Szükségünket és nyomorúságunkat teljes valójában megismerjük és az ő felséges színe előtt magunkat megalázzuk.” (HK 116. kérdés) Amikor valaki könyörgésre fogja, akkor

belátja, hogy minden elveszett, ő maga is egészen és mindent csak egy tétre tesz fel: Isten irgalmára. Uram, én semmire sem hivatkozhatom, egyedül az érettem szenvedett szent Fiadra. Érette tekints reám, szereteteimre, gyülekezetünkre, népünkre: könyörülj!

Így könyörögj állhatatosan: kitartóan, ragaszkodva az Úrhoz. A kananeus asszony beteg leányáért könyörgött. Mit válaszolt Jézus? „Nem jó a fiak kenyerét elvenni és az ebeknek vetni.” Az asszony állhatatos maradt: Úgy van Uram, de a morzsalékokból, az ebeknek lehulló darabokból adj nekem! (Mt 15,22–28) Ezt jelenti a könyörgés állhatatossága. Jerikó kapujában a vak Bartimeus, annak ellenére, hogy el akarták hallgattatni, annál inkább kiáltott: „Jézus, Dávidnak Fia, könyörülj rajtam!” (Mk 10,46–52) A Sátán ma is igyekszik elhallgattatni az imádkozókat. Te annál inkább kiálts!

Igaz, az említett két esetben azonnal megtörtént a meghallgattatás. De amikor napok, hetek, hónapok, vagy évek telnek el és úgy néz ki, hogy Isten nem tesz semmit!? Meglehet, hogy olyan állapotba jutsz, mint a zsoltáros: „Én Istenem, kiáltok nappal, de nem hallgatsz meg; éjjel is és nincs nyugodalmam.” (Zsolt 22,3) Vajon nem éppen az állhatatosságodat teszi próbára az Úr? Ne hagyd abba a legkeservesebbnek látszó állapotban sem!

Augustinusnak az édesanyja évekig sírva könyörgött züllött fiáért. Nem hagyta abba. Állhatatosan könyörgött. S annak az állhatatos könyörgésnek meglett a jutalma: Augustinus megtért. Ma Szent Ágoston néven tartja számon az egyháztörténelem.

A Bethesda tó partján harmincnolc évig próbálkozott a nyomorult.

„Harmincnolc esztendeig volt beteg,
Harmincnolc év... ó idő-rengeteg.

Ha volt önérzet benn; ronggyá váltott,
Ha volt szikladac: fimon porrá málott –

Nem volt ki támogassa, bevigye,
Talán oly súlyos volt, oly tehetetlen,
Oly bűnös élő-halott teteme,
Hogy ember-erő el nem bírta többé.”

És így teltek tovább napok, aztán

„Éj lett, ragyogtak irgalmatlanul
A csillagok a Bethesda fölött.
De másnap reggel Jézus arra jött.”

(Reményik Sándor: *A Bethesda partján*)

A könyörgésben állhatatosak legyetek, mint az, ott a Bethesda partján. Így egyszer biztosan megérkezik Jézus.

Ti „szüntelen imádkozatok” (1Thessz 5,17) Hogy Isten mikor, hogyan teljesítse imádságaitokat, azt mi Neki nem írhatjuk elő. Arra ügyeljünk, hogy imádkozásunk ne csak próbálkozás legyen. A fontos, hogy kérjed „hittel, semmit sem kételkedvén”. (Jak 1,6) Ha valaki kételkedik imádkozás előtt, alatt, után, várhatja-e, hogy Isten meghallgassa?

Lehet, hogy Isten sajátos módon tanít meg egyeseket imádkozni. Valakik egyszer Istenhez fordultak – mint annak idején a tanítványok –: „Uram, taníts minket imádkozni.” (Lk 11,2) Az Úr meghallgatta kérésüket és bajt baj után, nehézséget nehézség után,

csapást csapás után bocsátott rájuk, amíg imádkozásuk a lélek mélyéről felszakadó állhatatos könyörgéssé nem lett. Akkor jöttek rá, hogy Isten meghallgatta őket és a szenvedés iskolájában tanította meg az állhatatos könyörgésre és így adta meg nekik üdvösségük bizonyosságát.

Hogy te most milyen állapotban hallgatód az igét, azt én nem tudhatom. De Isten azt üzeni: „Semmi felől ne aggódjatok, hanem imádságotokban és könyörgéstelekben minden alkalommal hálaadással tárjátok fel kívánságaitokat az Isten előtt. És az Istennek békesége, mely minden értelmet felül halad, meg fogja őrizni szíveiteket és gondolataitokat a Krisztus Jézusban.” (Fil 4,6–7) Ezt az isteni biztatást vigyétek el szívetekben és a könyörgésben állhatatosak legyetek! Ámen.

Tunyogi Lehel
Melegföldvár

Az Istenhez emelt szívek siralma

Alapige: Jeremiás siralmi 3,57–58
Bibliailvasás: Efézus 2,8–22

Mindmáig vitatott kérdés, hogy ki írta ezeket a sorokat. Vannak vélemények, melyek Jeremiás próféta szerzőségét állítják, mások ezt kétségbe vonják, sőt tagadják. De mindenképpen megegyeznek abban, hogy egy prófétailelkű ember szerzeménye (a Siralmak Könyve). A textust tehát e megállapítás prizmáján keresztül kell vizsgálnunk és értelmeznünk.

Az ige négy tömény részből áll, melyek önmagukban egyenként és együtt is üzenetet hordoznak. Az üzenetmegállapítás tehát azonnali: maga az Ige, úgy ahogyan az olvasható. Ami azonban elemző munkát igényel, az az üzenet jelentése és jelentősége. Ezt pedig ezúttal kontextus-vizsgálattal próbáljuk meg.

I.

A kommentátorok véleménye az, hogy a Siralmak Könyvének 3. része a Jeruzsálem (és Júda országa) lerombolásának idejéből való egyéni panaszének, amely azonban helyenként közösségivé nő. Az utóbbi megállapítás igen fontos, hiszen a próféta igaz(i) próféta felelősségtudatából ered az, hogy sorsa, gondolkodása, életvitele sosem határolódik el a néptől, melyet képvisel, hanem szoros hasonlatosságban van vele (de ez nem – mindig – jelent azonosságot). Tehát egyéni panaszai egy közösségvágy kifejezői. Úgy-szintén egyéni problémáinak megoldódása is csak közösségi síkon történhet.

A szövegösszefüggések azt a folyamatot tárják elénk, melynek során egy elválasztott ember eljut a kiválasztottság szintjéig. Először egyéni gondoljaival bajlódik, elszigetelten panaszkodik arról, hogy ő „az az ember, aki nyomorúságot látott” (JSir 3,1); aki csak sötétségben járt és nem világosságban (JSir 3,2); személyes kiszolgáltatottságának vonásait ecseteli gyászos részletességgel. De mégis eme kicsinységében is több a többenél, mert az Urat hívja segítségül. Eléje tárja megalázott voltát és ezért gúnyolódnak is rajta az istentelenek.

Dicséretes az ő magatartása: felismeri, hogy az Istenhez való fordulás nem a végső, hanem *az egyetlen megoldás*. De még nem jutott el oda, hogy saját szenvedésein keresztül észrevegye mások szenvedését is, egyéni kiszolgáltatottságán túl egy egész nép kiszolgáltatottságát.

II.

Egyelőre nem érzékeli a valóságot a maga történelmi méreteiben, hanem csak saját emberi korlátai között, személyes életének határain belül.

A továbblépésben Isten segít minden napon meg-megújuló hűséggel. Eljuttatja a prófétát odáig, hogy ne csak tapasztalja, hanem hirdesse is vigasztaló szándékkal, hogy „Jó az Úr azoknak, akik várják Őt; a léleknek, amely keresi Őt.” (JSir 3,25) E tapasztalatnak a birtokában ismeri fel a nép egészének nyomorgását és annak szükségét, hogy vigasztalja ezt a népet. Érti, hogy személyes bánatalmai eltörpülnek ama kollektív fájdalom mellett, melyben ő is él és amelyet eddig nem vett igazán tudomásul.

De az Úr ismerete nemcsak önismerethez, hanem társainak ismeretéhez is eljuttatta. Most veszi észre igazán azt a katasztrófát, amely mindnyájukat érte: az örök időkhöz szilárdnak és rendíthetetlennek vélt templomot lerombolták, a népet fogságba hurcolták – a mára egyre ismerősebbé vált szóval élve: deportálták –, a szüzeket meggyalázták, rengeteg embert megöltek és temetetlenül hagytak.

Most már nem azt mondja, hogy „erősséget épített *ellenem*” (JSir 3,5), hanem: „feltátotta száját *ellenünk* minden ellenségünk”. (JSir 3,46) És ami még tovább szomorítja: az életben maradottnak, a még élőknek kiveszett a hitük és reménységük; lelkükbe költözött a hiány, az üresség. Ezért érzi feladatának szólni személyes megtapasztalásáról, hogy jó az Úr az Őt keresőknek – hogy a hiány ne lappangjon többé az emberek tudata alatt, hanem kerüljön a tudat szintjére és ébressze fel azt az igényt, vágyat és végül a kollektív vágy kollektív kifejezését: „Emeljük fel szívünket kezeinkkel egyetemben Istenhez az égből.” (JSir 3,41)

III.

E felemelt szívek közös dobogása hallatszik ki a prófétai szózatból: „Közelegj hozzám, mikor segítségül hívlak Téged” – tehát törd át a Te kegyelmed által azt a távolságot, melyet érzünk a mi kishitűségünk és kiábrándultságunk miatt. Közelegj hozzánk és a mi ügyünkhöz, mert a Te közelséged melegétől felengednek a mi megdermedt lelkeink.

„...mondd: Ne félj!” – azaz nyilvánvalósággal adj nekünk erőt és bátorságot a megpróbáltatások között, mikor annyi társunkat látjuk elpusztulni, elveszni, messzesodródni. Hadd láthassunk Téged, mert a Te arcod a mi megmaradásunk bizonyossága.

„Pereld meg Uram lelkemnek perét” – szüntesd meg a mi belsőknek háborgását, önnönmagunkkal való perlekedésünket; azt a vádat, melyet magunk ellen hozunk fel, azokat az önáltató védelmeket, melyeket magunkért teszünk magunkkal szemben, azt az önbíráskodást, mely nem tud végleges ítéletet hozni és így mindig bizonytalanságban és kételkedésben élünk. Te légy Az, Aki megtéved a mi ügyünket külön-külön és kibékítő egységben egyaránt.

„...váltsd meg életemet” – tudjuk, hogy minden fájdalmat végig kell szenvedni, de erőtlene vagyunk és elhullunk, összeroskadunk még mielőtt végére érnének a ránk szabott kínoknak. Tudjuk, hogy a fájdalom éppen olyan kusza és éltető építmény, mint a mi idegrendszerünk, melyet nem lehet kitépni anélkül, hogy ezzel együtt szét ne hulljon esendő lényünk. Ezért inkább terjeszd ki reánk a Te szerető hatalmadat, mely selemesít minden kint és helyette lelkünk felszabadulását adja abban a világban, mely inkább rab-bá tenné azt.

Isten válaszául álljon előttünk az Ige, mely által így szól hozzánk az Úr: „Ne félj, mert megváltottalak.” (Ézs 43,1) Ámen.

Igehirdetés Quasimodogeneti vasárnapjától Exaudi vasárnapjáig

Székely József
Marosvécs

Rogate vasárnap

Anyák napja

Ami jó és kedves dolog a mi Istenünk előtt

Alapige: 1Timótheus 2,1–4
Bibliolvasás: Máté 7,7–14

Kedves Testvéreim!

Isten iránti hálaadással kell május első vasárnapjára tekintenünk, mert a keresztyén hagyományban ezt a vasárnapot a kérés vasárnapjaként tartjuk számon. Ez a nap bennünket, Isten népét az Ő trónjához akar közelebb vinni, hogy mindent, amire testünknek, lelkünknek szüksége van, azt hittel Tőle kérjük. Az igeolvasás rendjén a Hegyi Beszéd-ből Jézus biztatását hallottuk: „kérjetek és adatik néktek”.

Jó lenne, ha ezen a vasárnapon, amely az édesanyák napja is, elsősorban azokra kérnénk áldást, akik gyermekeket vállalnak. Imádkozó lélekkel Istennek köszönjük meg azt az erőt és szeretetet, amellyel gyermekeket nevelnek és indítanak el a jó úton. Legyünk hálásak az anyai jóságért, mindent vállaló szeretetért azzal, hogy naponkénti imánkban hordozzuk az Ő életüket és áldozathozatalukat. Bízunk abban, hogy ez is jó és kedves dolog a mi megtartó Istenünk előtt.

I.

Kedves Testvéreim! Ha a most felolvasott néhány versnek a célját próbálnám meghatározni, akkor azt mondhatom, hogy Isten a mai igében meghatározza a keresztyén gyülekezetnek, de mindenekelőtt az istentiszteleti gyülekezetnek a feladatát. Jöjjetek testvéreim, járjuk körül az igénk által megjelölt feladatokat, hogy ezeket gyakorolva elnyerhessük mennyei Atyánk gazdag ajándékait.

Igénk szerint négyféle úton közelíthetjük meg ma Istent a kérések vasárnapján. Ezek szerint láthatjuk, hogy mennyi áldott lehetőséget biztosít számunkra Isten annak érdekében, hogy odahelyezhessük kéréseinket az Ő trónusa elé. Élünk ezekkel a lehetőségekkel, hiszen mindegyiknek megvan a maga áldása és haszna a mi életünkre nézve. Az imádságnak ez a most hallott négy kifejezési formája nem más, mint az istentiszteleten résztvevők liturgiai nyelve, amellyel Isten szívét megnyithatják, Vele beszélgethetnek.

1. „*Tartassanak könyörgések...*” Az imádságnak ez a formája, a koldusoknak, a szegényeknek és rászorulóknak az „eszköze”, hogy az adakozó szívekre hassanak. Istentiszteleti közösségként a könyörgésünkkel utalunk arra, hogy Isten előtt nyomorult, nyavalyás és szegény és vak és meztelen gyermekek vagyunk (Jel 3,17), és nem maradt más számunkra, mint a hozzá való könyörgés, hogy induljon meg atyai irgalma és takarjon be kegyelme szeretetével, hogy nyomorult lelkünknek öltözete legyen és ne láttassék ki meztelenségünk rútsága. (Jel 3,18)

A *könyörgés* görög megfelelője a király előtti kihallgatásra utal, amelyet azért kérnek, hogy egy másik személy érdekében közbenjárjanak. Ezzel a lehetőséggel élt Pál apostol, amikor Izráel üdvéért folyamodott Istenhez (Róm 10,1). Ezzel az imádkozási formával gondolt ifjú munkatársára, Timotheusra éjjel és nappal (2Tim 1,3) és ez gerjesztette szívében a thesszalonikabeliekkel való viszontlítás reménységét. Egyik angol nyelvű bibliában a könyörgés görög szavát petícióként találtam lefordítva. A petíció beadványt jelent a fejedelemhez. Testvéreim, a mi könyörgésünk a királyi székben ülő kezébe-szívébe helyezett beadványunk minden ember érdekében. Így lesz univerzális kitekintése közbenjárói liturgiális szolgálatunknak.

2. Az igénkben megjelölt második liturgiai megbízatásunk, hogy „*Tartassanak imádságok...*”. Az imádkozás a lélek zarándoklása Istenhez. Az imádkozás lépcső az Ő trónusán, amelyen egyre közelebb jutunk Őhöz. Az imádkozó gyülekezet az a vágyakozó közösség, amely önmagát odaállítja Isten színe elé és ott dicsőségének áldását tapasztalja meg. A hitből, nem kételkedve mondott imádságnak másokat is megragadó ereje van. Egy alkalommal, amikor a Jézus tanítványai hallották Őt imádkozni, rögtön azzal a kérdéssel fordultak hozzá, hogy tanítsa őket is imádkozni. Így született meg minden imádság legszebb modellje és fundamentuma, a Miatyánk. Az imádság által az egymástól nagy távolságra levő emberek egymás szívközelségébe kerülhetnek. Az istentiszteleten a mi imádságunk testvéreim, nem csak a mi legszebb és legszentebb szolgálatunk ebben a világban, hanem Isten minden teremtményével való azonosulásunknak és Istenel való szent kapcsolatunknak útja.

Az imádság fogalmával foglalkozva jó tudnunk, hogy milyenek kell lennie imádságainknak. Ha felsorolunk néhányat a Biblia alapján, akkor segítségünkre lehet a helyes imádkozó lelkület kialakításához.

a. Az imádságnak Istennek tetszőnek kell lennie. Benne csak a jót és az igazat kell elébe vinnünk.

b. Imádságunkban kérünk kell, hogy Isten akarata legyen meg, még olyan helyzetben is, amint erre Jézus imádsága Getsemáne-kertben a példa.

c. Imádságainkat bizalommal a mindenható Isten kezébe tegyük le, akinél „semmi sem lehetetlen”.

d. Imádságainkat az Úr Jézus Krisztus nevében mondjuk el és az Ő érdemében bízva helyezzük Isten szívére.

e. Az imádság meghallgatásának bizonyossága a kételkedésnek a szívből való teljes kizárásával kezdődik el. Az igaz hitből mondott imádság megtalálja az utat a menny felé. A hitből mondott imának van ereje elszakadni a földtől és eljutni Isten trónusáig.

3. Harmadik liturgiai feladatunkat az ige így határozza meg. „*Tartassanak esedezések...*” Ez a gyülekezet „főpapi szolgálata” az elesettekért és az elesett gyarló világért. Ha Istennek Szentlelke kimondhatatlan fohászokodásokkal esedezik értünk, hogyne kellene nekünk is Isten irgalmáért folyamodnunk. Az esedezés a gyülekezetnek az a reményteljes tette, amelyben önmaga és a világ megtartását munkálja.

4. Negyedik szolgálatunk Isten előtt: a *hálaadás*. A gyülekezet imája Isten dicsősítésében és magasztalásában csúcsondító hálaadás. Ez a liturgiai szolgálat nem más, mint a gyülekezet lelki gazdagságának a tükré. Eben az imaformában, a hálaadásban „lépünk ki” a mi önző körünkből, saját kívánságaink, kéréseink búvőköréből és fogadjuk el, hogy „...minden jó egyedüli forrása te vagy” (Heidelbergi Káté 125), és hogy „Isten nekünk minden jót meg tud és meg is akar adni” (128).

Testvéreim, Isten ajándékainak igaz elfogadója a hálaadó ember. És tudjátok meg, hogy Istentől való eltávolodásunknak első jelei közé sorolandó a hálaadás elmaradása.

A gyülekezet megszentelődésének fénysugara az imádság gyakorlása, az Isten dicsőítése és a neki való hálaadás.

Nem véletlen, hogy a hálaadás itteni eredeti kifejezése az eucharistia, ami az úrvacsorára, az Úrral való közösségre utal. Hálaadásunkkal a mi Jézus Krisztussal való közösségünket bizonyítjuk.

Hiszem, hogy mennyei édes Atyánk szíve megnyílik imádságaink és könyörgéseink előtt, ha azt a hálaadás kötetnyében visszük alázattal elébe. (Fil 4,6)

II.

A gyülekezetnek ezek a szolgálatai nem befele tekintenek, mert Isten népe nagyobb a templomi gyülekezetnél. Ezért irányítja igénk felsorolt tetteinket minden ember felé, a mindenképp való közbenjárásra. „Isten kegyelme gazdag mindenekhez, akik Őt segítségül hívják. (Róm 10,12) Az Isten előtt álló és imádkozó gyülekezet nem nézhet csak önmagára, nem lehet introvertált, hanem mindenki felé kitékintő. Feladatunk minden nép elérése, ha másképp nem, hát az imádkozás által. Ezzel a szolgálattal válaszolunk a társadalom nagy problémáival küzdő ember kérdéseire és osztozunk küzdelmében.

Az a bibliai örömméret, hogy „megjelent az Isten idvezítő kegyelme minden embernek” a minden emberért vállalt imádságunk által jut célba. A „minden emberért” való felhívásban az egyház egyik küldetését kell látnunk!

Az igénk második versében levő felsorolás: „királyokért és minden méltóságban levőkért” még nyomatékosabban hangsúlyozza az istentiszteleti szolgálatunkat. Ők is betartoznak a nagy emberi seregbe, mert Isten előtt nincs személyválogatás. Őket az imádsággal odahelyezzük magunkkal együtt a megtartó és mindeneket irányító Isten akaratába, Aki az akadályokat félreállíthatja, a derekakat meghajlítja, a kevélyeket meg alázza, hogy a kicsiny sereg már e földi életben érezhesse az örök élet kezdetét és a gyülekezetek gyarapodhassanak.

Imádkozzunk, hogy Istenfélelmünknek semmi külső és belső akadálya ne legyen. Hitünkkel és istenfélelmünkkel szerezzünk magunknak jó hírnevet és tisztességet e világban.

A körülöttünk levő világ minden kísértése és csábítása közepette Isten gyülekezetének az imádsága az az erő, amely által hű maradhat küldetéséhez.

III.

Kedves Testvéreim! Univerzális kitékintésű imádságunk kedves az Istennek. Az Ő akarata az, hogy minden ember üdvözüljön.

A mai igénk üzenetéből kicsendül, hogy Isten akarata nem automatikusan valósul meg. Isten bennünket is bevon üdvözítő munkájába. Kedves az Ő szíve számára könyörgésünk, imádságunk, esedezésünk és hálaadásunk. Gyakoroljuk tehát testvéreim ezeket az Istennek tetsző kedves, gyülekezetünket és életünket is építő szolgálatokat, mert Istenünk kedves dolgot készített el számunkra az Úr Jézus Krisztusban. Minden embernek üdvösségét. Dicséret, dicsőség és hála legyen érte! Ámen.

Exaudi vasárnapja

Hallgass meg engem, Uram!

Alapige: 1Királyok 18,36–39
Bibliolvasás: Lukács 18,1–14

Kedves Testvéreim!

A névvel megjelölt húsvét utáni vasárnapok utolsójához érkezünk el Isten kegyelméből. Átéltük minden névvel bíró vasárnap jelentőségének gazdagságát. Hálát adunk Istennek, hogy ekként vezetett végig bennünket a húsvét utáni vasárnapokon.

A mai vasárnapnak a latin elnevezése exaudi vasárnap. Ez az ünnepnap abban a reményünkben erősít meg, hogy Isten meghallgat minket, odafigyel emberi szavunkra. Jól tudjuk, hogy minden vasárnapon és ünnepnapon abban a boldog reménységben állunk királyi széke elé, hogy imádságaink, énekeink, magasztalásunk és dicséretünk meghallgatásra talál mennyei Atyánknál. Isten eme jóságának bizonyosságára a Bibliában sok-sok történet található.

Találunk olyan történeteket, amelyek arról beszélnek, hogy Isten nem csak a magunkért mondott, hanem a másokért való esedezésünket is meghallgatja. Ezt tudva, kell lennie életünkben olyan alkalomnak is, amikor szeretteinkért és népünkért, sőt ellenségeinkért, az ő megjobbulásukért imádkozunk.

Bizonyára ismerjük azt a bibliai történetet, amely szerint Mózes azért esedezik, hogy Isten ne töltsé ki búsulásának poharát az Ő megromlott népére, amely oly könnyen és hamar eltávolodott Tőle és aranyborjút imádott. Az imameghallgatást igazolja ez a mondat e történetből: „És abbahagyá az Úr azt a veszedelmet, amelyet akart vala bocsátani az Ő népére”. (2Móz 32,14) Az Újtestamentumból a legszebb példa Jézus Krisztus főpapi imája. „Én azokért könyörgök... akiket nékem adtál... azokért is, akik az ő beszédükre hisznek majd énbennem.” (Jn 17,9.20) Jól ismerjük azt az esetet is, amikor Jézus az Ő tanítványáért, Péterért imádkozott: „De én imádkoztam érted, hogy el ne fogyatkozzék a te hited.” (Lk 22,32)

Hajlandó vagy-e testvérem, sok bibliai emberhez hasonlóan, vagy épp az Úr Jézus Krisztust követve másokért is összekulcsolni a kezed és szívből esedezni érettük?

Az említett másokért való imádság mellett több bibliai történet áll előttünk, amelyben azt látjuk, hogy valaki a saját kérését, élete nagy problémáját viszi Isten elé. Egyes történetek arról beszélnek, hogy Isten még akkor is meghallgatja az imádkozót, ha nem tudja kérését kellő szavakba foglalni. Példa erre Hágár története az Ótestamentumból. Itt a száműzött feleségnek és gyermeknek a nagy lelki fájdalmát látja meg Isten és az Ő angyala által így szól az édesanyához: „Ne félj, mert az Isten meghallotta a gyermeknek szavát, ott ahol van.” (1Móz 21,17)

I.

Kedves Testvéreim, a mai igénk is egyike azoknak a bibliai példának, amelyben egyéni hang emelkedik az ég felé a meghallgatásért. A Kármel-hegyi történetből az egyedül maradt embernek, Illés prófétának Isten hatalmáért való esedezését hallottuk exaudi vasárnapján. Ez a történet megható példája annak, hogy Isten könyörgést meghallgató Isten.

Illés nagyon egyedül maradt. Ő maga ecseteli Istennek az ő helyzetét e szavakkal: „csak én egyedül maradtam és engem is halálra keresnek”. Egy része ennek az illési panasznak ma egyre több és több ember szívének keserű bánata. Társadalmunkban, refor-

mátus egyházunkban és saját gyülekezetünkben is egyre több az egyedül élő és magára maradt ember. Már-már azt mondhatjuk, hogy az erdélyi gyülekezeteknek 10%-át teszi ki az özvegyek és ehhez adódnak hozzá a családot nem alapító, egyedül élők, a nőtlének. De tulajdonképpen ilyen lelki állapotban van a halálos ágyán levő beteg is, aki helyett senki más nem tudja átélni szenvedésének súlyát, betegségének és halálgyötremének mélységét.

Ha nemzetünk történelmébe tekintünk, akkor ott is láthatjuk, hogy a történelmünk folyamán gyakran jutottunk ilyen illési egyedülmaradásba. Elég, ha a nagy nemzeti tragédiánkra, az 1526-os mohácsi vészre utalunk. A csatatérről távol maradt (az ígért) francia királyi segítség és elmaradt az erdélyi vajda, Zápolya János odaérkezése is. A vereség tragikus volt. Évszázadok alatt sem tudta kiheverni a nemzet az akkori egyedülmaradást.

Illés próféta ebben az ő egyedülmaradásában a jó úton tudott megmaradni. Illés egyedül is a jó úton járt: *imádkozott*. Isten elé vitte saját maga és népe ügyét. Számunkra is járható és reménységgel biztató az Illés útja. Áldott lehetőség ez a vasárnap arra, hogy számba vegyük vándorutunkat és a mai történet üzenete alapján reménykedjünk abban, hogy a jó Isten a mellette maradókat, a hozzá hűeket, az igaz hitben kitartókat meghallgatja, és nem hagyja magára.

II.

Kedves Testvéreim, nézzük meg, hogy Illés próféta mikben kér Istentől meghallgatást, és hozzá hasonlóan mi is csak olyanokért folyamodjunk Istenhez, amiben nem a mi, hanem Isten dicsősége lesz nyilvánvaló.

1. Illés először azt kéri Istentől, hogy az ő kétfelé sántikáló nemzete ismerje meg és fogadja el, hogy *Isten az Úr*. Illésnek nagy bánata és lelki keserősége, hogy népe az Úr-istennek kijáró tiszteletet felcserélte a Baálok tiszteletével és Baál prófétáira hallgatott. Gondoljunk bele, testvéreim, hogy a negyven évig tartó kommunista időben mennyien meggyengültek hitükben és tisztelettel skandáltak a Baálnak, a „dicsőséges párt” élén állónak, félelemből is, meg jószántukból is. A változás után pedig egyre több rabszolgát szed tarsolyába a nagy úr, a Mammon, a pénz, amelynek szaporításában nincs felebarát, testvér, nincs vasárnap és ünnepnap, csak rohanás. Fájó szívvel látjuk, hogy a nyugalomnak napján, az Úrnak napján gyülekezeti tagok úgy dolgoznak, mintha hétköznap lenne és az egyházközség tagjainak csak 15–20%-a jön az istentiszteletra. Ilyen helyzetben mi is azt kell tennünk, amit Illés tett: „add, hogy tudja meg a nép, hogy te vagy az Úr”.

Isten, az Úr Jézus Krisztusban, az Ő egyszülött Fiában megbizonyította, hogy Ő az Úr a betegségekben, a tenger hullámain, az emberi életeken és végül a halál felett is, amikor feltámadott.

Illésnek az volt az óhaja, hogy Isten választott népe, a teljes ország ismerje meg, hogy Isten az Úr. Ismerjék meg a nép ármítói, a tévútravezetők az Úr erejét, nagy hatalmát.

Testvéreim, úgy érzem, hogy nekünk szóló üzenete e mondatnak az, hogy otthonunk, családjunk tükre kell legyen annak, amit valamikor Józsué fejezett ki gyönyörűen: „én azonban és az én házam az Úrnak szolgálunk”. (Józs 24,15) Áldás sugárzik abból az otthonból, amelyben a ház lakói vallják, élük és bizonyítják befelé és kifelé, hogy az Isten az ő Uruk.

2. Illés másodszor azért esedezik Istenhez, hogy fordítsa maga felé az ő népének szívét. Mert Izráel szíve elhajolt Istentől, mint az erős szélviharban elhajlik a jegenye. A Biblia úgy beszél általában a szívről, hogy az a teljes életet jelenti. Ha tehát valahol a szívvel baj van, ott az életvitellel van baj. Illés látja, hogy a királyi házzal és az alattvalók életvitelével ez a helyzet. A prófétákat nézőknek is szokták mondani. Illés nézi népe

életét, jól látja a bajt és ezt az Úr elé, a gyógyító elé viszi imájában: „Te fordítsd vissza az ő szívöket.”

Testvéreim, ha látjátok, hogy valahol a szívvel, az étellel baj van, legyetek Illés szerint cselekedők. Mennyi édesanya vitte már Isten elé gyermekének a szívét. Az egyháztörténelemben szép példa erre a nagy egyházatyának, Augustinus édesanyjának, Mónikának a fiáért való esdeklése. Íme, nem volt hiábavaló. Lehet, hogy épp az anyai imáért született meg Szent Ágostonban a szép vallomás: „A te számodra teremtettél, ó, Uram és nyugtalan a szívünk, amíg el nem csendesedik Tebenned.”

Testvéreim, bizalommal forduljatok Istenhez Illés szavaival, mert a Bibliában több példa van arra, hogy Istennek hatalmában van, hogy a szívekben munkálkodjon és általa csodát műveljen. Például Filippi városában Pál apostol hallgatói közül egy asszonynak, Lídiának az Úr megnyitotta szívét, hogy figyelmezzon azokra, amiket Pál mond és a hallás által hit lett, a hitből keresztség és Jézus Krisztus követése. Maga Pál apostol vallja meg a korinthusiaknak, hogy Isten volt az, aki világosságot gyűjtött az Ő szívébe Isten dicsőségének a világoltatása végett. Az Ótestamentumban is előttünk áll egy szép történet, amely arról szól, hogy Izráel népe tiszta szívvel hozott adományt a templom építéséhez. Dávid király hálaadó imájában ezt így viszi Isten elé: „Oh, Uram... tartsd meg mindörökké ezt az érzést a te néped szívében, és irányítsd az ő szívüket tefeléd.” (1Krón 29,18)

Igének szerint Isten megmutatta az Ő hatalmát, amidőn az Ő szolgájának, Illésnek az áldozatára tűz szállott az égből. E mennyei jel, az égi tűz az Istentől elhidegült, Tőle elhajolt szíveket megmozgatta, tűzbe hozta. A sokaság arcra borult és vallást tett: „Az Úr az Isten! Az Úr az Isten!”

Kedves Testvéreim! A meghallgatás vasárnapján erősödjetek meg a mai igénk által abban a hitetekben és reménységetekben, hogy imádságotok nem hiábavaló. Istennél meghallgatásra lel. De legyen nektek is fületek és szívetek Isten hozzátok szóló beszéde, szent Igéje számára, mert igen biztos e beszéd, melyre jól teszitek, ha figyeltek, mint sötét helyen világító szövétnekre, míg nappal virrad, és hajnalcsillag kél fel szívetekben. (2Pt 1,19) Ámen.

Élet: Övé, enyém

Nem múlik életed, bár sírba téteted:
Ha Isten benned él, Benne élő leszel.

Isten lényének visszhangja

Itt minden létező Néki él és virul,
Minden Hozzá kiált létével válaszul.

(Daniel Czepko)

Anyák napjára

Buzogány Emese
Kolozsvár

A meghallgatott imádság

Alapige: 1Sámuel 1,9–11,24–28
Bibliavetítés: Máté 6,6–8

Anna az Ószövetség egyik közismert nőalakja. A férje, Elkána családfájának leírását a fejezet elején találjuk. A család története tulajdonképpen Izráel népének a történetét jelképezi.

Talán nehéz megérteni egy ószövetségi asszony helyzetét ma, amikor egy folyóirat hasábjain arról értekeznek, hogy az asszonyi élet kiteljesedéséhez nem tartozik hozzá feltétlenül a gyermekáldás vállalása. A modern korban idegen az ószövetségi gondolkodás, miszerint „az anyaméh gyümölcse jutalom” (Zsolt 127,3a)

1. A meddő asszony

Az ószövetségi személyneveknek mélyebb jelentésük volt, mint azt ma gondoljuk. Az egyes személyek neve tökéletesen kifejezte a tulajdonságaikat, gyakran magába foglalta az egész életüket. Az Anna név „könyörület”-et jelent. Annának volt egy vetélytársa, Elkána másik felesége, Peninna. A Peninna név „csillogás”-t jelent. Elkána hibázott, mert két feleséget vett magának. Peninna szerette a csillogást, a pompát, szívesen cicomázta magát. Féltékeny volt Annára, mert őt a férj jobban szerette. Több gyermeke volt. Ezért hálát kellett volna adnia Istennek. Helyette inkább Annát csúfolta ki a meddősége miatt. Anna szomorú volt, szinte depressziós állapotba került. Egy asszony értékét, méltóságát az Ószövetség korában a gyermekáldás adta meg. A meddőséget Isten büntetésének tekintették. Anna is alábecsülte magát, mivelhogy nem született gyermeke. Különösen nehéz megpróbáltatás volt számára az évenkénti zarándokút Silóba, mivel ilyenkor a családok együtt vitték fel az áldozatot a szent sátorhoz, és jobban látszott a gyermektelensége. A vetélytársa ilyenkor még inkább csúfolta. Izráel népének a története is mélyponthoz érkezett. Éli, a főpap elnézte a fiai bűneit. A szent sátrat megszenteltelenítették. A nép is istentelen életet élt, eltávolodtak Istentől, a filiszteusok fenyegették őket. Anna megőrizte a szívében a hitet, de nem volt lényeges befolyása a környezetére. Ahelyett, hogy a Peninna stílusát átvette volna, magába fordult, elszomorodott, de azonnal felismerte az egyetlen lehetséges kivezető utat. Az Elkána vigasztalása hatására még jobban elszomorodott, de tudta már, hogy mit kell tennie. Elkezdett imádkozni. Keservesen sírt és imádkozott. A gyalázó szavakat, a sértést, a gúnyt nem fordította vissza Peninnára, hanem keserűségét az Úr elé vitte.

2. Imádság és fogadalom

Azt hiszem nem túlzás azt állítani, hogy a ma emberétől idegen ez a fajta szemléletmód. Ma nem esnek annyira kétségbe az asszonyok, ha az Úr bezárja a méhüket. A fogamzásgátlás széles skálájú fegyvertárát vetik be, hogy ne szülessen családonként több, mint egy-két gyerek. A gyerekek születését nem tekintik többé Isten áldásának. Az asszonyok célja nem feltétlenül az anyává válás. Talán akkor lopta be magát ez az életidegen gondolkodásmód az emberek szívébe, amikor „terhesség”-nek kezdték nevezni az áldott állapotot. Kinek jut ma eszébe az Úrtól kérni a gyermekáldást!

Egyes írásmagyarázók szerint először Anna nevezi Istent a Szentírásban „Seregek Urának” Tudja, hogy a minden seregek Teremtője és Ura, Akinek a parancsára az angyalok seregei várakoznak, meghallgatja az ő kérését. Szolgálóleánynak nevezi magát az imádságában, és egy fiúgyermeket kér Istentől. Tudja, hogy számára nincs lehetetlen. Ugyanakkor egy fogadalom is elhangzik: ha az Úr meghallgatja kérését, akkor a gyermeket egész életére az Ő szolgálatára ajánlja. Nem volt ritka abban az időben a nép vallásos életében a fogadalommal egybekötött imádság. A zoltárokból találunk erre példát. A történet folytatásaként Éli főpap biztosítja Annát az imameghallgatás felől. Az asszony abban a percben megnyugodott és nem volt többé szomorú.

3. Az imádság meghallgatása és a fogadalom teljesítése

Idő múltával Anna fiúgyermeknek adott életet. Sámuelnek nevezte, mert az Úrtól kérte őt. A gyermek első éveiben a legnagyobb szeretettel és gyöngédséggel nevelte. Amikor befejezte a szoptatást, akkor felvitte a gyermeket Silóba a megfelelő áldozati „anyaggal” és bemutatta Élinek. Betartotta a fogadalmát, Sámuel Istennek ajánlotta. Egy gyönyörű hálaéneket énekelt, amelyet az újszövetségi magnificat testvéreként tartanak számon. Anna több okból is hálás volt. Nem volt többé meddő, hanem áldott. Nem csúfolhatta többé Peninna. Nem kellett szégyenkeznie ezen túl a gyermekáldás hiánya miatt. Visszanyerte méltóságát, felemelt fővel járhatott az emberek között. Az addigi üres, céltalan életében új távlatok nyíltak. A kilátástalanság, a céltalanság helyébe a jövő biztató ígéretei léptek. Izráel történetében is új távlatok nyíltak. Az imádság gyermeke, Sámuel kora meghatározó egyénisége lett, Isten hűséges szolgája. Később Annát még öt gyerekkel áldotta meg Isten. Íme a Seregek Ura, imádságokat meghallgató Isten. Meghallgatja és teljesíti mindnyájunk kéréseit. Megszabadít bennünket a siralom völgyéből és kies helyre vezérel bennünket. Ámen.

Egy kinyilvánít mindent

Aki minden dolog mivoltát keresi,
Egyet ha megtalál, a mindent meglegli.

(Daniel Czepko)

Isten nem tétlenkedik

Isten munkál és nem tétlenkedik soha;
Ha nem érzed kezét, benned van a hiba.

(Angelus Silesius)

Mennybemenetel ünnepére

id. Kun Árpád

ny. lelkipásztor
Kolozsvár

Jézus mennybemenetele

Alapige: Lukács 24,50-51

Bibliolvasás: Lukács 24,44–53

A pünkösdi ünnepkör Jézus mennybemenetelével kezdődik, folytatódik a Szentlélek mindenekre kiáradó kitöltetésével s zárul a Szentháromság vasárnapjával.

A mi Urunk, Jézus Krisztus feltámadása után mennyei, de mégis látható, felismerhető emberi ábrázatban még negyven napon keresztül a földön tartózkodott. Több alkalommal felkereste a tanítványait, velük beszélgetett, velük ebédel. Rajtuk kívül még ötszáz atyafi örvendezhetett annak, hogy láthatták őt maguk között, bizonyosságot téve afelől, hogy ő nem halt meg, hanem él.

Nem a véletlennek tulajdonítható, hogy Jézus miért nem éppen a sírból való feltámadása pillanatában ment fel az égbe, s miért maradt még negyven napon keresztül az övéi között. A még mindig félnék és gyáva tanítványait bátorítania kellett, hogy erőt vehessenek arra a nagy feladatra, hogy tegyenek tanítványokká minden népeket, s kereszteljék meg őket a Szentháromság nevében.

A Szentírásban a számok többségének szimbolikus jelentése van. Pl. a 4-es szám bizonyos tényezőknek a teljességére is utal: a lakott világnak négy égtája van: kelet, nyugat, dél és észak, a térben való kiterjedésnek is van szélessége, hosszúsága, mélysége és magassága. Utalhatunk az Efézus 3,18 versére: mi a szélessége és hosszúsága, és mélysége és magassága az Isten jóvoltának. Az Isten jobbján ülő Jézus Krisztus szüntelen könyörög értünk, hogy beteljesedjenek ígéretei és eljőjjön az az idő, amikor összegyűjti Izráel elszéledt fiait és Júdának szétszórt leányait egybegyűjti a földnek négy szárnyáról. (Ézs 11,12)

A négyes számnak 10-zel való szorzata több helyen is előfordul a Bibliában. Az özönvíz alkalmával negyven napon és negyven éjen keresztül szakadt az eső, Mózes negyven napon keresztül tartózkodott a Sínai-hegyen, míg átvehette a Tízparancsolat tábláit az Úr kezéből. Kétszer negyven=nyolcvan éves volt, mikor a Gondviselő Isten reábizta választott népének felszabadítását a rabszolgaságból. Mózes 3×40 éves korában halt meg. Illés próféta negyven napi vándorlás után érkezett el a Hóreb hegyére. Jézus negyven napon keresztül böjtölve, imádkozva készült a pusztában messiási szolgálatának a betöltésére. Nem hiába maradt még Jézus negyven napon keresztül a földön, hogy a Jel 14,3 is beteljesedjék és 144 ezernyen legyenek a Mennyei Jeruzsálem örök lakói, vagyishogy a teljesség teljességének száma hiánytalanul meglegyen. Közöttük te is testvérem.

Elközeledett az a negyvenedik nap, amelyen Jézus visszamegy oda, ahonnan az idők teljességében a földre jött, hogy véghezvigye az egész teremtett világ megváltását a rothadandóság állapotából. Lukács evangélista egyszerű szavakkal írja: kivivé pedig őket Bethániáig... Bethánia az a földrajzi adottságokban gazdag és szép település, amelyik Jézusnak földi létében kedvenc pihenőhelyül szolgált. Itt szállt meg a három testvér: Lázár, Mária és Márta otthonában. Itt hangzott el Márta ajkáról a boldog hitvallástétel: Hiszem, hogy te vagy a Krisztus, az Istennek Fia (Jn 11,27). Jézus hívó szavára: „Lázár, jöjj ki!” megnyílt a kriptá ajtaja és Lázár kilépett onnan, élve. Ezzel az isteni tétével

Jézus bebizonyította, hogy az idők végén beteljesül a János 5,28–29: eljö az óra, amelyben mindazok, akik a koporsóban vannak meghallják az ő szavát, és kijönnek...

Fényes nappal volt. Bethánia füge- és datolyapálmáinak a virágzata jóillattal töltötte be a léget. A tanítványok az angyalok parancsát követve odamentek, hogy találkozzanak Vele. Imé előttetek megy Galileába, ott meglátjátok Őt.

A Bethániába megérkezett tanítványok letelepedtek az illatos gyümölcsfák árnyékában. Csendben beszélgettek s elmerültek a Jézussal töltött idők emlékeiben. De szép is volt, amikor Jézus beteget gyógyított, halottakat támasztott, vigasztalt, prédikált. És ők most a Mester nélkül maradtak. Hiába találkoztak Vele, hiába mutatta meg sebeit, hogy Ő az, aki feltámadott a sírból, nem hittek ígéréteiben, hogy „én élek és ti is élni fogtok” (Jn 14,19) Ezt a csendes merengést váratlanul megszakította az előttük megjelent Jézus alakja. Némelyek a tanítványok közül nem hitték, hogy Jézus áll előttük. De voltak közülük némelyek, akik leborultak előtte. Felvilágosította őket, hogy mindazok, amik vele történtek: keresztre feszítése, halála, feltámadása, azok már az örökkévalóság óta mind meg voltak írva őfelőle. Az Ézsaiás és a Zsoltárok könyvének a jövendölései teltek be rajta: az Úr mindnyájunk vétkét Őreá rakta. Megsebesítettett bűneinkért; kivágatott az élők földjéből; a gonoszok közt adtak sírt neki, mert az Úr akarta Őt megrontani; ...csontjaim mind széthullottak; átlukasztották kezeimet és lábaimat; megosztoznak ruháimon; a halál porába fektetsz engem... Most még egyszer kéri őket, ne menjenek el addig Jeruzsálemből, míg meg nem telnek Szentlélekkel. Annak erejével tanítványokká lesznek majd.

Jézus többet már nem rendelkezett a tanítványaival. Szemük láttára mennyei erejével elszakadt közülük, emelkedni kezdett az ég felé. A tanítványok még látják a Jézus átszegzett kezeit, amelyeket feléjük nyújtott s hallják az Ő áldó szavait: Áldjon meg titeket az Úr, őrizzen meg titeket, arca veletek legyen (4Móz 6,24–26). A mennyekbe menő Jézust felhő takarta el szemük elől. A felhő az Istennek járó dicsőség leple. Betelt a Zsolt 104,3: Isten Fia a felhőkön jár.

Ezek után a tanítványok visszatértek Jeruzsálembe. Egy baráti házban férfiak és nők mintegy százhuszan voltak (ApCsel 1,15). A hazatért tanítványok beszámoltak a Bethániában történekről. A jelenlevők szívvel-lélekkel imádkoztak és könyörögtek. Boldogok voltak, mert tudták, hogy Jézus, aki felment a mennybe, vissza fog jönni a földre. Addig is jelen lesz közöttük az Ő Szentlelke által.

Ne sírjunk, hanem élő reménységgel vállaljuk tanítványi küldetésünket, mert Jézus így könyörög értünk az Istennek jobbján: Atyám, akiket nekem adtál, akarom, hogy ahol én vagyok, azok is én velem legyenek... (Jn 17,24). Ámen.

Varga László

ny. lelkipásztor
Marosvásárhely

Mennybemenetel

Alapige: Apostolok Cselekedetei 1,6–9
Bibliolvasás: Lukács 12,35–48

A keresztyén emberek hite között komoly különbségek vannak. Ezek az egyéni különbségek, melyek abból adódnak, hogy ugyanazt a tanítást hogyan értik meg az emberek, sokszor nagyobbak és fontosabbak, mint a keresztyén felekezetek hivatalos tanításának a különbségei. Az egyik ilyen fontos különbség éppen a Jézus mennybemenetele és mennyben léte kérdéséből fakad. Sok ember úgy képzei el, úgy hiszi, úgy is érzi, hogy Jézus Krisztus, amikor felment a mennybe, ezt a földet magára hagyta. Mi most itt

a földön úgy élünk, ahogy tudunk. Maradtunk egy csomó törvénnyel, s egy csomó nyomorúsággal. A törvényeket próbáljuk betartani, amennyire tudjuk, hogy valamennyire egyenesben tartjuk magunkat Isten ítélete előtt. A nyomorúságokat pedig úgy viseli az ember, ahogy tudja, s imádságban kéri Isten segítségét. Ilyen helyzetben nem is tehet jobbat: Várja, lesi, mikor következik be végre, hogy Jézus ismét eljőjön, ismét élünkre álljon, nekünk Urunk legyen és vezesse jóra az életünket. Ebben az értelemben egy nagy üresség áll fenn Jézus mennybemenetele és visszajövele között. Jézus eltávolodott az emberektől, s a magára maradt ember csinálja a maga történelmét, éli a maga egyéni és családi életét, küszködik, vergődik, fél Isten ítéletétől, fél az élet nyomorúságaitól és lesi, mikor jön már Jézus. A kérdése az, amit a tanítványok is feltettek: Uram, mikor jössz vissza? Mikor állítod helyre a te országodat? Meddig kell még itt vergődnünk, kínlódnunk nélkülöd?

Ha valaki így érez, jó társaságban van. Hiszen a tanítványok is így érezték, így látták, azért faggatták Jézust még a mennybemenetele előtti percekben is: Uram, jó, jó, értjük hogy elmégy, de mikor jössz vissza?

Lehet, hogy ez jó társaság, de Jézus ezt így nem vállalta. Nem így tanította. A tanítványokat is megróta érte, és más irányba terelte a hitüket. Azért, ha mi Jézus szerinti keresztyének akarunk lenni, meg kell tanulnunk Jézustól a hitnek ezt a másik irányát.

Jézus Krisztus mennybe ment. Jobb, ha így mondjuk: a mennybe ment, mintha így mondanánk: Felment a mennybe. Mert azt, hogy „felment”, valahogy úgy érthetjük, hogy egy másik helyre ment, valahova a csillagok fölé, vagy még azon is túl. És azt értjük, hogy „elment” a mennybe, messze tőlünk. Jézus pedig „mennybe ment”. Egy másik létformába ment. Lelki létformába öltözött és úgy van jelen közöttünk. Mert a menny, melyben Jézus uralkodik, olyan közel van hozzánk, mint a levegő, melyet magunkba szívunk. Azt se látjuk. Őt se látjuk, de mindenütt körülvesz bennünket. A menny körülöttünk van. A menny jelen van, ahogy Isten is mindenütt jelen van. A Krisztus szeretete is mindig jelen van. Jézus a mennybe ment, ez azt jelenti, hogy ő mindig velünk van. Nem szabad érezni a távolságot. Nincs üresség aközött, hogy Jézus elment és Jézus visszajön.

Ez azt jelenti: Jézust látták az apostolok és az emberek általában. A szemükkel látták. Jézust valamikor mi is szemtől szembe fogjuk látni. Ahogy ők látták, úgy fogjuk mi is látni. De a kettő között nem ment el, nincs messze tőlünk, jelen van.

Ha pedig ezt így hisszük és érezzük, többé már nem az a kérdésünk, hogy vajon mikor fogjuk szemtől szembe látni, hanem az, hogy Ő nekünk, a maga mennyei királyságából, mit parancsol.

Amikor a tanítványok megkérdik: Uram, mikor állítod helyre az országot Izáélnak? – a Jézus felelete annyira kemény, ahogy csak ritkán szokott szembeszegülni a tanítványokkal: Nem a ti dolgotok, nem rátok tartozik. Világos, határozott felelet. És érvényes minden idők minden keresztyénére. Nem a ti dolgotok tudni az idöket és alkalmakat. Ezeket az Atya a maga hatalmába helyezte. Ami rátok tartozik, az az, hogy vesztetek-e erőt, miután a Szentlélek eljő, és lesztek-e az én tanúim a föld végső határáig.

Nem a várakozás tehát a mi feladatunk, hanem az erőben való helytállás. Nem az a feladatunk, hogy üljünk és várjuk, várjuk, kétségbeesetten, tétlenül és tehetetlenül, talán már bele is törődve az elmaradásába. Nem az a feladatunk, hogy lessük, mikor jön, hanem az, hogy álljunk ki és cselekedjünk az Ő akaratát. Amikor az élet nyomorúságait látjuk, nem az a feladatunk, hogy sóhajtozzunk: Ó, ha már jönne! – hanem az, hogy segítsünk rajta. Amikor Hozzá imádkozunk, nem azt kell mondanunk, hogy: Jaj, Uram, jössz-e már vagy nem jössz! – hanem azt: Uram, mit parancsolsz nekem a mai napon?

Jézus jelen van. Ez a legfontosabb tudnivalónk.

Amikor egy gyermek otthon magára marad, különösen, ha nem szokta meg, azt teszi, amit a tanítványok tettek, s amit, amint már mondtam, nagyon sok keresztyén ember hisz, érez vagy cselekszik. A gyermek azt csinálja: leül, esetleg egy kicsit játszik, aztán elkeseredik, és sírva várja haza az anyját. Mikor az hazaérkezik, ott találja a gyermeket kisírt szemmel, éhen, a leckéje nincs megtanulva, a játékról már lemondott, tehetetlenül. Valahogy így néz ki sok keresztyén ember. Az a gyermek, akit a szülei ráneveltek az önállóságra, arra, hogy egyedül is meg tudja állni a helyét, amikor magára marad, egy kis büszkeséget érez. Engem olyan sokra tart az anyám, hogy rám meri bízni a házat? Akkor én már egy kicsit felnőtt vagyok. Akkor nekem felnőttként kell helyt állnom. Lásuk, mi hát a tennivaló? A leckéjét jól, rosszul, de elintézi, legyen túl rajta, az olyan gyermekes dolog. Azután megnézi: nem kell-e felfőzni a tejet, nem kell behajtani a csirkéket, nem kell-e rendet csinálni a ház körül? Ez a büszkesége. S amikor hazajön az édesanyja, azzal fogadja: Jaj, Édesanyám, de jó, hogy hazajöttél! Látod, ezt csináltam, azt csináltam, látod közben eltörtem egy poharat, bocsáss meg érte, ezt rosszul tettem, de behajtottam a csirkéket, amikor jött az eső... A jót és a rosszat egyaránt előadja, mert miközben egyedül volt otthon, végig magán érezte anyja tekintetét, a szeretetét is, a számonkérését is, és állandóan úgy élt, hogy mikor majd hazajön, mindent el tudjon neki mondani.

Ez a különbség. Úgy kell élnünk, hogy büszkeség legyen a számunkra, nagy méltóság és megbízatás, hogy Krisztus reánk bízta az Ő országát, az Ő országának megépítését. Amikor mennybe ment, bennünket úgy hagyott otthon, mint az anya a gyermekét, akinek megmagyarázza: Fiam, ezt és azt kell tenned, vigyázz magadra, vigyázz a házra, most minden reád van bízva, most te vagy itthon a felelős! S ha a gyermek megrémülve kérdi: Jó, Anyám, de meddig? – A felelet: amíg én hazajövök. Amikor a dolgomat befejeztem, te hidd el, hogy én azonnal, idejében hazajövök. Te csak végezd a magad dolgát. Ahogy a gyermek olyankor kihúzza magát, úgy kell nekünk is megéreznünk, mit jelent az, hogy Isten reánk bízta ezt a világot. Az első parancsolattól kezdve: „Töltsétek be a földet és hajtsátok uralmatok alá!” – egészen addig, amikor Jézus azt mondja a tanítványainak: „Ne féljete, vesztek erőt, amikor a Szentlélek eljő reátok, tegyetek tanúságot rólam először Jeruzsálemben, azután a szomszéd országokban, aztán a földnek legvégső határáig, ez a feladatotok.” Az ember egy kicsit megszeppen, mint a gyermek. Néha sírva imádkozik: Uram, nem jössz még? Uram, nagyon várlak! Uram, segíts! – de végeznünk kell csendesen, nyugodtan a magunk feladatát. Végeznünk kell, mert Ő jelen van. Végeznünk kell, mert majd a végén számon kéri. És ez a fontos.

Így vagyunk a mi Atyánknak igazán gyermekei. Akkor vagyunk a mennybe ment Krisztusnak igazán bizonyágtévői, tanúi. Akkor vagyunk: Istenek hűséges szolgálói. Amikor ezt így érezni és végezni tudjuk. Közben mindig ott van a vágy is: Jaj, de jó lenne, ha már szemtől szembe láthatnók! De ott van a megnyugvás is a lelkünkben: Látni fogjuk. Bizonyosan meglátjuk Őt. Eljön az ideje. Akár Ő jön hozzánk, akár mi megyünk Hozzá, találkozni fogunk. És az lesz az a perc, az lesz a boldogság, az lesz majd az élet. S akkor felszabadulunk majd a felelőség alól. Felszabadulunk a teher alól. Akkor élhetünk majd ismét gyermekként. Odaborulunk a Krisztus lábai elé: Nézd Uram, mennyit eltörtem a rám bízott drága poharakból, amelyeket tisztán kellett volna tartanom. Annyi mindent elrontottam a drága törvényekből, melyeket reám bízta. Annyi mindent tönkretettem az életemből. De igyekeztem, akartam. Ügyetlen voltam, nem voltam elég bátor. Néha a gyávaságom vitt a bajba. Néha elfeledkeztem arról, amit rám bízta, és elkezdtem játszani, és elmaradt a szép feladat. De íme, itt vagyok előtted. Te megérkezted. Én boldog vagyok. De eddig is tudtam, mindig tudtam, hogy Te velem vagy. Mindig

tudtam, hogy te szeretsz engem. Mindig tudtam, hogy te látsz engem. Uram, az életem a Tied volt és mindig a Tied!

Jézus Krisztus mennybe ment. Nem hagyott magunkra. Szentlelkével velünk van. Szentlelke biztat és bátorít. Valahányszor megállunk a szent asztalnál, tudjuk, hogy Ő velünk van. Valahányszor imádságra fogjuk össze a kezünket, tudjuk, hogy hallja a szavunkat. Valahányszor kinyitjuk a Szentírást, tudjuk, hogy most Ő fog üzenni belőle. Támogat onnan is. Ahogy már olyan sok helyen szokás, ahol a kisgyermek már 5–6 éves korában ismeri a telefon titkát, ha cseng otthon a telefon, a gyermek gyorsan felveszi, s messziről, láthatatlanul szól hozzá: „anyja hangja: Mit csinálsz? Elvégezted-e, amit rád bízta? Nincs-e valami baj otthon? S ő felel a telefonba. Beszámol a dolgairól. Tudja, hogy most kapcsolatban áll az édesanyjával, valósággal ott van mellette, hiába van egyedül a lakásban. Így tudjuk mi is. Kinyitjuk a Szentírást és szól hozzánk. Messziről és mégis valóságosan. Összefogjuk a kezünket, imádkozunk, beszélünk vele, messziről, de valóságosan. Elsírjuk panaszainkat, elmondjuk örömeinket, tudva, hogy Ő jelen van.

És így lehetünk az Ő tanúi. Az időnek s a földnek végső határáig.

Nemrég olvastam egy alaskai keresztyén püspöknek az írását. Amerikának a legtúlsó szélén, a végtelen hómezők határán mondja a püspök: Azt hiszem, ez a földnek a végső határa, amelyről Jézus azt mondta, hogy eddig hozzátok el az evangéliumot. Mi itt vagyunk a legszélén. Velünk elérkezett ide az evangélium.

Mi itthon sokkal közelebb vagyunk a föld közepéhez. De itt is ugyanúgy kell bizonyosságot tennünk. A legutolsó embernek, annak, akit már nem is érdekel, annak, akiről azt gondoljuk, hogy már régen elhagyta Isten, még mindig bizonyosságot kell tenni. Számunkra az a föld végső határa, az a legutolsó ember, aki már teljesen hitetlen, vagy a legutolsó gyermek, aki csak tegnap született. Itt a végső határ, bizonyosságot tenni. Tanúságot tenni. Akkor érezhetjük, hogy az erőt valóban megadja Krisztus úgy, ahogy megígérte. Nem félni, erősnek lenni. Nem a jövőendő távoli kódét fürkészn, hanem a mai napon helyt állani. Nem reszketve várni vissza, hanem boldog bizonyosságtétellel szolgálni Krisztust. Ez a feladata annak a keresztyénnek, aki tudja, hogy áldozócsüörtök napja ünnepnap, örvendetes nap, mert Jézus Krisztus azért ment a mennybe, hogy mind élőkön, mind holtakon, mennyen és földön uralkodjék. És uralkodik is mindaddig, amíg teljesen és véglegesen meg nem valósul az Ő dicsőséges országála. Ámen.

Teremtényekben a Teremtő

Könyvet adott nekünk: a teremtett világot.
Olvassad szorgosan: Őt benne megtalálsz.

(Angelus Silesius)

Pünkösöd ünnepére

Bányai László
Bukarest II.

Jövel, Szentlélek Úristen!

Alapige: Apostolok Cselekedetei 2,18
Bibliailvasás: Apostolok Cselekedetei 2,1–21

Pünkösöd a Szentlélek ünnepe, az anyaszentegyház születésnapja. E napon szállt alá a Szentlélek az apostolokra. A Szentlélek, a közöttünk lakozó és a világ végéig velünk maradó Isten, a maga harmadik személyében. A pünkösödöt nem korlátozhatjuk csupán három napra, hanem örök mennyei ünnepre, amelyben a gyülekezet így imádkozik: „Jövel, Szentlélek Úristen.”

„A Szentlélek az a kulcs, amely kinyitja előttünk a mennyei ország kincstárát” – mondja Kálvin. Nélküle nem értjük meg sem Isten akaratát, sem a megváltás művét, sem önmagunkat, sem a másik embert. Az első pünkösdkor sodró erővel áradt a Szentlélek és Ő tárta fel Istennek üdvtervét. Pünkösdi igehirdetésünkben – akárcsak Péter apostol tette első pünkösdi prédikációjában – nem csak a Szentlélekről kell szólnunk, hanem arról is, hogyan munkálkodik a Szentlélek az egyházban.

Krisztus még halála előtt négyszer is kijelentette: ha eltávozom a Földről, az Atya más Vigasztalót küld néktek. Ez a más Vigasztaló pedig a Szentlélek. Vagyis egészen egyszerűen szólva: a mennybe ment Krisztus helyett az Ő köztünk való további szolgálatának végzésére a Szentlelket küldötte az első pünkösöd napján, és küldi ma is szüntelenül híveinek a lelkébe. Krisztus nem hagyott minket árvakul, magányos életre kárhozattva, eljött hozzánk és eljön ismét, de többé nem emberi látható testben, hanem a Szentlélek által. Krisztus a Szentlélek által ma is éppen úgy megismerhető, amiképpen megismerhető volt az apostolok idejében. Sokszorosán tapasztalható igazság, hogy Krisztus mennybemenetele után is van nekünk Vigasztalónk, a Szentlélek.

A Szentlélek szuverén Úr. Nincs hatalmunk felette. „A szél fú, ahová akar..., de nem tudod, honnan jő és hova megy.” (Jn 3,8) Nem köthetjük Őt se helyhez, se időhöz, se szertartáshoz, se egyházi formákhoz. Nem sajátíthatja ki Őt egyetlen felekezet, vagy csoport sem. Abban a pillanatban, amikor fölé akarunk kerekedni, már el is veszítettük Őt. Nem lehet megvenni, mint Simon mágus akarta. Nem lehet kiérdemelni. Egyet lehet és kell tennünk érte: imádkozni. A Szentlélekért való ima a szívünknek Istenhez forduló állapota.

A Szentlélek munkája a prófétálás. Isten kitölti Lelkét az emberekre, akik szólják az Ő beszédét, kijelentését. Mi a próféták prófétájára, az Úr Jézus Krisztusra kell hallgatnunk, aki nemcsak hogy tökéletesen kijelentette Isten Igéjét, hanem azt be is töltötte. Jézus személyében Isten testileg és szeretetének teljességével volt jelen a földön. Ma az Ő Lelke által van jelen választott népe, az anyaszentegyház közösségében. Hathatós jelenlétéről tanúskodik az ősegyház élete, és a keresztyén egyház története is.

Isten Szentlelke megtanít minket arra is, hogy prófétai módon szóljunk arról, hogy teljes szívből szeressük a mi Urunkat, és minden kételkedés nélkül bízunk benne. Ez biztonságot, örömet és lelki nyugalmat jelent. Tudjuk azt, hogy Ő nem vezet félre minket és nem kíván tőlünk lehetetlent. Bízunk abban, hogy a szeretet törvényében megőrizz minket követésében.

Földi életünk ideje alatt sok minden után vágyakozunk, sok mindent szeretnénk megszerezni. Sok nagyszerű, szép és hasznos dologra teszünk szert. De a mi legnagyobb és legszebb vágyódásunk a Szentlélek közelsége, szívünkbe történő kitöltetése kell hogy legyen. Isten ingyen felkínálja az Ő Lelkét azoknak, akik ezt buzgón kérik, és ezért néki hálát adnak.

A Szentlélek reánk utaló kitöltetésének egyik elengedhetetlen prófétai vonatkozása, hogy a Szentlélek új erőt ad életünknek. Dávid az Úr Lelkének erejével legyőzte a filiszteus óriást, Góliátot, akivel a zsidók közül senki sem mert párviadalra kiállni. A sareptai özvegynek csak egy marék lisztje és egy pár csepp olaja volt, de Isten erejében bízva, nem csalódott; mert Isten kirendelte a nagy éhség idején az eledelt Illésnek, az özvegynek és a fiának is. Pál apostol Isten Lelkének ereje által nemcsak magáról, hanem a vele lévőkről is gondoskodott térítői útjai alkalmával. De anyaszentegyházunk történetében is sok példát tudunk felhozni annak igazolására, hogy Isten Lelke erővé vált a hívők életében. Luther hősies magatartása a wormszi birodalmi gyűlésen, vagy Kálvin azon hallatlan szorgalma, hogy szíve utolsó dobbanásáig dolgozott. És mi ma mindnyájan bizonyosságot tudunk tenni arról, hogy amikor már-már összeroppantunk az élet nehéz igája alatt, és oly erőtelenen voltunk, ekkor a Szentlélek által mindenre nyertünk erőt és bátorítást, vigasztalást.

A Szentlélek vezetése alatt élő egyház és benne az egyes keresztyén ember nem lehet befelé forduló, nem élhet a vallásos kérdések szűk világában, hanem érdeklődve, és felelősen részt kell vállalnia a világ és az emberi élet nagy kérdéseinek megoldásában. Pünkösöd előtt a tanítványok „zárt ajtókat” mögött ültek (Jn 20,19). A Szentlélek munkája a „megnyílt ajtó”, vagyis az, hogy az addig félelmükben bezárkózó tanítványok kifelé fordultak Krisztus örömhírével, mint Istennek az emberiség életkérdéseire adott válaszával.

Pünkösödkor tehát – az első pünkösöd történetét az egész üdvtörténet egységébe állítva – hirdetjük, hogy a Szentlélek érteti meg velünk Krisztus kereszthalálának értelmét, s ezáltal bűnbánatra és megértésre indít; Krisztus feltámadása által újjászüli és más emberré tesz; Krisztusban megismerteti velünk Istent, mint Atyánkat, aki teremtő és újjáteremtő munkáját szüntelenül végzi; Krisztus által kapcsol tervébe, szolgálatba állít és felelősséget ébreszt bennünk a világ időszzerű kérdéseinek megoldására.

A feltámadott és a mennyekbe ment Krisztus legdrágább pünkösdi ajándéka a Szentlélek. Az a Lélek, ami közösséget formált, ami létrehozta a keresztyén anyaszentegyházat.

A pünkösdi történet nemcsak a maga csodálatosságában, egyszerűségében, hanem hatóerejében mond sokat számunkra. Az apostolok voltak azok az egyszerű emberek, akiket Jézus egybegyűjtött, és három évig tanított, hogy a Szentlélek ereje által elvigyék az evangéliumot a Föld végső határáig. A Lélek jelenléte ma is életfontosságú ebben a világban, mert nemcsak minden életnek alapja, hanem minden áldásnak és erőnek forrása is. A Szentlélek több, mint életerő, ami hamar kimerül. Ő az, aki képes mennyei erőt adni számunkra, emberfeletti feladatok elvégzésére.

Isten Szentlelke életünk legnagyobb erőforrása. Rá kell figyelniünk erre az új erőforrásra, amely abban áll, hogy Isten az ő szolgálóira és szolgálóleányaira kitölti az Ő Lelkét. Ezen összefüggésben prófétálnunk kell azon új lehetőségről, új erőforrásról, amelyet a Szentlélek felkínál nekünk. Imádkoznunk kell a Szentlélekért, mert aki kér, az mind kap. De hittel kell kérni, mert azok, akik komolyan elkezdtek a Szentlélekért imádkozni, mind megnyerték azt. Engedjük, hogy járja át szívünket a Szentlélek békessége és öröme. Bibliaolvasás, igehirdetés- és igehallgatás, imádkozás, zsoltáréneklés, úrvacsora mind páratlan alkalom arra, hogy Isten Szentlelkének erejét mi magunk is ma mind megtapasztalhassuk.

Péter pünkösdi prédikációjában Jóel prófétára utal, amikor is hangsúlyozza: „Az én szolgálóimra és szolgálóleányaimra is kitöltök az én Lelkemből és prófétáknak.” Ez azt jelenti, hogy Isten szolgálói megjövendölik és hirdetik az Úr tetteit. Kiöntötte Isten az Ő Szentlelkét az emberekre, a Jézus tanítványaira, és ezen ajándékkal kezdte Péter, majd a többi tanítvány is a prófétálást, Isten igéjének a hirdetését, a prédikálást nemzedékről nemzedékre. Isten Lelke kiáradt az apostolokra, és így töltötték be azt a szolgálatot, amire Jézus felhatalmazta őket. Ez a szolgálat örömet jelentett számukra. A Szentlélek tüzeinek lángja átjárta az emberek szívét, és elindította őket a misszió útjára.

A Szentlélek személyesen bennünk való munkálkodása nélkül nincs keresztyén élet. A hirdetett evangélium és a munkálkodó Szentlélek hatására megrendülten eszmél önmagára a bűnös ember, azután megtér és tudatos döntésével átadja életét az Úrnak.

A Szentlélek jelenlétével és erejével folytathatjuk utunkat, amelyre mindannyian elhívtunk. A Szentlélek a Pártfogó, az egyház védelmezője, az igazság, a szabadság, és az egység Lelke. A Lélek által kaphatja meg Isten ajándékait megkülönböztetés nélkül, egyenlően mindenki. A Szentlélek szabadít meg Bábel átkától, egyesítve minket, egyetértést teremtve.

Akik betelnek Szentlélekkel, azok kezdenek más nyelven szólni, más indulattal, cselekedettel, lelkülettel élni és járni az emberek között. Mégpedig Jézus indulatával, lelkületével és cselekedetével. Jézus jön felénk, láthatatlan, de valóságos szellemi kisugárzásban. Istennek Lelke Jézust újra élővé és hatóvá teszi bennünk.

A Szentlélek kitöltetésének az ajándéka a prófétálás. Isten anyaszentegyházának életetője és fenntartó ereje a prófétálás. A keresztyén prófétálás nem más, mint a karácsonykor megszületett, nagypénteken a mi bűneinkért megfeszített, húsvétkor a dicsőségesen feltámadott, mennybemenetelkor a mennybe ment és az Atya jobbán ülő, pünkösdkor az anyaszentegyházat létrehozó és munkáló Szentlélek kitöltetéséről szóló bizonyágtétel, az Úr Jézus személyéhez kötött beszéd. Az Úr Jézus nevéből szóló bizonyágtétel, ma is prófétai cselekedet az anyaszentegyházban. Isten Jóel próféta által a prófétálás egyetemességét hirdette. Az egyház fiainak és leányainak egyaránti kötelessége a prófétálás. Az egyház megújuló reménysége ma, Isten prófétáló leányainak és fiainak az igehirdetése. Legyen életünk minden napja az Úr Jézus drága nevének a megvallása.

Mai pünkösdi fohászuk az legyen, hogy kérjük a Szentlélek áldását, a népek közötti megbékélésre; a jobb és igazságosabb élet megvalósítására, az ősi ének szavaival: Jövel Szentlélek Úristen. Ámen.

Csiha Kálmán

ny. püspök
Marosvásárhely

Most

Alapige: Apostolok Cselekedetei 2,1–4
Bibliaviasítás: Róma 8,1–11

Az Ige így kezdődik: Mikor a pünkösdi napja eljött. Erről a napról, a Szentlélek kitöltetéséről jövendöltek a próféták, ezt ígérte meg Krisztus tanítványainak a mennybemenetel napján. Az időpont eddig rejtve volt, de most Isten rátette kezét a világtörténelem szívére és azt mondta: MOST. Az emberek még nem tudták, hogy jönni fog. Az apostolok sem tudták, hogy mikor. Csak Isten tudta, hogy ki fogja mondani: most!

Istennél rendelt idők vannak. Rendelt ideje volt a karácsonynak, rendelt ideje a nagypénteknek, és rendelt ideje a húsvétnek is. Rendelt ideje volt a születésünknek és rendelt

ideje a halálunknak is. És rendelt ideje van a hozzá való térésünknek is. Isten nem csak a világtörténelem szívére teszi rá a kezét, hanem ráteszi a mi szívünkre is, és azt mondja: Most! Most hajoltam le hozzád, most jöttem érted. Most különösképpen hallgass reám. Vajon felismerjük-e Isten idejét? Az apostolok felismerték. Vártak reá, és megkapták a Lélek ajándékát. Ha nem lettek volna ott, ha későn érkeznek, ha idő előtt hitetlenül szétoszlanak, lekésik a pünkösdi csodát.

A diktatúra idejében eljött hozzám egy fiatal tanítónő, és sirva mondta el, hogy pár éve csodálatosan közel volt hozzá Isten. Ha kinyitotta a Bibliát, az Ige minden sora szíven találta, ha a prédikációt hallgatta, érezte, tudta, hogy ott Isten üzen és őt keresi, ha énekelte a zsoltárokat, vele szállt a lelke is. De mivel a tanítónőknek nem volt szabad templomba járni, félt és elmaradt. Más társaságba került, leszokott a Biblia olvasásáról is. Később azonban egyszerre felébredt szívében a vágy Isten közelsége után. És most már nem törődik vele, szabad-e vagy nem, jön a templomba. De már hiába: nem mond neki semmit a prédikáció. Olvassa órákig a Bibliát, de hidegek és üresek a sorok. Próbál énekelni is, de mindhiába már. Nem énekel vele a szíve. Sirva mondta: Egyszer hívott Isten, és nem hallgattam reá. Elment mellettem, és most már hiába hívom, nem fordul talán sohasé vissza!

Mindennek rendelt ideje van. A te életed belső titkainak is. A Szentlélek szívedre való kiadásának is. Vigyázz, nehogy elmenjen melletted, s így eljársd a kegyelmet.

Egyszer Samária városa sem adott szállást Jézusnak. Péter fel is háborodott és pusztító tüzet akart kérni az égből, de Jézus nem büntette meg vele őket, csak csendesen, szomorúan továbbment. Samária önmagát büntette meg: Jézus nélkül maradt. És ez a legnagyobb büntetés: Isten közelsége nélkül, Jézus nélkül maradni, árván.

Lekéshejtjük az Istentől kapott emberi alkalmakat is. Aradról egy nagybeteg édesapa írt a fiának, hogy jöjjön el búcsút venni, mielőtt meghal. A fiatalember fel is ült rögtön a vonatra, de amikor megérkezett, éppen egy híres filmet vetítettek a moziban. Valaki rábeszélte, hogy nézzék meg együtt, s azután menjen az apjához. Mire hazaérkezett, az apja halott volt. Soha az életben nem tudta megbocsátani magának, hogy megnézte azt a filmet.

De lehet nem lekésni is. Az apostolok nem késtek el, s a csoda részesei lettek. Pünkösöd napján mindnyájan egy akarattal együtt voltak. Olyan szép szó ez a szó: mindnyájan. Milyen fájók a csonka családok, ahol az egyik jön a templomba, a másik Isten nélkül él, ahol még egy asztalhoz ülnek, de valójában már régen ezer kilométeres távolságokba költözött egymástól a szívük.

De vannak egész családok is, akik mindnyájan együtt vannak, még akkor is, ha térben messze kerültek egymástól, mert összeköti őket a szeretet. Az istentiszteleten is mindnyájan együtt vagyunk, amikor elmondjuk a bűnvalló imádságban, hogy összegyűltünk itt, a szentek egyességében, az angyalok és üdvözült lelkek társaságában és trónusod elé visszük áldozatunkat. A szentek egyessége alatt a Krisztus-követők seregét értjük, az üdvözült lelkek alatt azokat a szeretteinket is, akik itt a földön benne hittek s az örök életben is nála vannak. Azért mi is most, ezen a pünkösdi istentiszteleten együtt vagyunk. Együtt azokkal, akiktől talán határok, óceánok választanak el, és együtt léleken azokkal, akiket úgy szeretünk, s akik nem élnek már a földön. Isten ezt a tengereket, halált átívelő együttlétet adja minékünk Krisztus közelében. Ez az együttlét is Isten ajándéka.

A tanítványok egy akarattal voltak együtt. Bennünket különböző akaratok tépnek szét. A Sátán neve Diabolos. Magyarul azt jelenti: szétdobáló. Ő is pünkösödöt akar. A maga pünkösdjét. A szétdobáló lélek kiadását. Az egymás ellen való fordulás diadalát. A Sátán szétdobál, egymás ellen fordít, szétszór bennünket, eltávolít egymástól. És

mennyiszer hallgattunk reá! Az Isten Szentlelke összekapcsol. A Sátán lelke azt mondja: mindenki a másik ellen! Isten Szentlelke azt mondja: mindnyájan, együtt. És lehet választani. Te mit választasz? Történelmünk folyamán hányszor hallgattunk a Szétdobált szavára! És sokszor több magyar halt meg magyar ész, vagy magyar kéz által, mint idegenek által!

Isten beleszól ebbe a szétdobált világba. Nagy hirtelenséggel lett az égből, mintegy sebesen zúgó szélnek zendülése. Az ÉGBŐL lett. A pünkösdi a keresztyén egyház születésnapja. A gyülekezetet teremtő erő az égből jött, nem a földről. A földről sok minden származott. Hatalmak, diktatúrák, titkosrendőrségek, ideológiák. Születtek, aztán meghaltak. Eltűntek, mint a tavalyi hó. A Szentlélek ereje az égből jött. Az egyház földi érvényű, de mennyei gyökerű közösség. Az Isten tartja fenn, ezért az utolsó ítéletig örökké megmarad. Legyőzhetetlen. Egyszer egy cédrusra felkúszott egy tök, s mikor elérte a fa koronáját, megkérdezte: hány éves vagy? Száz – felelete a cédrus. Látod? – szólt a tök, én egy év alatt utolértelek. A tavalyi tök is ezt mondta, szólt a cédrus. És mi lett vele? – kérdezte a tök. Jött a tél és elrothadt – felelte a cédrus.

Amikor az ötvenes években teológiára mentünk, hányan mondták lesajnálóan: tizenöt év múlva már nem lesz egyház. Mennyi nagy fagy volt azóta! Az egyház cédrusa megmaradt, s a rákúszó tökindák elrothadtak. Nem kell nekünk félnünk, testvéreim! Ha valóban az Isten seregében vagyunk, dicsekedő, majd rothadó indák világában mi mindig megmaradunk.

Egyszer eljött hozzám a diktatúra tombolása idején a néptanács elnöke. Az előző hónapban ő tartotta az ateista népnevelő előadást a faluban. Sokat beszélgettünk, végül váratlanul hirtelen azt mondta: Tudja tiszteletes úr, nekem meg kellett tartanom azt az előadást, de azóta sokat gondolkoztam rajta. Az egyházat nem mi találtuk ki és nem is mi fogjuk megszüntetni. Okos falusi ember volt. Az Úr Jézus egyszer azt mondta a tanítványainak: „Ne félj, te kicsiny nyáj, mert tetszett az Atyának, hogy nektek adja az országot.” Nekünk adta és azóta is őrzi. Nem hatalommal, hadsereggel, pénzzel, hanem valami láthatatlan, csodálatos erővel: Szentlelke erejével. A tanítványok ezzel teltek be. Úgy van írva: Megtelének mindnyájan Szentlélekkel.

Edény az emberi szív. Meg tud telni gonoszszággal, félelemmel, keserűséggel, de meg tud telni Szentlélekkel is. A templom a Lélekkel való töltekezés helye. Én nem tudom, hogy mi van most a szívedben: mennyi gond, bánat, bűn, keserűség, de itt azért énekeljük, hogy itt van szívem, neked adom Uram, mert itt annyiszor megtapasztaltuk, hogy Isten Lelke ajándékával be tudja tölteni a mi szívünket is.

Az apostolok átváltoztak a Szentlélek hatására: Eddig félénken, titokban gyűltek össze, most, ha tovább olvassuk a történetet, látjuk, hogy bátran kiálltak a sokaság elé. Isten Szentlelke átalakít: a félelemből bátorság, az erőtlenségből erő, a széthúzásból szeretet, a lemondásból reménység támad.

Isten kegyelméből mi is *most* egy akarattal együtt vagyunk. Kérjük Istent: Tegye rá kezét a szívünkre és ezt a pünkösdi átváltozást adja meg nekünk. Ámen.

Megélednek-e ezek a tetemek?

Alapige: Ezékiel 37,1–10
Bibliailvasás: Apostolok Cselekedetei 2,1–4

A felolvasott Ige nyomán fölöttébb ellentétes érzések viaskodnak az ember lelkében: ez az Ige egyaránt lesújt és felemel, elszomorít és megvigasztal. És azt hiszem a pünkösdnek éppen ez a jellege: az ünnep szégyenít meg a legjobban és az ünnep támaszt legnagyobb reménységet bennünk. Itt látjuk meg leginkább azt a szomorú tényt, hogy milyennek kellene lennünk és milyenek vagyunk, de azt s vigasztaló ígéretet is, hogy mivé lehetünk a Szent Lélek által! Erről szeretnék most beszélni, a pünködsi Lélek lesújtó és felemelő munkájáról, de előre hadd mondjam meg: Isten Lelke csak akkor emel fel, ha előbb lesújtott, csak azt vigasztalja meg, akit előbb megszorított, csak azt biztatja megújult reménységgel, akit előbb megszégyenített! Istennél olcsó vigasztalás nincsen. Ha valahol, akkor itt érvényes az, hogy boldogok, akik sírnak, mert ők – csak ők – vigasztaltatnak meg! Bár mi is most így kapnánk a Szent Lélek vigasztalását: igazán megszorodva, nagyon mélyre lealázkodva!

Erre a megszorodásra és megalázkodásra meg is van minden okunk. A próféta elé szomorú látvány tárul. Csatateret lát, amelyen az elesettek megszáradt holttesteik hevernek szerteszéjjel. Csak a csontok voltak már meg, azok sem egymással hajdani összefüggésben, hanem szétszóródva, megfehéredve a tűző keleti napon. Seholy egy szikrája az életnek! Szinte hallatsz a halál csendje. Ezzel a szomorú képpel fejezi ki a próféta Izráel népét a babiloni fogságban. Ilyen kivetett, szétszórt, elszáradt, szomorú állapotban tengődött ott a nép az idegenben, messze hazájától, az élet megújulásának, az újra megéledésnek minden reménye kizártnak látszott, ha csak valami csoda nem történik! De hát mi közünk nekünk ehhez a régi-régi látomáshoz? Az, hogy a halálnak ez a mozdulatlan-sága és reménytelensége – sajnos – egyáltalán nincs messze tőlünk. Én magam is sokszor úgy látom a mi egyházunk életét, meg a gyülekezetünk életét, meg a magam életét is, de a tiéteket is, mint ahogyan Ezékiel látta Izráel házát abban a szomorú völgyben! Néha nagyon hangosan szól a lelkemben Isten Igéjének a figyelmeztetése: „Az a neved, hogy élsz, pedig halott vagy!” És amikor a magunk gyülekezeti és egyéni hitéletét ahhoz hasonlítom, amit Ezékiel látott: azt ne higgyétek, hogy ez igazságtalan túlzás, vagy csak afféle szónoki kifejezés, nagyotmondás! Nem! Halálosan komolyan mondom! Mert így látom! Hadd világítsam meg néhány példával:

Akkor látjuk mennyire halottak vagyunk, ha meggondoljuk, hogy milyennek kellene lennünk. Annak az első pünkösdnek az egyik legnagyobb csodája az volt, hogy a legkülönbözőbb emberek teljesen és tökéletesen megértették egymást. Valahogy olyan nyelven szóltak az apostolok, a Krisztus követői, hogy tizenkét különböző országból összesereglett minden rendű és rangú emberek a maguk nyelvén hallották őket szólani. Az egyház olyan alakulattá lett ebben a világban, ahol végre nem volt többé különbség, egyik ember meg a másik között, ahol végre leomlott a válaszfal egyik nép meg a másik nép között, ahol végre egymásra talál az emberi társadalomnak az egyik rétege, meg a másik. Az egyház végre az a hely lett a földön, ahol a szeretetben összeforrva egy közös test tagjaiként élhetett, együtt zsidó meg görög, az úr meg a rabszolga, a férfi meg a nő. Ilyen volt és ilyennek kellene lennie az egyháznak.

És ó, de nagy szükség lenne ma az ilyen egyházra! De nagyon kellene ma egy olyan igazán élő krisztusi közösség, amelyik a kétfelé, meg a százfelé szakadt világ ellentétei

között is fenntartaná az egységet, amelyiknek a tagjai az elkeseredett fajú, osztály és politikai szakadékok fölött is hidat építenek, ellenségeket békítenek össze, amelyekben megvalósulva látná a világ az igazi testvériséget. Igen: nagyon kellene az ilyen egyház. De nincs ilyen egyház! Hanem csak olyan, amelyik maga is megosztottságban szenved. Nemhogy a világ ellentétes erőit hozná egységbe, békítené meg, hanem még a maga testében is olyan szakadások, ellentétek, meghasonlások, villongások vannak, hogy például az egyik fajta egyház tagjai a másik fajta egyház papjai kezéből még a Krisztus megtöretett testét sem tudják elfogadni. Képzeltetitek akkor, milyen ereje és milyen hitele lehet az ilyen megosztott egyház bizonyágtételének a világ előtt! Sőt, még ugyanazon a felekezeten belül is hányféle irány, hányféle nézet, vélemény, törekvés, klikk van, és egyik sem képes megérteni a másikat.

Múltkor hallottam valakiről, hogy nem akart úrvacsorát venni, mert olyan lelkész osztotta, akivel az illető nem tudta vállalni a lelki közösséget. Hányszor megtörténik, hogy református hívő emberek együtt vannak és képtelenek együtt imádkozni, mert annyira nincs lelki közösségük egymással. Mi ez, mondjátok meg? Nem a halál jele? Túlzás-e, ha azt mondjuk, hogy halott a közösség, az egyházban, a gyülekezetben, *halott a közösség!*

De hadd mondjak egy másik példát is. Mindnyájan tudjuk, mi a misszió. Az egyháznak az élettevékenysége, amellyel kívülvalóknak is hirdeti a Krisztus evangéliumát, és amelynek eredménye az, hogy terjed a földön az Isten országa, kiterébélyesedik, mint a mustármag, áthatja a világot, mint a kovász a tésztát. Az első keresztyén egyház a szó legszorosabb értelmében véve missziói egyház volt, azaz missziót végző egyház volt, a maga életével és szavával úgy hirdette a Krisztust, hogy a kívülvalók közül egyre többen csatlakoztak hozzá, állandóan növekedett, szaporodott, nőtt a hívők serege újabb és újabb megtérőkkel.

Ilyennek kellene lennie az egyháznak ma is. Különösen, ha meggondoljuk, hogy a világ összes nagy vallásai megújuló missziói öntudatra ébredtek. A buddhizmus, a hinduizmus és az iszlám, mint egy-egy álmából ébredő óriás, Ázsiában és Afrikában nyújtózkodik és máris tervszerűen készülődik egy hatalmas európai és amerikai missziói tevékenységre. A Krisztus egyházában pedig még a régi missziói láz is ellanyhul, ahelyett, hogy krisztianizálná a világot, maga világiasodik el. Régebben, ha ezt a szót hallottuk: misszió, önkénytelenül a trópusokra, őserdőkre gondoltunk, ahol vadállatok által veszélyeztetett területen, feketék között egy fehér ember dolgozott, hogy megszabadítsa műveletlen embertársait a babonáságtól. Ma pedig saját országunk, a saját lakóhelyünk, sokszor a saját egyházunk és családjunk vált missziói területté, ahol újra kell kezdeni az Evangélium magvetését, ahol sokszor a hozzánk legközelebb állóknál kell újakezdeni a Krisztushoz való hívogatást, mert pogányok, megkeresztelt pogányok élnek körülöttünk!

Szűkítsük le a kört kifejezetten a mi gyülekezetünkre: él itt valami missziói felelősség bennünk? Ki volt közülünk utoljára tanúja, vagy pláne eszköze annak a nagy öröme, amin még az ég angyalai is örvendeznek, hogy egy bűnös ember megtér az ő tévelygő útjáról? Viszont ennek a megfordítottját mindnyájan ismerjük ugye, azt, hogy egy-egy atyánkfia eltévelyedik az igazságtól, elmarad, elszakad a templomtól, a gyülekezettől. Ahelyett, hogy újabb és újabb tanítványi sereggel bővülne a körtünk, a régi tanítványok is visszaesnek, elkallódnak. Kinek fáj az, hogy református emberek élnek körülöttünk, akik olyanok lelkileg, mint az elveszett juh volt a példázatban. És kinek fáj, mit test érte? Semmit! Utána megy? Nem! Legfeljebb panaszkodik miatta, vagy azt sem teszi!

Tegnapelőtt temettünk egy 58 éves atyámfiát. Teljes elhagyatottságban halt meg. Szomszédai azt sem tudták, milyen vallású. Nagy utánajárással kiderítették, hogy refor-

mátus. A koporsóban fekvé láttuk először. Köztünk élt és mégis olyan távol innen! Sokan vannak ilyenek, ahol így kallódnak el emberek, atyafiak, egymás szomszédságában: nem halott-e ott a misszió? Igen: halott a misszió közöttünk, még ha minden vasárnap megtelik is a templom.

De hát nem olyanok vagyunk-e mi magunk is, mint a halottak? Ahogyan én ismerem a magam egyéni keresztyén életét, meg a tiéteket, csak azt látom, hogy bizony bukdácsoló, visszaeső, erőtlen, örömtelen, fásult, fáradt keresztyénség az olyan, amelyik már semmit sem különbözik a nem keresztyén lélettől, munkájában és szórakozásában, örömeiben és bánatában, bizony éppen olyan, mint akármelyik pogányak az élete. Olyan szépen hangzik, hogy „úgy fénylnek a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák a ti jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyákat” (Máté 5,16), de a valóság az, hogy annyira nem fénylik az a bizonyos világosságunk, annyira nem vagyunk élő példái, bizonyítékai a megváltás valóságának, hogy az emberek nemcsak nem dicsőítik a mi mennyei Atyánkat, hanem egyszerűen el sem hiszik, hogy nekünk ilyen mennyei Atyánk van! Ha a mi életünket, a keresztyének életét nézi a világ, méltán gondolhatja, hogy Isten nincs, vagy ha volt is valamikor: már meghalt! Pedig nem Isten halott, hanem a mi keresztyén életünk! Bennünk hunyt el a keresztyénség utolsó szikrája. Az igazi, eleven győzelmes, fölszabadult, örvendező, megváltott keresztyén életnek már csak a megszáradt, zörgő csontjai maradtak meg bennünk. Nem csoda, ha ez nem arat tetszést a világban!

És tudjátok mi a legszomorúbb jele a halálnak? Az, hogy mindez az élettelenység nem is fáj igazán! Az, hogy az egyházban halott a közösség, halott a misszió, halott a kegyesség, az, hogy szeretetünk képmutatás, az imádságunk begyakorlottság, a templombajárásunk ősi örökség kamata, a szolgálatunk – ha van – embereknek való tetszeni akarás: mindez mégcsak nem is indít igazán büntudatra! Ez a legszomorúbb! És az, hogy akiben az egyház kétségbeesztő helyzetének a fölismerése már megszületett: azok még mindig nem fogtak össze imaközösségbe és nem könyörögnek a pünkösdi csodáért! Nincs olyan imaközösség a gyülekezetünkben, amelyik úgy igazán kérné a megújulást, a meg-elevenedést! Az életet hozó Lélek áldását!

Dehát lehet még egyáltalán ebből a halálból élet?! A prófétának is ez volt a nagy kérdése. Mintha Isten eltalálta volna a gondolatát: ezt kérde tőle: Embernek fia, vajon megélednek-e ezek a tetemek? Igen: ez a mi nagy kérdésünk is, Ezékiel nem merte azt mondani, hogy nem, mert hívő ember sohasem lehet pesszimista, de azt sem merte mondani, hogy igen, mert a hívő ember sohasem lehet könnyelmű optimista, hanem az egyetlen lehető választ adta: Uram Isten, Te tudod! Rábízta a halott sereg sorsát az Úrra, bízta az Ő megelevenítő hatalmában! És íme, csoda történik: az Úr szavára, amit a próféta szája által mondott, zúgás, zörgés támad, egymáshoz illeszkednek a csontdarabok, egybemennek a tetemek, inak feszülnek rajtuk, hús növekedik rájuk, majd újra szól az Úr a prófétán át és beléjük megy a lélek és megélednek és lábra állnak, felette igen nagy sereg! Egy egész harcra kész hadsereg! Persze ez csak látomás, de ez az egész látomás azért történik, hogy mind a mai napig megvigasztalja azt, aki megszorodott, fölemelje azt, aki megaláztatott, hogy megbiztasson: a legreménytelenebb halálból is lehet még élet, megélednek még az elszáradt tetemek is, ma is, mi is! A sok halott harcosból, akit legyőzött, elejtett az ellenség, a bűn, a Sátán: lehet még Krisztus győzelmes hadserege, élő népe! Ott a halálvölgyben így szól az Úr a tetemekhez: „Ímé, én bocsátok tibelétek lelket, hogy megéledjete!”

Ez a titka a megéledésnek! Ma is! Azon a halálon, amiben mi is vagyunk, nem segít az, ha fölbuzdulunk, ha szervezkedünk, ha ügyeskedünk, ha okoskodunk, ha sok pénzt költünk rá: csak egy segít: a Szent Lélek! Ott az első pünkösdi alkalmával is nem az em-

beri lélekből vagy szellemből tört fel valami erő, nem a tanítványok szívéből csapott elő valami láng, nem emberi lelkesedés tüze ragadta magával a tizenkettőt, hanem *felülről való erő*, olyan hatalom szállta meg őket, amivel nem ők rendelkeztek, hanem amelyik rendelkezett velük. A Szent Lélekben maga az Úr Jézus jön hozzánk, erre a földre, bele az életünkbe! Hogyan lehetne hát akkor a legreménytelenebb halálból élet?! Lehet, igen! De, hogy lesz-e itt a mi számunkra is, annak feltétele van! Hogyan is történt itt e prófétai látomásban? „Az Úr ezt mondta Ezékielnek: Prófétálg, e tetemek felől és mondd nekik... És a próféta mondta, amint az Úr akarta. Ezenközben megindultak a csontok egymás felé. Azután imádkozott a próféta: Négy szelek felől jöjj elő Lélek és lehelj ezekbe a megölöttekbe. És az imádságra feleletként megindult a Lélek”, és így éledtek meg a halottak! Így mondhatnám tehát, hogy az *Igének*, meg az *imádságnak* hatására jelent meg a Lélek! Isten az Ő Igéjében közli velünk Szent Lelkét, mi pedig az *imádságban* fogjuk föl az Isten Lelkét! A Bibliában sokszor olvashatjuk, hogy az Ige és az imádság, meg a Szent Lélek együtt tartanak! Ahol Isten Igéjére figyelve imádkoznak, ott lehet várni a Szent Lelket! Oda viszont nem jön, ahol nem is kérik. Olyan gyülekezetbe nem jön el a Lélek, amelyik nem várja és érette való buzgó könyörgéssel nem készíti el magát a befogadásra.

A kérés a vágyakozásnak és a várásnak a kifejezése, fájdalmas beismerése annak, hogy Szent Lélek nélkül halottak vagyunk! De ugyanakkor annak a reménységnek a megvallása is, hogy a Szent Lélek által azzá lehetünk, amivé kellene hogy legyünk! Csak akkor nem volt hiába ez a pünkösdi ünnep, ha – akárcsak néhányunkban is – annyira tudatossá válik a megelevenítő Szent Lélek szükségessége, hogy létrejön gyülekezetünkben egy külön rendszeres imaközösség, ahol várjuk és kérjük, hogy részesítsen az Úr bennünket is a pünkösdi csoda ajándékában!

Jertek most is:

Könyörögjünk az Istennek Szentlelkének,
Bocsássa ki magas mennyből fénylő világát,
Vége el mi szívünknek minden homályát,
Hogy érthessük Istenünknek Mindenben akaratját.

Ámen.

(Megjelent a *Mindenkor örüljete*k c. kötetben.)

Lakatos Péter

Marosvásárhely

A Lélek és a menyasszony

Alapige: Jelenések 22,16–17

Bibliaolvasás: Zsoltárok 118,24–29

Pünkösöd a Szentlélek kitöltetésének és az egyház megalakulásának az ünnepe. A kettő elválaszthatatlanul összetartozik: Jézus a Szentlelket az egyházat képviselő tanítványoknak küldte először, és a Szentlélek munkája az egyházban nyilvánul meg. Az egyházat nem tagjainak hite, szeretete vagy reménysége teszi azzá, ami, hanem Isten Szentlelke. Sőt, az egyház hite, szeretete és reménysége a Szentlélek munkájának gyümölcse. E kettőnek – Léleknek és egyháznak – erről a szoros kapcsolatáról szól mai igénk.

I.

Tisztázzuk először azt, hogy mi az, ami itt, most történik. Pünkösöd első napja van, ünnep, és ilyenkor – ha kevesebben is, mint más ünnepeken – kötelességeteknek érezté-

tek, hogy eljőjete a templomba. Részt vesztek az istentiszteleten, meghallgatjátok az igehirdetést, úrvacsorát vesztek, megnézték a legátust, úrvacsorasztaikor tudomásul veszitek a legújabb cipődivatot és azt, hogy ki mennyit öregedett, hízott, vagy fogyott. Külsőleg legalábbis ennyi látszik. És engedessék meg nekem feltételezni azt, hogy egyesekben belsőleg sem történik ennél sokkal több. Valóban csak ennyiről lenne szó?

Az ige azt mondja, hogy „*Én, Jézus küldöttem az én angyalomat, hogy... bizonysgot tegyen nektek a gyülekezetekben.*” Ezzel az ige azt mondja, hogy itt Jézus szól hozzánk. Nem csak a Jelenések könyvében, nem csak a Bibliában, nem csak két évezreddel ezelőtt, hanem itt és most is. A Jelenések könyvében ez úgy történt, hogy „*elküldvén azt az ő angyala által, megjelenté az ő szolgálójának Jánosnak*” (1,1). János apostolon keresztül üzent Jézus Krisztus. Azon a János apostolon keresztül, akiről – jó tulajdonságai mellett – azt olvassuk, hogy „*írástudatlan és iskolázatlan ember*” (ApCsel 4,13 – új fordítás) volt. Azon a János apostolon keresztül, akiről azt is tudjuk, hogy testvérevel, Jakabbal együtt, kiváltságos helyet kért Jézustól Isten országában. És aki, szintén Jakabbal együtt, pusztulást akart kérni a samáriai falura. Ezen az „olyan-amilyen” Jánuson keresztül szól Jézus.

Isten most is hasonlóképpen szól. És ezért nem az a lényeges, hogy az igehirdető ki nek mennyire rokonszenves, hogy a legátus szőke-e vagy barna, hogy az úrvacsorai bor édes-e vagy savanyú, hanem az, hogy ezeken keresztül Jézus szól a gyülekezethez. Az egyház Ura szól ahhoz a közösséghez, amelyet Szentlelke által összehívott és éltet. Aki ezt meg tudja érezni, aki ezt el tudja fogadni, az a külsőségek mellet meglátja a lényeget is.

II.

A lényeget pedig igénk így határozza meg: „*Én vagyok Dávidnak ama gyökere és ága.*” Vagy ahogyan szintén a Jelenések könyve mondja: „*Én vagyok... a kezdet és a vég, az első és utolsó.*” Azaz: a világ Isten akaratából állt elő (ez a gyökér), és egy meghatározott cél felé halad (ez az ág). Jézus Krisztus nélkül sem rendeltetésünket, sem célunkat nem tudjuk megérteni. Hogy érthetőbb legyen: a világot Isten egy bizonyos irányba vezeti. Ez ellen, mi emberek, semmit sem tehetünk. Akár akarjuk, akár nem, Isten a világot elvezeti ahhoz a célhoz. Isten terveit nem húzhatta keresztül sem a fáraó, sem Babilon, sem Heródes, sem a főpapok, sem Róma, sem senki más. A világnak, az emberiségnek, a történelemnek a végkifejlete az lesz, amit Isten akar. Ezt az irányt pedig Jézus Krisztus mutatja nekünk. Ha vele együtt haladunk, akkor jó irányba megyünk. Ha nem, akkor céltudatos menetelés helyett csak bolyongunk. Ebből a templomból például nem lehet kimenni más úton, csak az ajtón keresztül. Persze, meg lehet próbálni kimenni a falon keresztül, a karzaton, vagy a tornyon keresztül, de hiábavaló. Ugyanilyen hiábavaló nem Krisztussal együtt haladni. Elpazaroljuk és értelmetlenné tesszük életünket.

Gyökössy Endre mond el egy történetet: „*Egy beteg barátomnak, akinek nem sok kapcsolata volt Istennel, egyházzal, érkezett utolsó néhány hete. Addig is látogattam, biztatgattam, s vittem, amit ilyenkor szokás: gyümölcsöt, kompótot, süteményt. De a rossz hír hallatára, nem kis szorongással elővettem az evangéliumot, s vagy három alkalommal felolvastam belőle és eldadogtam egy imát. Közvetlenül a halála előtti napokban is. Mikor felnéztem a Bibliámból, láttam: könnyes a szeme. Csak ennyit mondott: – Miért ilyen későn?*” Megy mindenki a maga választotta úton és irányba. De eljön mindenkinek az életében az a pillanat, amikor szembe kell néznie egész életével. Az a pillanat, amikor meglátja, hogy jó irányba haladt-e, vagy pedig eltévedte az életét. Az a pillanat, amikor esetleg fel kell tennie a kérdést: miért ilyen későn? Vagy éppenséggel ezt: miért túl későn?

„*Én vagyok ama fényes és hajnali csillag.*” Mit jelent a hajnalcsillag? Azt, hogy közel van a nappal. Még nem jött el, még félhomály van, de tudom, hogy közel van a világosság. Ilyen a mi életünk. Gyakran teszünk szemrehányást Istennek a nyomorúságokért. Úgy érezzük, hogy sötétségben élünk és ez a sötétség mintha egyre sűrűbb lenne. Ez mind igaz lehet, de nem szabad megfélemedkeznünk arról, hogy közel van a nappal. Ebben a vonatkozásban Jézus Krisztus két dolgot is jelent számunkra. Először azt, hogy a világosság, Isten országa közel van. Másodszor pedig azt, hogy a világosság el fog jönni. A hajnalcsillag feltűnése után – hosszabb vagy rövidebb idő elteltével – eljön a hajnal. Amikor Péter apostol és társai az első pünkösdkor Jeruzsálemben előálltak és a tömegnek prédikáltak, akkor erről a világosságról tettek tanúbizonyságot.

III.

Az ige következő képe az egyházra vonatkozik és nem ismeretlen: menyasszonynak nevezi az egyházat. Krisztus a vőlegény és az egyház a menyasszony. Kettejük kapcsolata a szereteten és a hűségen alapul. „*A Lélek és a menyasszony*” – mondja az ige. Azaz: a Lélek és az egyház. Ezzel pedig rámutat egy nagyon fontos dologra: arra, hogy a kettőnek együtt kell lennie. Az egyház a Szentlélek nélkül nem egyház. Szentlélek nélkül mi lehetünk egy szervezet, vagy szövetség, vagy klub, vagy bármi egyéb, de egyház nem. Az egyházat éppen az teszi egyházzá, hogy Isten Szentlelke működik benne.

De meglátszik-e ez a mindennapi életben? Gyülekezeteink taglétszámáról úgy szoktunk beszélni, hogy „lélekszám”. Vajon ott van-e a Lélek mindenkiben, aki az egyházhoz tartozik? Mert milyen hűség van abban, aki tíz vagy húsz évvel ezelőtt, a konfirmációján vagy az esküvőjén volt utoljára templomban? De ő is egyháztag! Milyen szeretet van abban, akitől a templom akár össze is dőlhet, mert őt nem érdekli? Pedig ő is egyháztag! Milyen áldozatkészség van abban, aki lejárt ezer lejest tesz a perselybe? De ő is egyháztag! Milyen a tisztaság abban, aki naponként részegen megy haza? De azért ő is egyháztag! Milyen sok életből hiányzik a Lélek! Ám: „*ismeri az Úr az övéit*”. Kétségtelen, hogy a Lélek nem dolgozik mindenkiben, aki külsőleg az egyház tagja. Ott vannak azonban Istennek azok a gyermekei, akiket valóban a Lélek vezérel. Nem tudjuk, hogy hányan vannak, azt sem tudjuk megítélni, hogy ki az és ki nem az, de a Lélek dolgozik bennük és általuk. Mert az egyházban, annak minden gyarlósága ellenére, kétségtelenül felismerhető a Szentlélek munkája. Emberek szomjaznak Isten ígéjére és a templomok nem maradtak üresen a legsötétebb kommunizmus éveiben sem. Segítő kezek nyúlnak ki a rászoruló felé. A szeretet és áldozatkészség csodálatos példáinak lehetünk olykor tanúi. A látható egyház mellett, a látható egyházban, ott van a láthatatlan egyház, a Szentlélek által vezéreltek serege. A kérdés az, hogy te magad hova tartozol?

IV.

„*A Lélek és a menyasszony ezt mondják: Jövel!*” – az egyház Krisztus várásában él. Tudja azt, hogy Isten országa csak akkor fog beteljesedni, és végleg diadalra jutni, amikor Krisztus visszajön ítélni élőket és holtakat. Amíg ez bekövetkezik, addig itt kell helytállni, az evilági, a földi körülmények között. Addig el kell viselni a nyomorúságokat, a megpróbáltatásokat, a szenvedéseket; szembe kell nézni a lélektelenséggel, a gonoszossággal, a közömbösséggel, és még annyi mindennel. Addig is azonban, amíg az egyház együtt lesz Krisztussal, amíg tartanak a megpróbáltatások, nem vagyunk védtelemek. A szomjazónak az élet vizét adja: szől hozzá Igéjén keresztül, adja a Szentlélek erejét.

A szomjazónak adja a vizet. Ha bármi mást adna neki, az a szomjazón nem segítene, mert a szomjazónak vízre van szüksége. Isten azt adja nekünk, amire a leginkább szükségünk van. Csak mi ritkán vagyunk tudatában annak, hogy mi az, amire tényleg szükségünk van. Ha a mesebeli jó tündér felajánlá, hogy teljesíti egy kívánságunkat, akkor a legtöbbször valószínűleg pénzt kérnének. Nem véletlen a lottó és a tucatnyi televíziós nyemrényjáték sikere: az emberek abban reménykednek, hogy egyszer megütik a főnyemrényt és megoldódik gondjaik nagy része. Tényleg ez a legnagyobb gondunk? Dehogy! Az embereknek sokkal nagyobb szükségük van a lelki gazdagságra. Nem az az igazán nagy baj, hogy szegények vagyunk, hogy a gazdaság tönkre van téve, hanem az, hogy az emberek nagy része nem csak nem tud, de nem is hajlandó becsületes munka által javítani a helyzetén. És ez így van életünk majd minden területén. Az emberek szomjaznak, de nem látják, hogy mi az, amivel a szomjúságot enyhíteni lehet.

„Aki szomjúhozik, jöjjön... és aki akarja, vegye az élet vizét.” Ez történik most, ez történik minden pünkösdkor, minden istentiszteleten, minden igehirdetésben. Isten kinyújtotta a kezét és felkínálta az élet vizét: azt, ami valóban az életünket szolgálja. Nem többet és nem kevesebbet. Sokszor nem azt adja, amit én szeretnék, hanem azt, amit Ő jónak lát. Amire szükségünk van. De azt adja, azt mindig adja, és bárkinek adja. Adja bárkinek, aki akarja azt. Te akarod-e? Ámen.

Orbán János
Marosújvár

A szeretet és a Vigasztaló

Alapige: János 14,15–17
Bibliáolvasás: 1János 3,13–24

Alapigénk a pünkösd ünnepének bensőségére utal, mert Szentlélek tanít meg arra, hogy a Krisztushoz tartozásunk nem lehet szalmaláng, nem keresztyén lelkendezés, hanem megfontolt, komoly, hűséges ragaszkodás az Úrhoz. A valóban keresztyén embert nem a szeszély szele dobálja, mint tenger a csónakot; nem olyan, mint akit „ide s tova hány a hab és hajt a tanításnak akármilyen szele” (Ef 4,14), hanem tántoríthatatlan hittel öleli át Krisztust, mint évszázados tölgy gyökérzete az anyaföldet, s így engedelmeskedik „az élet” örök, nagy parancsának. Mert addig van élete, amíg gyökereivel magához szorítja a földet és minden erejével belekapaszkodik, hogy az tartsa meg őt. Élete: az ölelés, a ragaszkodás, a mozdíthatatlan hűség.

Szomorú látvány a sárguló fa. Valami bántja a gyökerét. Ha ott nincs baj, kihajt. Ember cibálja, vihar tördeli, de állandóan kapja a belső erőt, s így állandóan képes új hajtásokat hozni. Ilyen bensőséges viszonyban legyünk mi is Krisztussal! Ha minden erőnkkel belekapaszkodunk: megtart, táplál, éltet. Ha elernyed a ragaszkodásunk, elfonnyad a hitünk. Szomorú látvány a Krisztusát veszített ember. Aki nem öleli át teljes szívével Krisztust, aki Őt elengedi, önmagában megállani nem tud; s nem lesz, aki megtartsa.

Ezt a hűséges ragaszkodást úgy nevezzük: szeretet. Ezért kérdezem most tőled: szereted-e az Úr Jézus Krisztust? Várj, ne hamarkodd el a feleletet. Éltre szóló vallomás minden ilyen válasz: szeretlek. Hányszor mondják ki az emberek meggondolatlanul, könnyelműen az igent. Még az is lehet, hogy tudatosan, szándékosan vezetnek félre valakit. Nagy kérdése a mindennapi emberi életünknek: szeretsz-e engem? A másik szeret-e téged, te szereted-e a másikat? Sokan feleltek rá csalfán, talán pillanatnyi örömkért. Itt arról van szó, hogy Krisztusnak kell felelned: hittel.

Egy faluban nem egy embernek volt az a szokása, hogy leszakított egy-egy akácvirágot, vagy jázminot, s azzal jött a templomba és ott istentisztelet alatt elmorzsolta. Ki kellett hogy hirdessem, hogy az ilyen ember nem szereti a virágot (mert az ilyen szeretet után csak szemét marad). Sajnos, néha szívünk legszebb virágait, legszentebb érzéseinket a templomban morzsolgatjuk el. Hány ember tesz könnyen vallomást, sőt esküt a templomban! De hányan tartják meg igazán? Jézus nem elégszik meg a vallomással. Ne mondd, hogy szeretlek, hanem mutasd meg! Nem ígéretekből áll a szeretet, mint ahogy „nem beszédben áll az Isten országa” (1Kor 4,20), hanem az élet odaáldozásából. Akit szeretsz, az benned él; egészen betölt és akkor érzed boldognak magad, ha neki élhetsz. Ez olyan nyilvánvaló, hogy ezt magyarázni nem kell!

Ezt várja Krisztus attól, aki Őt szereti. Ha szereted Krisztust, tartsd meg a parancsolatait! Erre Jézus nem kötelez, csak az, *ha Őt szereted*. De hogy Őt szereted, azt azzal bizonyíthatod, hogy az Ő parancsolatait megtartod. Ha nem tartod meg, Jézus nem dorgál, csak fájóan állapítja meg, hogy te Őt nem szereted. Pedig Ő téged szeret. Nem szolgáltaál rá, nem érdemelted meg, és mégis. Jézus nem mondta, hogy szeretlek, hanem megmutatta. Azt mondta: „nincsen senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja az ő barátaiért” (Jn 15,13). És Ő az Ő életét odaadta érte. Az a szeretet, amikor életünket sem kímélve szolgálunk annak, aki szívünkben él. Így Krisztusnak is.

A szeretetnek nagy igénye: lehetőleg minél többet, sőt állandóan, az egész életre együtt lenni azzal, akit szeretünk. Nem külön, nem elválasztva. Nincs fájdalmasabb, mint elválni attól, akit szeretünk. Űressé, értelmetlenné válik nélküle az élet. Ez a szomorúság töltötte el a tanítványok lelkét: a Krisztustól való elválás fájdalma és félelme. Hiszen a viharban a nyáj is összebújik, s a fák is összehajolnak! De mit tegyünk egyedül? Hát még milyen nyomorúságos Krisztus nélkül maradni! Mi lesz velünk, ha elhagy az Úr? Miért is jött Jézus egy más világ tisztaságával és szentségével? S ha tudta, hogy elmegy, miért vett észre, miért szólított meg, miért érintette meg a lelkünket? Miért ölelt magához? A bűnös örömeiket miért törte szét? Miért gyújtott a szívünkben szent tüzet? S ha itthagyt, mi lesz velünk? Akinek a lelkére Ő csókolt a bocsánatot, annak már semmit sem adhat a világ! De miért hagy itt egy fájóan szép emlékekkel, hófehér vággyal? Amikor döntöttél, hogy a világ nem kell, éppen akkor hagy el?

Milyen megtépett szívű sokszor a keresztyén ember. Jézus ezt is tudja. És amikor fáj, hogy nem lehetünk Vele együtt, akkor ígéjével megsimogat: *én kérem az Atyát, és más vigasztalót ad néktek, hogy veletek maradjon mindörökké*. Én elmegyek, hogy helyet készítek számotokra, hogy ahol én vagyok, ti is ott legyetek. (Jn 14,2–3) De addig sem hagylak magatokra. Elküldöm az én Atyámtól *az igazságnak a lelkét*. Lélekben mindörökké veletek maradok. Szentlélek rólam tesz bizonyosságot. Az én szerelmemet táplálja bennetek – ezt jelenti Jézusnak ezek a szavai. Amiért test szerint nem vagyok közöttek, ne kételkedjete! Én, mint isteni vőlegény, reátok várok. Bízatok bennem! Ha befogadjátok azt a Vigasztalót, Akit az Atya az én kérésemre küld hozzátok, sohasem érzitek magatokat egyedül: én veletek vagyok minden napon, a világ végezetéig!

Ha egy messziről jött levél annyi biztatást, reménységet, erőt adhat egy szegény emberi szívnek, mennyivel inkább Krisztus ígéje! S ha egy drága levél olvasásakor szinte érezzük, hogy valaki mintegy hozzánk simul és lelke összefonódik a miénkkel, mennyivel inkább Krisztus, akinek Szentlelke teszi élővé ígéjének minden szavát.

Az igazságnak a Lelkét a világ nem fogadhatja be, mert nem látja és nem ismeri: mint a postás, aki csak kézbesíti a levelet, de olyan közömbös számára, hogy milyen üzenetet tartalmaz a levél. De aki várja, és akinek írták, ismerős szavak, drága üzenet, boldog biztatás az evangélium. Minden sora a téged szerető Krisztusról beszél. Minden szavában a téged szerető Krisztus szól hozzád!

Milyen boldogság így élni az igével! Hiszen ez az ige a Lélek által, maga az élő Krisztus, mert ez a Lélek a Krisztus Lelke! Nem más, nem idegen, Ő maga! Ha felismeritek, *nálatok lakik és bennetek marad.*

Néha csordultig megtelik a szívünk: igen, Atyám, Ő az én életem legnagyobb szerelme, a Te egyszülött Fiaid! – Akit megismertem, s Aki olyan ellenállhatatlanul ontotta reám szeretetét, hogy nem tudtam Neki ellentmondani. Én Tőle tanultam meg igazán, hogy mi a szeretet. S nézd, Atyám! az a szeretet, amelyikkel a gyermekemet simogatom, a hitvesemet átölelem, az mind ennek az Ő szeretetének egy-egy szikrácskája. Tulajdonképpen Ő szeret bennem Téged, Atyám, s az enyéimet. De ha ez így van, hogy Ő nálatok lakik és bennetek marad, mi mindent tehetek még, hogy megmutassátok, hogy szeretitek Őt!

Ha az elmondottak után megkérdem: szereted-e Krisztust?, ne szólj, hanem mutasd az életedet! Mered-e mutatni válaszképpen? Ha baj van, nem ott a baj, hogy Ő elment, hanem, hogy te lettél hűtlen Hozzá. Nem tettél-e úgy, mint az a menyasszony, akinek a vőlegénye elment, hogy elkészítse az otthont, ahova menyasszonyát vigye, s mire visszajött, csalfának találta? Vajon nem csaltad-e meg a téged mindhalálig, sőt halálosan szerető Krisztust? Mert Ő téged olyan halálosan szeret, hogy vérével pecsételte meg ezt a szeretetet. S még ilyenkor is, ha mi hűtlenkedünk is, „Ő hű marad, Ő magát meg nem tagadhatja”. (2Tim 2,13) Ő az igazságnak a Lelkével megigazítja, meggyógyítja a mi hűtlenségünket.

Pünkösöd szent ünnepén Szentlelke által szólít fel újból: *ha engem szerettek, az én parancsolataimat megtartsátok!* Ámen.

Világtól mámorosan

Nyisd ki szemed, s látod: a mennybolt nyitva áll.
Nem látod? A világ mámorít meg talán.

Magasból látni a mélybe

Isten mélységeit az érheti csak el,
Aki magasra hág: örök hegyére fel.

Isten mélyünkre lát

Hogyan teszed a jót, Isten azt nézi meg:
Nem gyümölcsöd, hanem magvad és gyökered.

(Angelus Silesius)

Szentháromság vasárnapjára

Sándor Endre

Vámosújfalú – Magyarország

Élsz-e a Szentháromság Isten ajándékaival?

Alapige: Jelenések 10,1–7

Bibliáolvasás: Lukács 10,21–24

Ma egy elfelejtett ünnepen vagyunk együtt, amelyről sokan nem is tudják, hogy ünnep: Szentháromság vasárnapja. Sokakhoz csak azok az ünnepek állnak közel, amelyekhez valami külsőség is tartozik. A karácsonyhoz kötődik a Kisjézus, a jászolbölcső, nagypénteken vérről, gyilkosságról van szó: Krisztus haláláról. Húsvétot is ünnepli a világ, mert a halált győzi le a Megváltó, de a mennybemenetel ünnepe már csak a gyülekezet ünnepe, pedig Krisztus ekkor végezte be feladatát és megdicsőült. S egy héttel pünkösd után, amikor már elküldetett a Szentlélek, és megalakult az egyház, az első gyülekezetek, még van egy ünnep: a teljes Szentháromság ünnepe. A hívő embernek ekkor a hatalmas Istent kellene ünnepelnie, aki képes teremteni és megváltani, aki legyőzte a halált, Lelkét küldte a világba. Az embernek ekkor az Atya, Fiú, Szentlélek Istennek kellene örülnie, akinek három megjelenési, cselekvési formáját ismerhettük meg – de ma ez szinte nem is számít ünnepnek.

Az igében valami olyasmiről olvasunk, amit a Károli-fordítás olyan szépen, veretesen ír: idő többé nem leszen. Az ember általában így gondolkodik: van még idő, ráérek még ezekre a dolgokra, ha megöregszem, majd lesz időm imádkozni, fog érdekelni a Szentírás, a másvilág. Éppen ez volt nagy hatással Luther Mártonra: amikor barátja meghalt, rádöbbsent, hogy elfogyhat az idő. „Mi lett volna, ha én halok meg, hogyan álllok Isten elé?” Az ember rádöbbsen: az idő elkopik, egyszer elfogy. Luthert később elkapta egy nyári zivatar, és a villámcsapások közt fogadalmat tett: ha megmarad, bevonul szerzetesnek. Így lett bibliáolvasó ember, majd reformátor. De mindvégig a kegyelmes, nem a büntető Istent kereste.

Az embert elgondolkoztatja, amikor rádöbbsen: az idő egyszer elfogy. Az elmúlt héten Budapesten az autóbalesetben elhunytak emlékére koszorúztak szobrot, és elmondták: évente kb. 1300 ember hal meg közúti balesetben. Egyikük sem úgy megy el otthonról, hogy nem lesz több ideje. Ez az 1300 ember akkora embertömeg, mint Vámosújfalú és Sáradsadány együtt. Nem lesz több idő – vigyázz, számolj ezzel! Ez az, amit ma a mindenható Isten az ember elé tár. A jelenet csodálatos: az ember maga előtt látja a hatalmas angyalt, a fején szivárvány, az arca olyan, mint a nap, a lába pedig tűzoszlop, áthidalja a tengert, kezében nyitott könyv. A kép összecseng Dániel látomásával, ahol az egyik király egy hatalmas állóképet próbál állítani, amely aranyból van, csak a lába agyagból. Isten megmutatja, hogy Neki vannak olyan küldöttei, akiknek a lába nem agyagból van, hanem képesek áthidalni a vizet és szárazföldet. Az apostol ezt le akarja írni, de a hang azt mondja: ne írd le. Már nem érdemes leírni: ez vezet be azt, hogy nincs többé idő. Ott van az embereknek a Biblia: ha abból nem tanultak, nem tartották meg, akkor már kár mást leírni.

Gondolkozzunk el: élünk-e a Szentírással, tanulunk-e belőle? Mindaz elég, ami abban le van írva, és eljön az idő, amikor nem lesz már idő tanulmányozni.

Érdekes, milyen hatással van az emberekre, hogy a hetedik trombitaszó után mindaz valóra válik, ami az evangéliumban le van írva. Teljessé válik az Isten titka, amit evan-

géliumként tudtul adott. És ekkor, aki Krisztushoz tartozik, az örül: végre az Isten titka valósággá lett. Az azonban, aki halogatja és nem akarja e dolgok valóságát megtapasztalni, az kétségbeesik, megrémül. Ezt hozza elénk a következő szakasz. Itt azt mondja az angyal: vedd el és edd meg a tekercest. Ez nem valami mágikus dolog: azt jelenti, el kell venni a dolgokat és magunkévá kell tenni. Mint a magyar is mondja: ez a gyerek szinte eszi a könyveket. Magunkévá kell tenni Isten dolgait, amíg a vérünk ké válik. Azután azt mondja: a számban édes volt, de a gyomromban keserűvé vált. Azért, mert az üzenetben ítélet is van. Itt kap az apostol újabb feladatot: menjen, és hirdesse az üzenetet minden népnek.

Isten nem akarja, hogy az ember bizonytalanságban legyen. Tudunkra adja: egyszer elfogy az idő, lejár, mint a homokóra. De azt is üzeni: vedd, és edd meg a Bibliát, tedd magadévá, hogy tudd, mi következik, hogy tudj boldogan élni itt a földön és felkészülj az örök élet dicsőségére. Mindaz, ami e pompázatos nagyjelenetben megmutatkozik, a Szentháromság egy örök Isten nagyságát mutatja. Az angyal feje fölött a szivárvány pedig a szövetség jele: a reménység jele annak, aki hisz Istenben. Annak nem kell félnie attól, ami következik, hanem örülni, hogy Isten törődik velünk, észrevenni nagyságát minden jelből. A titkok az övéi, de a Szentírásban kijelentett dolgok legyenek mindannyiunkéi. Ámen.

Mindenség ura, köszönjük Neked, hogy elénk adod: a Szentírást szinte meg kell ennünk, magunkévá kell tennünk, hogy bennünk legyen. Örömuzenet az, de sok keserűség is van bennünk, mert mi csak ehhez a világhoz ragaszkodunk. Köszönjük, hogy mennyet és földet teremtettél. Úr Jézus, erősíts meg bennünket, add, hogy mások erősítői is lehessünk. Atyánk, köszönjük Neked a teremtett világot, hogy helyrehozod, amit a bűn elrontott. Segíts, hogy megváltott életet élhessünk, Szentlelked vezessen bennünket. Maradj velünk szeretetteddel. Könyörgünk a betegekért, kérünk, vigasztald a gyászolókat, erősítsd meg a bizonytalanságban levőket. Hallgasd meg csendes, személyes imádságunkat. Ámen.

Hogy mi leszel, attól függ: mi vagy

A nap viaszt lágyít és keményít sarat:
Terajtd áll, Isten élni vagy halni ad.

Te vagy a legelső bűnös

Bűnös, ne szólj! Ádám- s Évával ne perelj!
Ha nem buknak el ők, te buktál volna el.

(Angelus Silesius)

A Genezáret partján

A szeretet Lelke

Hiszem, hogy a teremtés a SZERETET gyümölcse,
mert a SZERETET
meg akarja osztani boldogságát.

Hiszem, hogy Isten minden embert
személyesen és végtelenül szeret,
még mielőtt megszületett volna (Ef 1,4–5),
s arcától meg életútjától függetlenül
örökké szeretni fogja.

Hiszem, hogy az ember Isten testté lett
szeretet-gondolata,
s ez az istenképűség eltorzulhat,
de soha nem rombolható le.

Hiszem, hogy az ember szeretet által lett,
SZERETETÉRT teremtetett, tehát SZABAD,
s a SZERETET végtelen boldogságára hivatott.

Hiszem, hogy Isten az egész teremtést
az embereknek adta,
hogy azt együtt birtokba vegyék, befejezzék,
s mindenki szolgálatába állítsák.

Hiszem, hogy Isten az embert is teremtőnek teremtette,
– az emberi család által,
ami képe az Ő CSALÁDJÁNAK –
szabaddá, hogy életet fakasszon, vagy azt elutasítsa.

Hiszem, hogy „Isten annyira szerette a világot,
hogy megszületett Fiát küldte a világba” (Jn 3,16),
s így a végtelen SZERETET Máriában
EMBERARCOT öltött;
az embertestű, emberszívű NÁZÁRETI JÉZUS
az emberi Történelem mindent átfogó középpontja.

Hiszem, hogy Jézus,
mivel ember, minden ember testvére,
s mivel minden ember testvére,
sorsközösséget vállal bűneikkel
és szeretetlenségükkel,
ugyanúgy szenvedí szenvedéseiket,
ahogy a sajátját szenvedte.

Hiszem, hogy amikor Jézus szeretetből
életét adta testvéreiért,
mindnyájunknak, az egész Emberiségnek visszaadta
az általunk eltékozolt egész szeretetet,
s visszaadva a szeretetet, visszaadta életünket is.

Hiszem, hogy Jézus áthaladt a halálon, itt ÉL közöttünk,
egészen az idők végezetéig,
az emberek pedig Általa és Őbenne élhetik
a soha meg nem szakadó ÉLETET.

Hiszem, hogy a Jézusban hívők és az Őt szeretők
egyetlen nagy népet, egy nagy közösséget alkotnak.
Ez az Egyház.

Hiszem, hogy ez a közösség-Egyház,
amelynek Jézusban testvéreimmel együtt
tagja vagyok,
miattunk szegény és bűnös,
nem tudta megőrizni Egységét,
de hiszem,
hogy szentségre és EGYSÉGRE hivatott,
arra, hogy a SZERETET jele legyen.

Hiszem, hogy Jézus Egyháza számára felelősöket akart,
akik, mivel emberek, bűnösök és tévedhetnek,
de tisztellem és szeretem őket,
mert Jézus hívta meg és választotta őket,
s a Szentlélek kíséri őket a Történelem hosszú útján.

Hiszem, hogy Jézus Lelke, a SZENTLÉLEK,
a SZERETET LEHELETE,
aki a szabad ember előtt jár.
É szabadság révén az ember meg tud nyílni Előtte,
hogy befogadja,
engedje, hogy a Lélek elárassza, átjárja,
s a többiek felé küldje.
A SZERETET LEHELETE egyesíti
az embert az emberrel,
az embereket az emberekkel és a világegyetemmel,
Ő építi Isten Országát,
a SZERETET Országát,
ami mélyen bele van gyökerezve
az Emberiség történelmének jelenébe,
hogy holnap teljessé váljék
A HÁROMSÁGOS SZERETETBEN.

...látod, ezért hiszem, hogy az Élet nem más,
mint Jézus Krisztussal és Jézus Krisztusban
SZERETNI A SZENTLÉLEK LEHELÉSÉBEN.
Hiszem, hogy a SZERETET nem tud meghalni,
mert Istentől jön, és Istenhez tér vissza.

Alkalmi prédikációk

Ifjúsági bibliaóra

Móra László Tibor

Kajántó

Emberi ítélet

Alapige: Apostolok Cselekedetei 4,13–21

A Tanács előtt prédikáló Péter megdöbben a jelenlévőket. Ezek az egyszerű és tanulatlan emberek csodát tesznek, amit nem lehet megcáfolni, hisz a meggyógyult sánta ott van velük. Ezt a döbbenetet növeli, hogy vádolni kezdik a Tanács tagjait, szemükre olvassák bűnüket, hogy megfeszítették Jézust, a Messiást. Mi lehet az ítélet ellenük? Ott van a nagy kérdés. A Tanács nem járathatja le tekintélyét, hogy ítélet nélkül elengedi ezt a két embert, de szigorú ítéletet sem hozhat, mert hisz semmi bűnt nem tettek, nem szóltak a törvény ellen. Csak őket érte vád. A nép pedig várta a fejleményeket (21. v.). Ezért kiküldik a két „bűnöst”, hogy meghozza az ítéletet.

1. Emberi ítélet

A jelenlevő tanácstagok csak emberi ítéletet tudnak hozni. Ha elfogadják, hogy a két tanítvány tényleg Jézus nevében tette a csodát, aki feltámadt, akkor saját maguk ellen foglalnak állást, mert hisz ők voltak, akik Jézust bűnösnek kiáltották ki, nem fogadták el Messiás voltát, és adták át a rómaiaknak, hogy megfeszítsék. Ezáltal elvesztik tekintélyüket és hitelüket. Ha ítéletet mondanak felettük, a nép, aki látta a csodát felzúdulhat, ellenük fordulhat, és akkor szintén elvesztik hitelüket és tekintélyüket. Ha az apostolok tovább folytatják a munkájukat, csodákat tesznek és közben a feltámadott Krisztust hirdetik, a nép mindinkább hozzájuk fog csatlakozni, és mindaz, amit évszázadok óta megőriztek, a törvény, az áldozat, a ceremóniák, semmivé fognak válni. Mit lehet tenni ilyen esetben? Ragaszkodni a Tanácsban betöltött tisztséghez, a múlt megcsontosodott hagyományaihoz, ha kell hazugságok árán is, vagy nyíltan kimondani az igazat? Győz az opportunizmus. Az emberi gyarlóság túl nagy ahhoz, hogy szembe tudjon nézni az igazsággal.

Nézzük meg ennek az igének az első részét és ismerjük fel benne napjaink opportunistá emberét, aki jelen van minden területen. Pillanatnyi előnyökért le tud mondani mindenről. Számára nincs más cél, csak önmaga hullámok felett tartása minden eszközzel és minden áron.

Mi lehet az ítélet? Behívják a két tanítványt, akiknek megparancsolják, hogy „teljességgel ne szóljanak és ne tanítsanak a Jézus nevében” (18. v.), mintha az lenne a parancsukban, hogy Jézus meghalt, egy hangot se róla, nem érdemes többé vele foglalkozni. Egyáltalán ne érdekelje őket a volt mestertük tanítása. Mint egyszerű emberek (írastudatlanok-tanulatlanok, akik nem jártak valamelyik általuk is elfogadott tudós rabbihoz) térjenek vissza Galileába a halászháló mellé, vagy oda, ahonnan csatlakoztak Jézushoz, és felejtsek el Őt.

2. A hit válasza

El lehet-e felejteni Jézust? A tanítványok előtt ott van a választási lehetőség. Jóban lenni a Tanáccsal, lemondani mindarról, amit eddig kaptak Jézustól, sőt, lemondani teljességgel Jézusról, vagy nyíltan ellentmondani. Nehéz döntés. Ha azt mondják, hogy alávetik magukat a Tanács döntésének, akkor, lehet, hogy később nem fognak tudni szembenézni magukkal, mert elárulták Jézust. Péter tudja, hogy mit jelent ez, hisz egyszer már megtagadta (Mt 26,69–75). Ha ellenben nem engedelmeskednek az emberi parancsoknak, akkor lehet, hogy életükkel fizetnek. Mi a jobb? Megtartani az életet úgy, hogy utána ott legyen a lelkiismeret-furdalás és az önvád, együtt ordítani a farkasokkal és opportunistává válni, vagy engedni Jézus parancsának, számolva azzal a veszéllyel, hogy az élet egy hajszálon függ. Emberileg nagyon nehéz kérdések ezek és nagy a kísértés is, hisz saját életükről van szó.

A tanítványok nem haboznak sokat, hanem kimondják a hit választát: „nem tehetjük, hogy amiket láttunk és hallottunk, azokat ne szóljuk” (20. v.). A Szentlélek „megfer-tőzte” őket, és ott ég bennük, mint csontjaikba rekesztett tűz (Jer 20,9). Nem tudnak nem prédikálni, mert Isten dolgai hatalmasabbak, hogysem el lehetne hallgatni azokat. És ha ők elhallgatnak, akkor Isten majd küld másokat, akik folytatják a megkezdett munkát. Ők hirdetik az igét alkalmas és alkalmatlan időben! (2Tim 4,2) Mindezt azért merik ennyire bátran kimondani, mert megtapasztalták pont ott a Főtanács előtt Isten hatalmát.

Ebben a sokszor önző, csak magával törődő, Isten nélküli világban jó látni a példát. A kísértések között meg kell szólaljon a hit szava. Istennek kell előbb engedelmeskedni, nem embereknek. Ezt kell megtanulni, amikor a mai fiatal annyi gonoszságnak van kitéve. Ha neki engedelmeskedünk, akkor Ő kiáll mellettünk, és megoltalmazza az életünket. Velünk lesz „minden napon, a világ végezetéig”. Ámen.

Vitaindító kérdések

1. Szerintetek a mai megalkuvásokkal teli világban meg lehet-e őrizni azokat az értékeket, amelyek az évszázadok folyamán magmaradtak (hit, nemzetiség, identitás, anyanyelv)? Ha igen, akkor hogyan?
2. Érdemes-e ezeket megőrizni vagy nem?
3. Miért nem lehetett hallgattatni Isten ígését az évszázadok alatt (kezdvé a keresztényünlődéztől az első századból egész a kommunizmus egyházellenes politikájáig)?
4. Csak a lelkész lehet-e a feltámadott Krisztus tanúja, vagy más is? Hogyan?

Rádioprédikáció

Adorjáni László

Kolozsvár-Alsóváros

Egy szívvel-lélekkel felemelték szavukat Istenhez

Alapige: Apostolok Cselekedetei 4,23–24.29–31

Pünkösöd után vagyunk. Az ünnepen hallottuk, hogy a Jézus mennybemenetelekor még tétova tanítványok, pünkösödkor, Szentlélekkel betelve, bátorsággal, küldetésük teljes tudatában, szólják az evangéliumot.

A húsvét és pünkösöd közötti lelki szélcsend után örömmel nyugtázzuk: íme, mégiscsak szól az evangélium és már háromezeren csatlakoztak a Jézus tanítványaihoz. Péter és János, a Jézus nevében való hit által, meggyógyítja a templom ékes kapujában ékte-lenkedő sántát. Hirdették az evangélium, jelek és csodák történnek, gyarapodik a gyü-

lekezet. Ez azonban már túl nagy feltűnést kelt. A papok, a templom felügyelője és a sadduceusok kezdenek neheztelni a tanulatlan tanítókra, sőt – neheztelésüknek nyomatékot adva – őrizet alá vetik az apostolokat. Másnap ülésezik a szanhedrin, a zsidó Nagytanács. Pétert és Jánost középre állítják, akárcsak Mesterüket, nem is olyan régen. A megtörtént csodát, a szánta meggyógyítását – bármennyire is szeretnék –, nem lehet letagadni. De az evangélium terjedését meg kell akadályozni. Megszületik a határozat, elhangzik a parancs: „*teljességgel ne szóljanak és ne tanítsanak a Jézus nevében*” Mai szóval azt is mondhatnánk: a törvény megjelent a Hivatalos Közlönyben, érvénybe lépett. Sem a piacon, sem a templomban, de még a belső szobában sem szabad kiejteni a Jézus nevét. És mindez röviddel az ünnep után. A kiadott rendelet gúzsba akarja kötni az evangéliumot, csírájában akarja elfojtani az örömhírt és ezzel együtt a kibontakozóban levő egyházat is.

Mi most a teendő? Mit lehet kezdeni egy ilyen törvénnyel? Hogyan lehet ezt összeegyeztetni a Feltámadott Jézus missziói parancsával: *Nékem adatott minden hatalom mennyen és földön, elmenvén azért tegyetek tanítványokká minden népeket...*” A diadalmas kezdet, a nagy lendület után, íme minden lehetetlenné válik. Vagy mégsem?

Péter és János már a Tanács előtt kijelentik, hogy ők márpedig nem fognak hallgatni, annál az egyszerű oknál fogva, hogy „*nem tehetjük, hogy amiket láttunk és hallottunk, azokat ne szóljuk*” A megfenyegetett tanítványok a Tanács elöl azonnal a gyülekezetbe sietnek. Az alapigében az a kifejezés áll, hogy az övéikhez mentek. Mintha egy családról olvasnánk. A rossz hírről, a negatív tapasztalat terhével, a jövő miatti félelem súlya alatt érkeznek haza. A gyülekezet, akár a meghitt családi kör, az a közösség, ahol mindent ki és meg lehet beszélni, ahol meghallgatják a tanítványokat.

Most csak megkockáztatom a kérdést: Amikor mi rossz vagy akár jó hírekkel, örömmel vagy bánatunkkal, egyházunkat féltő aggodalmunkkal a gyülekezetünkbe megyünk, érezzük-e azt, hogy haza érkeztünk, a mieink között vagyunk, vagy csak a megszokás kényszere tart, esetleg sodor össze minket vasárnaponként egy órányira? Természetes az, hogy a mi gyülekezeteink nem lehetnek olyanok, mint az első keresztyének közössége, hiszen kétezer év a közbevetés. Az azonban tagadhatatlan, hogy ma, amikor a szeretet sokakban meghidegült, mindannyiunk számára létfontosságú az otthonos gyülekezeti közösség.

Péter és János a lehető legrosszabb hírről érkeztek a gyülekezetbe. A közösség léte, jövője, az evangélium ügye van végveszélyben.

Napjainkban nem tiltják az evangélium hirdetését, azonban egyházaink munkáját akadályozó rendeletekben ma sincs hiány. Mit teszünk, mint gyülekezet, ha rossz hírek érkeznek hozzánk, ha veszélyeztetve érezzük az evangélium ügyét, egyházunk jövőjét? Ma, a politikai életből vett példa szerint, mindenekelőtt nyilatkozunk, tiltakozunk, állást foglalunk, méltatlankodunk és persze, hogy joggal tesszük.

Mégis, talán van egy másik lehetőség, az, amit az első keresztyén gyülekezet tett. Érdekes megfigyelni, hogy a Péterék beszámolója után nem jött senki a maga ötletével, a megoldáscsomaggal, egyházmentési, evangéliumvédelmi stratégiával. Nem oktatják ki egymást a gyülekezeti tagok, sem az optimisták, sem a pesszimisták szavát nem halljuk.

Ehelyett: „*egy szívvel-lélekkel felemelék szavokat az Istenhez*”. Amit Péter és János elmondott, azt tovább imádkozták, most már együtt, Istennek is elmondták. Mielőtt valamiről döntöttek volna, mielőtt mindenről lemondva emigráltak volna Jeruzsálemből, egy szívvel-lélekkel imádkoztak, Isten elé vitték az ügyet.

Meglepő hallani, hogy imádságukban nem azt kérik, hogy valami módon szűnjön meg a fenyegetettség, hogy a Tanács vonja vissza a határozatát, hogy Isten oltalmazza meg a gyülekezetet, hanem bátorságot kérnek a megváltozott körülmények közötti szol-

gálathoz. Nem azt mondják, hogy: „Uram, te is láthatod, hogy így nem lehet, nem alkalmasak a körülmények, nem olyan a közhangulat, megváltozott a világ, most tényleg nem lehet szólni, ma senkit nem érdekel az evangélium, ma nem divatos.” Az első gyülekezet semmi mást nem kért csak a szóláshoz szükséges bátorságot. Szólni, hirdetni pedig nem a saját elképzeléseit, mondandóját, hanem Isten Beszédét akarta.

Úgy gondolom, nem tévedek nagyot, ha azt állítom, hogy ezzel a bátorsággal mi aztán igazán hadilábon állunk. Nem nagyon merjük Isten ígését szólni a szekularizált világban, gyakran még a családban is szégyenkezve hallgatunk, szeretteink betegágyánál, gyászolók mellett olyan nehezen jönnek a helyén mondott szavak. A modern világ Istennek hátat fordító igyekezetében halk, vagy egyáltalán nem kivehető a keresztyének hívő bizonyoságtétele.

Pedig az egy szívvel-lélekkel való könyörgés nem csak az első gyülekezet előjoga volt. Nekünk is szabad élni ezzel a lehetőséggel. Lehet, sőt kell is kérnünk Istent, hogy adja meg a bátorságot és ezzel együtt a bölcsességet is ahhoz, hogy a gyorsan változó világban hallatni tudjuk, nem a mi hangunkat, hanem Isten szavát, az Ő akaratát.

Akkor, a közös könyörgés után, megmozdult a hely, ahol együtt volt a gyülekezet és mindnyájan beteltek Szentlélekkel. Ahol egy szívvel-lélekkel való egyetakarás van, oda Isten gazdagon adja-küldi az áldást (Zsolt 133). Ott meghallgattatnak az imádságok és adatik az ige, a szó, és a szóláshoz szükséges bátorság. Ott, a körülményektől függetlenül, van jövője a keresztyén gyülekezetnek.

Ma nem várjuk, hogy imádkozásaink helyein megmozduljon a föld. Ennél kívánatosabb lenne az, ha bennünk mozdulna meg a szándék és az akarás a félelem nélküli – alkalmas és alkalmatlan időben való – szolgálatra. Ha Szentlélekkel betelve mozdulna a nyelvünk, indulna a lábunk, nyúlna a kezünk Isten Beszédének bátorságos szólására és megcselekvésére. Ámen.

Mennyei Jó Atyánk, Megváltó Krisztusunk, Szentlélek Isten! Mi, akik most a hétköznapok forgatagából hozzád emeljük szívünket és szavunkat, hálát adunk azért, hogy múltunk, jelenünk és jövőnk a Te kezében van. Áldunk azért, hogy két évezreden át az evangélium szava szólt, hogy azt semmilyen emberi rendelkezés nem tudta elhallgattatni. Hálát adunk mai gyülekezeteinkért, ahol a Veled és az egymással való közösségnek örvendhetünk. Kérjük, használd fel minket is a Te Országod építésében. Szentlélek Isten, jöjj szívünkbe, igen óhajtunk! Ámen.

Esketési igehirdetés

Sikó Levente Róbert

Maroscsúcs

A páros élet lehetőségei

Alapige: 1Mózes 2,24

Kedves ifjú barátaim, kedves testvéreim!

Ma azért álltok itt ebben a templomban, Isten színe előtt, hogy arra az életútra, melyre ketten elindultatok, Isten áldását kérjétek és vegyétek. Mi mindnyájan, akik itt vagyunk, ez a gyülekezet, azért könyörgünk, hogy a Teremtő kegyelme és békessége mindvégig veletek maradjon. Noha a házasságot Isten szerzi, ő a teremtője és megtartója, mégis nagyon sok házasság megfeneklik vagy tönkremegy, mert nem az isteni alapelv

szerint kötődik és áll fenn. Éppen ezért szeretném a felolvasott Ige alapján a páros élet lehetőségeit elétek tárni, úgy, ahogy az az isteni elképzelésben, tervben van leszögezve az ember számára.

Lehet-e két embernek egygyé lenni abban a világban, ahol rengeteg szétválasztó erő működik? Lehet-e egygyé lenni, annak ellenére, hogy naponta tapasztaljuk, mennyire különbözőek vagyunk?! Ember és ember között az egység nagyon nehezen található meg, nincs hatalmunkban és nem is természeti adottságunk az egygyélétel. A bűn nem az egységre ösztönöz, hanem a széthúzásra! Vajon a házasság csoda lenne, ahol az egység csak úgy automatikusan megvalósul? Két ember eldönti, hogy együtt fog élni és aztán minden megy a maga legjobb rendjén? Nem, mindnyájan tudjuk, hogy ez nem így van! Épp ezért kell megtanulnunk Isten Igéjéből az egygyé válás küzdelmes, de szép lehetőségeit.

Már a teremtés hajnalán három mozzanatban szögezi le az isteni Kijelentés az egygyé válás, a megáldott házasság alapkövetelményeit: a. szakítás; b. ragaszkodás; c. egy test.

a. Mit is jelent a *szakítás*? „Elhagyja a férfiú az ő atyját és az ő anyját.” Fájdalmas, de hadd mondjam azt, hogy enélkül nincs jó házasság. A gyermeknek el kell szakadnia azoktól, akik eddig gondot viseltek róla, akikhez eddig testi és lelki kötelékekkel szorosan kötődött. Ez a kötelék nem mindig nyilvánvaló és mégis megvan, mert mindnyájunknak szüksége van rá. Fel kell számolódnia ennek a kötődésnek! Abban a pillanatban, amikor házasságról van szó, ez a szakítás is meg kell hogy történjen. Nem csak a férfi részéről, hanem a nő részéről is. Mivel a nőnek amúgy is el kellett szakadnia a szülői háztól, ezért említi az ige a férfiút. De tulajdonképpen kötődés csak ott jöhet létre, ahol megvolt a szakítás. Sok házasságnak lett az átka az, hogy egyik, vagy másik házastárs részéről ez nem történt meg. A szakítás nem csak anyagi függetlenséget jelent, nem csak azt, hogy a fiatalok külön laknak, hanem ennél sokkal többet. Sem külső, sem belső függőség, szülői beavatkozás nem akadályozhatja az egygyé válást! Bármennyire is keserű ez a szülőknek, mégis meg kell érteniük, hogy azzal szolgálják gyermekeik boldogságát, ha ezt a szakítást felvállalják. A szülő azzal segíti elő az egygyé válást, ha kívül marad a gyermeke házasságából. Nem véletlenül születik a sok anyósvicc, hisz ezek épp ezt a fajta szülői beavatkozást parodizálják, vagy viszik át a tréfa világába. Végző soron mégis keserves valóságról van szó. A szülőknek nem szabad vádlóvá, ellenséggé, elnyomóvá válnia, és ezt akkor kerüli el, ha ténylegesen szakítani tud. Most meg nektek mondom, kedves ifjú testvéreim, és a képet értsétek jól: akkor tudjátok igazán megfogni egymás kezét, ha szabad mindkettőtök keze erre! Vannak szüleitek, akiket mindig tisztelnetek kell, de most el kell „hagyjátok” őket. Új család vagytok és ez igazán csak kettőtök közös ügye, melyben Isten színe előtt egymás kezét megfogjátok. A méhek világában is azt látjuk, hogy új család alapítása úgy jön létre, ha kirepülnek. A régi családot elhagyják, elszakadnak és újat hoznak létre. Épp a szakítás nyomán és szorgalmas együtt munkálkodásuknak köszönhetően lesz erőteljesebb, életrevalóbb az új család. Áldott és jó a szülői kéz, de ha együtt akartok élni, engedjétek el és kapaszkodjatok bele szorosan egymás kezébe!

b. Második alapfogaloma Igénknek a *ragaszkodás*. Nagyon fontos követelmény az egygyé válás útján. Ahol nincs ragaszkodás, ott nincs egygyé válás sem! Megpróbálom érthetővé tenni, hogy mit is jelent ez: „ragaszkodik feleségéhez”. Van egy történet a Bibliában, amely két fiatal asszonyról szól. Mindketten özvegyek maradtak, és amikor az anyósuk elindul, hogy visszatérjen szülőföldjére, Júdába, nem akarnak megválni tőle. Ők is vele mennek. Egy idő után unszolja őket az anyós, hogy térjenek vissza. Többszöri kérésre Orpa visszatér, de Ruth ragaszkodik hozzá. Ez a ragaszkodás a következő szavaiban jut kifejezésre: „Ne unszoldj, hogy elhagyjalak, hogy visszaforduljak tőled. Mert

ahova te mégy, oda megyek, és ahol te megszállsz, ott szállok meg, néped az én népem, és Istened az én Istenem.” (Ruth 1,16) A ragaszkodás azt jelenti, hogy semmilyen körülmények között nem hagylak el. Veled akarok tartani, és bármilyen lesz a jövő, nem fordulok vissza tőled. Az utat együtt fogjuk járni, az ágyunk közös lesz, a te népedet elfogadom az enyémnek és a te Istened az én Istenem. Csak te kellesz nekem és te elég vagy számomra! Lelki közösséget fejez ki az, amit itt hallunk. Közös nép és közös Isten, lelki egység! Sok fájdalomnak a gyökere lehet az, ha ez a fajta ragaszkodás nincs meg két ember között. Felvállalni társamat népével, családjával és Istenevel együtt úgy, hogy lelkünk összeforr. El tudjátok ezt mondani kedves testvéreim? Meg van-e bennetek ez a fajta ragaszkodás?

Ragaszkodni valakihez azt jelenti, hogy a végsőig kitartok mellette. Lehet, hogy beteg lesz és gondoznom kell, de holtomig, vagy holtáig el nem hagyom! Hogyan lehet így ragaszkodni valakihez? Mi ad erőt a ragaszkodáshoz, a hűséges kitartáshoz? Ádám hitte, hogy a feleségét Isten adta neki. Ebben a hitben kezdődhet el a ragaszkodás, ha tudod, hogy társadat Isten rendelte melléd és téged mellé. Az igazi házasságot Isten szerzi és ebben van ragaszkodás, egymás melletti kitartás, egymás hordozása és soha el nem fogyó szeretet. Ha ti ma és mindig ebben a hitben jártok, akkor lélekben egyre inkább összeforrtok és minden körülmények között ragaszkodni fogtok egymáshoz! A belső, lelki ragaszkodás légkörben lehet megoldani azokat a félreértéseket, zavarokat, veszekedéseket, melyeket az élet magával hozhat. Ez a ragaszkodás őrzi meg attól, hogy két ember elszakadjon egymástól. Ahol van ragaszkodás, ott nincs helye a féltékenységnek és ott nincs válás.

Ragaszkodni egyszerre csak egy valakihez, valakihez lehet. Ez azt jelenti, hogy ő az én legkedvesebb kincsem. Ha ragaszkodom hozzá, akkor a szívem nála van és ott is marad. A ragaszkodás kizár minden harmadik személyt. A ragaszkodás te és én kapcsolat, ami tulajdonképpen egy, tehát mi. A ragaszkodás ezek szerint hűséget is jelent! Ezt gyakoroljátok családi életetek során és boldogok vagytok.

c. A felolvasott Ige szerint a házasságban ketten „lesznek *egy testté*” Többé már nem két test, hanem egy. Ez a következőképpen fogalmazódik meg az efézusi levélben: „Úgy kell a férfiaknak szeretni az ő feleségüket, mint az ő tulajdon testüket. Aki szereti az ő feleségét, önmagát szereti.” (5,28) Ti úgy kell egymásra nézzetek, mint akik egy testté lettetek Isten előtt. Úgy kell szeretnetek egymást, mint saját testeteket, úgy kell gondoskodnotok egymásról, mint ahogyan saját testetekről gondoskodtok. Erről az egygyeorrásról mondja Jézus: „Amit azért az Isten egybeszerkesztett, ember el ne válassza.” (Mt 19,6b) Elválaszthatatlan testi egységről beszél az Ige, ez az a nagy titok, amely a Krisztussal való testi egységünket is kifejezi. Emberi szemmel nem látható, de mégis valóságos, fel nem fogható egység. Hogy mi minden segíti elő a testi egységet? Először is a jó elszakadás, aztán a lelki ragaszkodás, és nem utolsósorban a jó szexuális közösség. Egy testnek együtt dobban a szíve, egy test csak harmonikus egységben tudja zavartalanul élni a maga életét. Ebben az egy testben a társatok minden adottságára szükségetek van, minden, amivel ketten rendelkeztek, ennek az egy testnek az életét fogja szolgálni. Többé már nem két test, hanem egy. Örökre és elválaszthatatlanul egy!

Mi mindnyájan ezt az egységet kérjük számotokra Istentől. Ő munkálja ki bennetek a jó közösséget, Ő adjon áldást kettőtök életére, családotok életére és utódaitokra! Ámen.

Temetési igehirdetés

Adorjáni Albert

ny. lelkipásztor
Kolozsvár

Akarom

Alapige: János 17,23–24

I.

A felolvasott igérés *egy drága imádság rövid része*. Drága, mert Jézus Krisztus imádkozta. Övéit is megtanította imádkozni. Kérte őket a szüntelen való vigyázatra, imádságra, könyörgésre. Nemcsak tanította, hanem cselekedte is megváltói szolgálatában akkor is, ha örvendeztek, akkor is, ha ördögöt kellett kiűznie a megszállottakból, ha gyógyítania kellett, és halottakat támasztott és adta vissza őket szeretteinek. Isten Báránya az egyetlen igaz közbenjáró imádsága a nagy szenvedésre készülve. Példája mindnyájunkat figyelmeztet a mában, hogy mi is hasonlóan cselekedjünk még akkor is, ha nagy szenvedésben nincsen részünk. És ne keressünk más közbenjárót üdvösségünkre nézve, sem a földi, sem a mennyei életünkre nézve, mert nem adatott más név, csak Megváltó Jézusunké (1Jn 1,1).

II.

Atyám, a szeretet az együvé tartozás, a teljes egység szava. Atyám, Te szeretél engem a világ alapjának letétele előtt. A megszólítás az Isten iránti teljes bizalomra figyelmeztet minden hívő embert, bennünket is. Szeretete örökkévaló szeretet: gondoskodó, magához vonzó, megbocsátó és átölelő szeretet. Atyám, nemcsak engem, hanem az egész teremtett világot, mindent, amit benne alkottál. Benne az irántad engedetlené lett embert is. A Te szeretetedet hoztam azoknak, akiket Te szeretsz és én is szeretem őket. Szeretem tanítványaimat és azokat, akik az ő beszédükért hisznek majd Benned. Atyám, a te szereteted *áldozatos* szeretet. Kegyelem és megbocsátás jár vele. Én ezért áldozatot vállalok, Isten Bárányává leszek az engedetlenekért, a bűnösökért, az ő megmentésükért. Testvéreim, halljuk, és éreznünk kell, hogy mennyi biztatás van ebben számunkra. Nem vagyunk kitagadott, elhagyott árvák. Mondom én is és együtt is mondhatjuk: Tudom, hogy van Atyám és az marad. Tudja, ismeri erőnyeimet és bűneimet. Mindig visszahív és visszavár. Mindig kész megbocsátani, magához fogadni és átölelni. Méltat a királyi vendéglésre, asztalt terített és részeltet javaiban.

Atyám, én kiürítem a keserű poharat is a bűnösök megmentésére, mert *Te ezt akarod*. Bűnné leszek és átkozott, hogy tieid, akiket nekem is adtál szabadokká legyenek. Vállalom a gyalázatot, az átkozott kereszthalált, a poklokra való alászállást is, a teljes elhagyatottság állapotát. Lefizetem azt, amit megérdemelnek az engedetlenek. Az igazságnak eleget teszek. Megszabadítom azokat, akik a haláltól való félelem miatt teljes életükben rabok maradnának (Zsid 2,15). Atyám, *én azt akarom*, ha lemondok szeretetből egy időre (Zsid 2,7) a dicsőségemről, a halált is vállalom, mert tudom, hogy nem hagyod, hogy a te Szented rothadást lásson, tudom, hogy visszamegyek hozzád a feltámadás után a dicsőségbe, amelyet birtokolok a világ alapjának letétele óta, *akarom*, hogy azok, akiket Te szeretsz és én is szeretek, velem legyenek, és lássák meg, és részesülje-

nek abban a dicsőségben, amelyet nekem adtál. Eljövök majd és magamhoz veszem őket, hogy ott legyenek, ahol én vagyok (Jn 14,1–3). Milyen jó tudni, hogy sok hely van ott mindenki számára Jézus Krisztus által. Drága evangélium, örömmüzenet itt a koporsó mellett ma is. Milyen jó volna, ha ezt minden gyülekezetben megtanítanák azok is, akik más közbenjárót keresnek és emlegetnek, vagy a maguk tudománya által másokat ki is mernek rekeszteni. A Saulból Pállá formált apostol, a drága hit birtokában vigasztalta a korinthusi gyülekezet megszorodott tagjait: Elvettünk mint érzéki test, megerőtlenülünk, romlandók vagyunk, gyalázatot szenvedünk, mert porrá leszünk, de feltámadunk, megelevenedünk. Lesz lelki testünk, erő birtokába jutunk, meg nem romlunk többé és dicsőségbe jutunk (1Kor 15,42–44).

III.

Mit tegyünk? Válaszoljunk Jézus Krisztus imádságára erős akarattal, *akarjunk mi is*. Mint az ő követői (református, vagy más vallású követői) szeressük jobban Megváltónkat házában, otthonunkban és ott, ahol járunk és dolgozunk. És készüljünk félelem nélkül, ha Atyánk úgy akarja, elfogadni a szenvedéseket is, arra a dicsőségre, amelyet Mennyei Atyánk elkészített mindnyájunk számára Szent Fia, Jézus Krisztus által.

IV.

Mennyei Atyánk kegyelméből elköltözött szerettünk 85 évet tölthetett a látható világban és szerettei között, az anyaszentegyház közösségében. István és Margit kedves gyermekkori barátságából, Isten akarata szerint, megszentelt házasságot követtek. Vidámság, öröme és gondok között, imádsággal és szelíd lelkülettel hűséges, hívő hitvestárs tudott lenni. Szeretettel fogadta és vállalta kockázatokat ismerve, három gyermeke életét és nevelését. A szeretetet övéi szeretettel viszonzták a hosszú, de türelemmel viselt szenvedései alatt. Érezte sátorháza romlását. Próbatelt óráiban nem a keserű panasz hangzott el ajkán. Együtténeklésünk után a költő versbe foglalt szavait idézte: „Nap leszáll, csillag kél, egy hívő hang üzen. A réven túl nem vár veszély, ott túl a nagy vízen.”

Vidéken és városi gyülekezetben igazi tiszteletes asszonya tudott lenni azoknak, akiknek szeretett férje ígét hirdetett. Imádságos lélekkel kísérte testben, vagy lélekben ígét hirdető és esperesi szolgálatot vállaló férjét abban az időben is, amikor a lelkipásztori és az esperesi szolgálattal nemcsak tisztelet, hanem a hatóságok részéről meg nem értés, akadályoztatás, sértegetés, megbántás és üldözés is járt.

V.

És most, akik itt együtt vagyunk a koporsó mellett, mit *akarunk* az elköltözött szerettünk számára, tudva azt, hogy még látható földi teste elvettetik a porrátételre? Imádkozva *akarjuk mi is*, hogy szenvedéseitől megszűnve, megváltó Jézusa által bocsánatot és bebocsátást nyerve, ne csak lássa meg, hanem részesüljön a szelídek és alázatosak jutalmában, abban a dicsőségben, amelyet az Atya megad Szent Fia, Jézus Krisztus által. És akarjuk, hogy a gyászoló családtagok: férje, gyermekei, testvére és minden ágú rokonai az Atya és Fiú vigasztaló Szentlelke által nyerjenek vigasztalást, megköszönve a család iránti szeretetét, hűségét és fáradozásait.

Én pedig végezetül megköszönöm Istennek és a családnak, hogy kezdő lelkipásztori szolgálatomtól kezdve a mai napig, mint lelki testvért befogadtak, és a mai nap a temetési istentiszteletet elvégezhettem. Ámen.

(Elhangzott Nagy Istvánné Úrmösi Margit tiszteletes asszony temetésén.)

A fordító, Kulcsár F. Imre utószava

A kerubi vándor c. kötethez

Angelus Silesius nem ismeretlen a magyar olvasó előtt. Szabó Lőrinc harminc párversét számos újabb fordítás követte antológiákban, folyóiratokban. 1991 óta önálló *Kerubi Vándor* kötetünk van: Kurdi Imre és Tatár Sándor igényes munkája. Jelen fordítással igyekszem gazdagítani, kiegészíteni a magyar versbarát (és filozófiabarát) Angelus Silesius-képét.

Munkám során került a kezembe a zürichi Diogenes Verlag válogatott kötete, mely *A kerubi vándor* „legerőteljesebb és még ma is élő” darabjai elé Daniel Czepko 165 monodisztichonját helyezte, bevezetésképp. Az ő munkásságát a szaktudósok legszűkebb körén kívül Németországban sem igen ismerik. Nekem mindenesetre nagy élmény volt a találkozás ezzel az ismeretlennel.

Daniel Czepko von Reigersfeld (1605–1660) Angelus Silesius előfutárának, mintájának tekinthető. Feltehetőleg nála jelenik meg először a rímes alexandrinus-pár a misztikus-filozófiai epigrama formájaként. Figyelmet érdemel ezért is; de ő sokkal-sokkal több, mint indulás, szerény kezdet. Angelus Silesiussal összevetve, a számos párhuzam mellett szembeszökő a különbség is: más, hűvösebb a szellemi klíma. Ő nem katolizált; és ezt nagyon is érezni. Paradoxonjai, ha lehet, még kiélezettebbek, zavarba ejtőbbek; nyelvazete még talányosabb, erősen elliptikus. Számos esetben nehéz, néha lehetetlen megérteni a verscímek összefüggését a verssel; a szöveg és a cím közti feszültség szinte mindig új, külön szellemi erőteret nyit. Nyelvi eszközeinek hajlékonysága alighanem tényleg nem éri el Angelus Silesiusét, ám az olvasó akkor jár jól, ha nála nem is keres valamiféle „hajlékonyságot” Az a más viszont, amit kap, gondolati gazdagságban, mélységben, mélységben legalábbis egyenértékű tanítványának világával.

Úgy éreztem, hogy Angelus Silesius magyar olvasójának is érdemes, fontos megismerkednie Czeppkóval, ezért határoztam el, hogy e kötetben – függeléként – az ő kétsorosait is bemutatam, magyar fordításban. Külön köszönöm a Kiadónak, hogy ezt minden további nélkül lehetővé is tette. Bízom benne, hogy sikerült valamennyire érzékeltetnem a magyar olvasóval is ennek a másik költői-gondolati világnak öntörvényű másként-gazdagságát.

II. Róbert francia király
(971–1031)

Jöjj, Szentlélek
[Veni, Sancte Spiritus...]

Jöjj, Szentlélek Istenünk,
Add a mennyből érzenünk
Fényességéd sugarát.

Jöjj, szegények atyja te,
Bőkezűség Istene,
Fényed szívünk hassa át.

Édességes Vigaszunk,
Drága vendég, szomjazunk,
Édes lélekújulás!

Fásadottnak könnyülés,
Tikkadónak enyhülés,
Sírónak vigasztalás.

Boldogságos tiszta fény,
Szállj meg szívünk rejtekén,
Híveidnek napja légy!

Ihleted ha fényt nem ad,
Emberszívben ellohad
Minden érő, minden ép.

Mosd meg, ami szennyezett,
Asszúságra hints vizet,
Orvosold a sebhelyet,

Simogasd a darabost,
Felmelenged a fagyost,
Útra vidd, ki tévelyeg.

Add, vegyék el híveid,
Kik hitük beléd vetik,
Hétszeres kegyelmedet.

Jónak adj jutalmazást,
Üdvösséges kimúlást,
Adj örökös örömet.

Fordította: Sik Sándor

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László

Főszerkesztő: Jenei Tamás

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült a Református Egyház Misztótfalusi Kis Miklós

Sajtóközpontjának nyomdájában

Felelős vezető: Tonk István

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Olvasószerkesztő: Sztranyiczki Mihály

Számítógépes szedés, tördelés: Szabó Magdolna

ISSN 0254-4458

